C/2024/6481

8.11.2024.

OBAVIJEST KOMISIJE
o provedbi Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća
(Uredba o službenim kontrolama)

(C/2024/6481)

Ova Obavijest Komisije osmišljena je kao pomoć nacionalnim tijelima u primjeni Uredbe (EU) 2017/625. Za pravno obvezujuće tumačenje prava Unije nadležan je isključivo Sud Europske unije.

SADRŽAJ

Stranica

POKRATE 4

UVOD 5

1 GLAVA I. – PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE 5

1.1. Službene kontrole i druge službene aktivnosti (članak 2. USK-a) 5

1.2. Službeni veterinar (članak 3. USK-a) 13

2 GLAVA II. – SLUŽBENE KONTROLE I DRUGE SLUŽBENE AKTIVNOSTI U DRŽAVAMA ČLANICAMA 15

2.1. POGLAVLJE II. – Službene kontrole 15

2.1.1. Službene kontrole e-trgovine 15

2.1.1.1 Registracija subjekata e-trgovine 16

2.1.1.2 Uzorkovanje i analiza životinja i robe koje se prodaju na internetu 16

2.1.1.3 Mjere u slučaju neusklađenosti i rizika 16

2.1.1.4 Pružatelji digitalnih usluga 17

2.1.1.5 Strategije kontrole e-trgovine – primjeri najbolje prakse 18

2.1.2. Popis subjekata (članak 10. stavci 2. i 3. USK-a) 18

2.1.3. Metode i tehnike službenih kontrola: inspekcijski pregledi i revizije (članak 14. USK-a) 19

2.1.3.1. Inspekcijski pregledi 19

2.1.3.2. Revizije 20

2.1.4. Službene kontrole proizvodnje proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih prehrani ljudi 21

2.2. POGLAVLJE III. – Delegiranje određenih zadaća nadležnih tijela (članci od 28. do 33. USK-a) 31

2.2.1. Uvjeti za delegiranje određenih zadaća službenih kontrola 31

2.3. POGLAVLJE IV. – Uzorkovanje, analize, ispitivanja i dijagnosticiranja (članci od 34. do 42. USK-a) 33

2.3.1. Metode uzorkovanja, analize, ispitivanja i dijagnosticiranja (članak 34. USK-a) 33

2.3.2. Drugo stručno mišljenje (članak 35. USK-a) 37

2.3.2.1. Uvjeti uzorkovanja za potrebe drugog stručnog mišljenja i druge analize u drugom službenom laboratoriju 39

2.3.2.2. Druga analiza u drugom službenom laboratoriju 40

2.3.3. Službeni laboratoriji (članci od 37. do 42. USK-a) 40

2.3.3.1. Određivanje 40

2.3.3.2. Akreditiranje 41

2.3.3.3. Prekogranično određivanje laboratorija 42

2.3.3.4. Podugovaranje 43

2.3.3.5. Revizije 44

2.4. POGLAVLJE V. – Službene kontrole životinja i robe koje ulaze u Uniju 44

2.4.1. Pravila o službenim kontrolama za pošiljke koje ulaze u Uniju 44

2.4.1.1. Pošiljke i popratni dokumenti 44

2.4.1.2. Pravila certificiranja za životinje, proizvode životinjskog podrijetla, mješovite proizvode i zametne proizvode. 45

2.4.1.3. Pravila certificiranja bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta 46

2.4.1.4. Elektroničko certificiranje 47

2.4.1.5. Životinje i roba koje ulaze u Uniju i podliježu službenim kontrolama 47

2.4.1.6. Provođenje provjera 49

2.4.1.7. Upotreba ZZUD-a 51

2.4.1.8. Prenamjena i posebna obrada pošiljki 52

2.4.1.9. ZZUD-PP povezan s fitosanitarnim certifikatom 52

2.4.2. Nezakonit ulazak pošiljaka u Uniju 52

2.4.2.1. Obavijest 53

2.4.2.2. Mjere 53

2.4.2.3. Netočne oznake KN 54

2.4.3. Rukovanje neusklađenim pošiljkama 55

2.4.3.1. Neusklađenost otkrivena prije puštanja u slobodni promet 55

2.4.3.2. Neusklađenost otkrivena nakon puštanja u slobodni promet 57

2.4.4. Upotreba komercijalnih skladišnih objekata (članak 64. USK-a) 57

2.4.4.1. Upotreba komercijalnih skladišnih objekata za provjere identiteta i fizičke provjere proizvoda neživotinjskog podrijetla 58

2.4.4.2. Postupak za upotrebu komercijalnih skladišnih objekata za nadležna tijela na graničnoj kontrolnoj postaji 59

2.4.4.3. Popis komercijalnih skladišnih objekata i registracija u sustavu TRACES-NT 59

2.5. POGLAVLJE VI. – Financiranje službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti (članci od 78. do 85. USK-a) 62

2.5.1. Opća pravila financiranja 62

2.5.2. Obvezne naknade ili pristojbe 62

2.5.3. Druge naknade i pristojbe (neobvezne) 62

2.5.4. Visina troškova i metode izračuna obveznih naknada ili pristojbi 63

2.5.5. Transparentnost 65

2.6. POGLAVLJE VII. – Službeno certificiranje (članci od 86. do 91. USK-a) 66
2.6.1. Službeno certificiranje 66
2.6.2. Službeni certifikat 68
2.6.3. Službena potvrda 69
2.6.4. Službena osoba za certificiranje 70
3 GLAVA III. – REFERENTNI LABORATORIJI I REFERENTNI CENTRI 70
3.1. Određivanje laboratorija i opseg misije 71
3.1.1. Referentni laboratoriji i referentni centri EU-a (članci od 92. do 99. USK-a) 71
3.1.2. Nacionalni referentni laboratoriji (članci 100. i 101. USK-a) 71
3.2. Akreditiranje 72
3.2.1. Referentni laboratoriji EU-a (članak 93. USK-a) i nacionalni referentni laboratoriji (članak 100. USK-a) 72
3.2.2. EURC-i (članci od 95. do 98. USK-a) 72
3.3. Obveze objavljivanja i obavješćivanja 73
3.3.1. Popis nacionalnih referentnih laboratorija 73
3.3.2. Popisi referentnih laboratorija i referentnih centara EU-a 73
3.3.3. Privatnost podataka 73
3.4. Izvješćivanje i kontrole Komisije 73
3.4.1. Referentni laboratoriji i referentni centri EU-a 73
3.4.2. Nacionalni referentni laboratoriji 73
3.4.2.1. Nacionalni referentni laboratoriji: međulaboratorijska usporedna ispitivanja i provjere kvalitete rada 74
4 GLAVA VII. – MJERE IZVRŠAVANJ 74
4.1. POGLAVLJE I. – Mjere koje poduzimaju nadležna tijela i sankcije 74
4.1.1. Prijave kršenja (članak 140. USK-a) 74
4.1.1.1 Materijalno područje primjene: vrste kršenja koje se mogu prijaviti 75
4.1.1.2 Mehanizmi prijave 76
4.1.1.3 Pisani postupci 77
4.1.1.4 Osobe za kontakt, primitak i postupanje s prijavama 77
4.1.1.5 Zaštita osobnih podataka 77
4.1.1.6 Anonimna prijava 78
4.1.1.7 Zaštita od osvete 79

POKRATE

GKP	Granična kontrolna postaja: kako je definirana u članku 3. točki 38. Uredbe (EU) 2017/625;
NT	Nadležno tijelo: kako je definirano u članku 3. točki 3. Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]).
ZZUD	Zajednički zdravstveni ulazni dokument: kako je naveden u članku 56. Uredbe (EU) 2017/625
KN	Kombinirana nomenklatura
POI	Potvrda o inspekciji: kako je navedena u člancima 4. i 5. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2306 ([2])
EU CSW-CERTEX	Elektronički sustav razmjene potvrda u okviru jedinstvenog sučelja Europske unije za carinu: kako je definiran u članku 4. Uredbe (EU) 2022/2399 ([3])
EURC	Referentni centar Europske unije
EURL	Referentni laboratorij Europske unije
HACCP	Sustav analize opasnosti i kritičnih kontrolnih točaka kako je naveden u članku 5. Uredbe (EZ) br. 852/2004 ([4])
IMSOC	Sustav za upravljanje informacijama za službene kontrole: članak 131. Uredbe (EU) 2017/625
iRASFF	Elektronički sustav za provedbu sustava RASFF: kako je definiran u članku 2. točki 7. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1715 ([5]) (Uredba o IMSOC-u)
NRL	Nacionalni referentni laboratorij
SK	Službena kontrola / službene kontrole
USK	Uredba o službenim kontrolama: Uredba (EU) 2017/625
OIE	Office International des Epizooties – Svjetska organizacija za zdravlje životinja
DSA	Druga službena aktivnost
SV	Službeni veterinar: kako je definiran u članku 3. točki 32. Uredbe (EU) 2017/625
RASFF	Sustav brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje: kako je definiran u članku 2. točki 9. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1715
TRACES TRACES-NT	TRACES (Trade Control Expert System) New Technology: računalni sustav iz članka 133. stavka 4. Uredbe (EU) 2017/625 koji služi za razmjenu podataka, informacija i dokumenata

([1]) Uredba (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima kojima se osigurava primjena propisa o hrani i hrani za životinje, pravila o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja, o izmjeni uredaba (EZ) br. 999/2001, (EZ) br. 396/2005, (EZ) br. 1069/2009, (EZ) br. 1107/2009, (EU) br. 1151/2012, (EU) br. 652/2014, (EU) 2016/429 i (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća, uredaba Vijeća (EZ) br. 1/2005 i (EZ) br. 1099/2009 i direktiva Vijeća 98/58/EZ, 1999/74/EZ, 2007/43/EZ, 2008/119/EZ i 2008/120/EZ te o stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 854/2004 i (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 89/608/EEZ, 89/662/EEZ, 90/425/EEZ, 91/496/EEZ, 96/23/EZ, 96/93/EZ i 97/78/EZ te Odluke Vijeća 92/438/EEZ (Uredba o službenim kontrolama) (SL L 95, 7.4.2017., str. 1.).

([2]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2306 od 21. listopada 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća pravilima o službenim kontrolama pošiljaka ekoloških proizvoda i proizvoda iz prijelaznog razdoblja namijenjenih uvozu u Uniju te o potvrdi o inspekciji (SL L 461, 27.12.2021., str. 13.).

([3]) Uredba (EU) 2022/2399 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. studenog 2022. o uspostavi okruženja jedinstvenog sučelja Europske unije za carinu i izmjeni Uredbe (EU) br. 952/2013 (SL L 317, 9.12.2022., str. 1.).
([4]) Uredba (EZ) br. 852/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o higijeni hrane (SL L 139, 30.4.2004., str. 1.).
([5]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/1715 od 30. rujna 2019. o utvrđivanju pravila za funkcioniranje sustava za upravljanje informacijama za službene kontrole i njegovih sistemskih komponenata („Uredba o IMSOC-u") (SL L 261, 14.10.2019., str. 37.).

UVOD

Zakonodavstvom o poljoprivredno-prehrambenom lancu nastoji se spriječiti rizike i promicati određene aspekte kvalitete proizvodnje životinja i robe, a primjenjuje se i na proizvode koji ulaze u Europsku uniju i na one koji su već na tržištu. Države članice moraju uspostaviti sustave kontrole za verifikaciju usklađenosti subjekata sa zahtjevima koji su utvrđeni u zakonodavstvu o poljoprivredno-prehrambenom lancu.

Uredba (EU) 2017/625 o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima kojima se osigurava primjena propisa o hrani i hrani za životinje, pravila o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja (Uredba o službenim kontrolama, USK) usklađeni je okvir za provođenje takvih službenih kontrola i aktivnosti u cijelom poljoprivredno-prehrambenom lancu.

Od početka primjene USK-a države članice više su puta od Komisije zatražile objašnjenja i savjete o praktičnoj primjeni određenih odredaba te uredbe, kao i odredaba provedbenih ili delegiranih akata koji su doneseni na temelju nje. Svrha je ove Obavijesti objediniti stajališta Komisije o odredbama u vezi s kojima je primila najviše takvih zahtjeva, kako bi ih nadležna tijela država članica i dionici mogli usklađeno tumačiti i primjenjivati.

Prvi skup pojašnjenja objavljen je u Obavijesti Komisije 2022/C 467/02 o provedbi Uredbe (EU) 2017/625 (Uredba o službenim kontrolama) od 8. prosinca 2022. Od tada Komisija redovito raspravlja s državama članicama i dionicima o drugim odredbama USK-a. Ovim se dokument prva obavijest Komisije revidira tako što se dodaju novi elementi pojašnjenja, a elementi prethodne obavijesti ostaju isti.

Ovom se Obaviješću ne dovodi u pitanje isključiva nadležnost Suda Europske unije za tumačenje prava Unije na pravno obvezujući način.

1. GLAVA I. – PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

1.1. Službene kontrole i druge službene aktivnosti (članak 2. USK-a)

U članku 2. USK-a definiraju se i razlikuju „službene kontrole" i „druge službene aktivnosti" koje provode nadležna tijela određena u skladu s člankom 4. USK-a:

> Članak 2. USK-a
>
> Službene kontrole i druge službene aktivnosti
>
> 1. Za potrebe ove Uredbe, „službene kontrole" znači aktivnosti koje provode nadležna tijela, ili delegirana tijela ili fizičke osobe kojima su delegirane određene zadaće službenih kontrola u skladu s ovom Uredbom, s ciljem verifikacije:
>
> (a) usklađenosti subjekata s ovom Uredbom te s pravilima iz članka 1. stavka 2.; i
>
> (b) ispunjavaju li životinje ili roba zahtjeve utvrđene u pravilima iz članka 1. stavka 2., uključujući zahtjeve u vezi s izdavanjem službenog certifikata ili službene potvrde.

2. Za potrebe ove Uredbe, „druge službene aktivnosti” znači aktivnosti koje nisu službene kontrole, a koje provode nadležna tijela ili delegirana tijela ili fizičke osobe kojima su delegirane određene druge službene aktivnosti u skladu s ovom Uredbom i pravilima iz članka 1. stavka 2., uključujući aktivnosti kojima je cilj verifikacija prisutnosti bolesti životinja ili organizama štetnih za bilje, sprečavanje ili obuzdavanje širenja takvih bolesti životinja ili organizama štetnih za bilje, iskorjenjivanje tih bolesti životinja ili organizama štetnih za bilje, davanje ovlaštenja ili odobrenja te izdavanje službenih certifikata ili službenih potvrda.

Pojam „drugih službenih aktivnosti” dodatno je objašnjen u uvodnoj izjavi 25. USK-a:

Uvodna izjava 25. USK-a

Prema zakonodavstvu Unije o poljoprivredno-prehrambenom lancu nadležnim tijelima država članica dodatno se povjeravaju specijalizirane zadaće koje treba obaviti s ciljem zaštite zdravlja životinja i bilja te dobrobiti životinja te s ciljem zaštite okoliša u vezi s genetički modificiranim organizmima i sredstvima za zaštitu bilja. Te su zadaće aktivnosti od javnog interesa koje nadležna tijela država članica moraju obaviti u svrhu uklanjanja, obuzdavanja ili smanjivanja bilo koje opasnosti do koje može doći za zdravlje ljudi, životinja ili bilja, dobrobit životinja ili i za okoliš. Te druge službene aktivnosti, koje uključuju davanje odobrenjâ ili dopuštenjâ, epidemiološki nadzor i praćenje, iskorjenjivanje i obuzdavanje bolesti ili štetnih organizama te izdavanje službenih certifikata ili potvrda, uređene su istim sektorskim pravilima koja se izvršavaju putem službenih kontrola i stoga ovom Uredbom.

Ta je razlika važna jer se ovisno o tome je li aktivnost „službena kontrola” ili „druga službena aktivnost” primjenjuju različita pravila i uvjeti. Konkretno, u članku 1. stavku 5. USK-a utvrđuje se koje se odredbe te uredbe primjenjuju i na druge službene aktivnosti, a posljedično i koje se odredbe primjenjuju samo na službene kontrole. Na primjer, iako subjekti imaju pravo na drugo stručno mišljenje u vezi s uzorkovanjem, analizom, ispitivanjem ili dijagnosticiranjem koje se u kontekstu službenih kontrola provodi na njihovim životinjama ili robi (članak 35. USK-a), to se pravo ne primjenjuje na uzorkovanje, analizu, ispitivanje ili dijagnosticiranje životinja ili robe u kontekstu drugih službenih aktivnosti. Razlika između službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti relevantna je i za izračun obveznih naknada i pristojbi u skladu s člankom 79. USK-a jer se ta odredba primjenjuje samo na službene kontrole, a ne i na druge službene aktivnosti (vidjeti i 2.5. POGLAVLJE VI. – Financiranje službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti (članci od 78. do 85. USK-a)) u nastavku).

Kako je utvrđeno u članku 2. USK-a, i „službene kontrole” i „druge službene aktivnosti” provodi „nadležno tijelo”, „delegirano tijelo” ([1]) ili fizička osoba kojoj su u skladu s USK-om delegirane određene zadaće službenih kontrola ili druge službene aktivnosti. U članku 2. stavku 1. USK-a utvrđuje se da se „službene kontrole” provode u svrhu verifikacije usklađenosti subjekata ili životinja ili robe ([2]) s USK-om i/ili pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a. Ta definicija podrazumijeva tri značajke koje aktivnost istodobno mora imati da bi se smatrala „službenom kontrolom” u smislu USK-a.

Svrha je službenih kontrola:

(i) verifikacija usklađenosti

(ii) subjekata ili životinja ili robe

(iii) s USK-om i/ili pravilima iz njegova članka 1. stavka 2.

([1]) Definicije „nadležnog tijela” i „delegiranog tijela” utvrđene su u članku 3. točkama 3. i 5. USK-a.

([2]) Definicija „životinja” u skladu s člankom 3. točkom 9. USK-a preuzeta je iz članka 4. točke 1. Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o prenosivim bolestima životinja te o izmjeni i stavljanju izvan snage određenih akata u području zdravlja životinja („Zakon o zdravlju životinja”) (SL L 84, 31.3.2016., str. 1.). Definicija „robe” utvrđena je u članku 3. točki 11. USK-a.

Na primjer, kad je riječ o točki i., verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a u svrhu izdavanja službenog certifikata ili službene potvrde smatra se „službenom kontrolom”, no izdavanje certifikata (na temelju službene kontrole obavljene prije izdavanja) samo po sebi ne provodi se „u svrhu verifikacije usklađenosti”, stoga se smatra „drugom službenom aktivnošću”.

Kad je riječ o točki ii., na primjer, verifikacija usklađenosti nadležnog tijela s pravilima USK-a ne bi se smatrala „službenom kontrolom” jer „nadležno tijelo” u smislu članka 3. točke 3. USK-a nije „subjekt” u smislu članka 3. točke 29. te uredbe. Analogno tomu, verifikacije usklađenosti službenih laboratorija ili delegiranih tijela s obvezama utvrđenima u USK-u smatrale bi se „drugim službenim aktivnostima”. Međutim, nije isključeno da se pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a utvrđuju obveze za te subjekte i u tom bi se slučaju takvi subjekti mogli smatrati „subjektima”, a verifikacije usklađenosti s takvim pravilima „službenim kontrolama”.

Kad je riječ o točki iii., na primjer, provjere usklađenosti s drugim pravilima osim onih iz USK-a i zakonodavstva o poljoprivredno-prehrambenom lancu iz članka 1. stavka 2. USK-a ne bi se smatrale ni „službenim kontrolama” ni „drugim službenim aktivnostima” u smislu članka 2. USK-a.

Sve korake potrebne za provođenje aktivnosti općenito treba smatrati dijelom te aktivnosti. To uključuje dokumentacijske korake, primjerice izradu izvješćâ o službenim kontrolama ili bilježenje ishoda aktivnosti u elektroničkim sustavima (npr. ispunjavanje i potpisivanje ZZUD-a). S druge strane, na primjer, izdavanje službenog certifikata zasebna je aktivnost koja podrazumijeva izradu dokumenta s pravnim učinkom i temelji se na rezultatima završene i dokumentirane službene kontrole, ali samo po sebi nije dio službene kontrole. „Druge službene aktivnosti”, u skladu sa stajalištima koja su države članice izrazile tijekom izrade USK-a i tijekom rasprava u Vijeću, među ostalim uključuju:

— upravljanje popisima registriranih/odobrenih subjekata,

— smjernice/savjete subjektima o zakonodavstvu Unije o poljoprivredno-prehrambenom lancu i njegovoj provedbi,

— istraživanja prisutnosti organizama štetnih za bilje,

— nadzor radi otkrivanja bolesti životinja,

— epidemiološka istraživanja bolesti koje se prenose hranom,

— obavješćivanje o bolestima životinja ili organizmima štetnima za bilje,

— iskorjenjivanje i obuzdavanje bolesti životinja ili organizama štetnih za bilje.

Kad se zbog utvrđene neusklađenosti posumnja na daljnje neusklađenosti (članak 137. stavak 2. USK-a) ili se pokrenu istrage radi utvrđivanja opsega ili izvora neusklađenosti ili odgovornosti subjekta (članak 138. stavak 1. točka (a) USK-a), takve su aktivnosti same po sebi namijenjene verifikaciji usklađenosti i stoga bi ih trebalo smatrati „službenim kontrolama”.

Neke aktivnosti mogu biti službene kontrole ili druge službene aktivnosti, ovisno o svrsi. Na primjer, verifikacija prisutnosti bolesti u kontekstu programa iskorjenjivanja smatra se „drugom službenom aktivnošću” u skladu s člankom 2. stavkom 2. USK-a, dok verifikacija prisutnosti iste bolesti može biti „službena kontrola” ako se provodi radi verifikacije usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a. Konkretno, neke metode i tehnike službenih kontrola navedene u članku 14. USK-a podjednako se primjenjuju tijekom nadzora i epidemioloških istraživanja (npr. pregled dokumenata i evidencija o sljedivosti, razgovori, uzorkovanje, analiza, dijagnosticiranje i ispitivanje itd.). Za te se aktivnosti prema potrebi mogu razlikovati ta dva konteksta na temelju prethodno opisanih značajki.

Tablica 1 u nastavku sadržava primjere „službenih kontrola” i „drugih službenih aktivnosti” iz prakse.

Tablica 1.

Primjeri službenih kontrola (SK) i drugih službenih aktivnosti (DSA)

	Aktivnost	SK	DSA	Napomena/obrazloženje
1	Provjera popisa prethodnih obavijesti o pošiljkama koje ulaze u Uniju radi planiranja graničnih kontrola		DSA	Priprema prije provedbe službenih kontrola
2	Uspostava programa iskorjenjivanja		DSA	Iskorjenjivanje i obuzdavanje bolesti ili štetnih organizama (vidjeti uvodnu izjavu 25. USK-a)
3	Iskorištavanje rezultata nadzora koji su proveli subjekti		DSA	Analiza podataka kao potpora / pomoć u pripremi službenih kontrola, koja samo po sebi nije verifikacija usklađenosti
4	Izrada pisanih postupaka za provedbu službenih kontrola		DSA	Priprema/pomoć prije službenih kontrola
5	Provjera zapisnikâ o pošiljkama u provozu	SK		Verifikacija usklađenosti (s člankom 19. točkom (e) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/2124 ([1]))
6	Uzorkovanje pošiljaka koje ulaze u Uniju prema sustavu TRACES-NT	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
7	Provjere životinja i robe koje ulaze u Uniju	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
8	Provjera kojom se utvrđuje je li subjekt pravilno ispunio ZZUD	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
9	Uzorkovanje i analiza pošiljke na graničnoj kontrolnoj postaji	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
10	Uzorkovanje i analiza pošiljke na odredištu nakon prekogranične trgovine	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
11	Provjera kojom se utvrđuje pridržava li se subjekt ograničenja premještanja	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
12	Uzorkovanje i analiza pošiljke u karantenskom objektu u skladu s pravilima Unije	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
13	Uzorkovanje i analiza nove bolesti		DSA	Epidemiološki nadzor; vidjeti uvodnu izjavu 25. USK-a
14	Uzorkovanje divljih životinja radi otkrivanja bolesti s popisa		DSA	Program nadzora radi verifikacije prisutnosti bolesti; vidjeti uvodnu izjavu 25. USK-a

15	Provjera kojom se utvrđuje ispunjava li subjekt posebne zahtjeve propisane programom iskorjenjivanja bolesti s popisa	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
16	Pomoć subjektu u vezi s biosigurnosnim mjerama za sprečavanje širenja bolesti s popisa, koju pružaju nadležna tijela ili delegirana tijela ili fizičke osobe kojima su delegirane određene druge službene aktivnosti, u skladu s USK-om i pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a		DSA	Pomoć, bez verifikacije usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
17	Provjera podataka o proizvodnji kako bi se verificiralo prijavljuje li subjekt neuobičajena uginuća, znatno smanjene stope proizvodnje s neutvrđenim uzrokom ili sumnje na određene bolesti s popisa itd. kako je propisano pravilima Unije	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
18	Uzorkovanje i analiza radi održavanja statusa države članice, zone ili objekta slobodnog od bolesti s popisa/štetnog organizma		DSA	Program nadzora radi verifikacije prisutnosti bolesti
19	Nadzor na temelju procjene rizika radi provjere prisutnosti štetnih organizama		DSA	Vidjeti članak 2. stavak 2. i uvodnu izjavu 25. USK-a
20	Procjena usklađenosti ekološke hrane i hrane za životinje prije stavljanja na tržište	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
21	Verifikacija usklađenosti s maksimalnim razinama ostataka	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
22	Epidemiološko istraživanje radi utvrđivanja stupnja širenja bolesti		DSA	Vidjeti članak 2. stavak 2. i uvodnu izjavu 25. USK-a
23	Redovite kontrole ili kontrole na temelju procjene rizika u odobrenom objektu kako bi se provjerilo ispunjava li subjekt i dalje zahtjeve za odobrenje	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
24	Mjere (npr. inspekcija, pregled dokumentacije itd.) povezane s objektom koji je podnio zahtjev za odobrenje u skladu s pravilima Unije (npr. sabirni centar, objekt akvakulture, objekt za zametne proizvode)	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
25	Revizije klaonica/rasjekavaonica u vezi s dobrom higijenskom praksom i postupcima koji se temelje na načelima HACCP-a	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a

26	Verifikacija (uključujući uzorkovanje i analizu) kojom se utvrđuje provodi li privatni veterinar propisno potrebna istraživanja neuobičajenih uginuća ili znatno smanjenih stopa proizvodnje u skladu s člankom 18. stavkom 1. točkom (c) Uredbe (EU) 2016/429 ([2])	SK		Verifikacija usklađenosti subjekata i privatnih veterinara s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
27	Verifikacija usklađenosti životinja i robe koje ulaze u Uniju s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
28	Donošenje odluke i potpisivanje ZZUD-a	SK		Dio dovršetka službene kontrole
29	Unošenje rezultata provjera životinja i robe koje ulaze u Uniju u sustav TRACES-NT	SK		Dio dovršetka službene kontrole
30	Izdavanje dopuštenja za ulazak životinja u Uniju, uključujući dopuštenja na temelju pravila ulaska koja nisu u potpunosti usklađena na razini Unije		DSA	Aktivnost koja se temelji na ishodima službenih kontrola (analogno izdavanju službenog certifikata ili potvrde (članak 2. stavak 2. USK-a). Članak 1. stavak 2. USK-a odnosi se na pravila utvrđena na razini Unije i na nacionalnoj razini.
31	Uzorkovanje i analiza radi provjere usklađenosti životinje/pošiljke sa zahtjevima za certificiranje za prekograničnu trgovinu	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
32	Provjere koje provode nadležna tijela ili delegirana tijela/osobe na partijama bilja ili biljnih proizvoda radi utvrđivanja prisutnosti karantenskih štetnih organizama Unije ili reguliranih nekarantenskih štetnih organizama u svrhu izdavanja fitosanitarnog certifikata	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. točke (g) USK-a
33	Provjere koje provode nadležna tijela ili delegirana tijela/osobe na partijama bilja ili biljnih proizvoda radi utvrđivanja prisutnosti karantenskih štetnih organizama Unije ili reguliranih nekarantenskih štetnih organizama u svrhu izdavanja biljne putovnice	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. točke (g) USK-a
34	Provjere koje provode nadležna tijela ili delegirana tijela/osobe na partijama bilja ili biljnih proizvoda radi utvrđivanja prisutnosti karantenskih štetnih organizama Unije ili reguliranih nekarantenskih štetnih organizama	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
35	Izdavanje fitosanitarnog certifikata ili biljne putovnice		DSA	Aktivnost koja se temelji na ishodu službene kontrole
36	Aktivnosti nadzora namijenjene otkrivanju prisutnosti štetnih organizama		DSA	Aktivnost koja nije izravno namijenjena verifikaciji usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6481/oj

37	Uzorkovanje i analize provedeni u kontekstu nadzora radi utvrđivanja prisutnosti karantenskih štetnih organizama Unije		DSA	Epidemiološki nadzor i praćenje; vidjeti uvodnu izjavu 25. USK-a
38	Izdavanje naloga za zbrinjavanje nusproizvoda životinjskog podrijetla nakon izbijanja bolesti radi obuzdavanja širenja bolesti životinja		DSA	Obuzdavanje širenja bolesti životinja (vidjeti članak 2. stavak 2. USK-a)
39	Izdavanje naloga za ograničenje premještanja u sklopu programa iskorjenjivanja ili zbog određenog utvrđenog statusa (zaraženo, slobodno od zaraze itd.)		DSA	Iskorjenjivanje bolesti životinja (vidjeti članak 2. stavak 2. USK-a)
40	Izdavanje naloga za ograničenje premještanja zbog izbijanja epidemije		DSA	Obuzdavanje širenja bolesti životinja (vidjeti članak 2. stavak 2. USK-a)
41	Usmrćivanje životinja u kontekstu programa iskorjenjivanja		DSA	Iskorjenjivanje bolesti životinja (vidjeti članak 2. stavak 2. USK-a)
42	Slanje obavijesti o prisutnosti bolesti s popisa (putem ADNS-a, OIE-u, zemljama trgovinske razmjene itd.)		DSA	Aktivnost koja slijedi nakon službene kontrole (ili nakon druge službene aktivnosti)
43	Obavješćivanje javnosti o određenim rizicima (npr. zarazna bolest, njezina priroda, poduzete mjere itd.)		DSA	Obavješćivanje, bez verifikacije usklađenosti
44	Izdavanje odobrenja za objekt		DSA	Aktivnost koja slijedi nakon verifikacije usklađenosti (članak 148. USK-a); vidjeti uvodnu izjavu 25.
45	Provjere u objektu u EU-u radi verifikacije usklađenosti sa zahtjevima za izvoz koji su utvrđeni u pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
46	Istražne radnje za utvrđivanje stupnja neusklađenosti	SK		Članak 138. stavak 1. USK-a; verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
47	Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a u svrhu izdavanja službenog certifikata ili službene potvrde	SK		Verifikacija usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a (vidjeti članak 2. stavak 1. točku (b) USK-a)
48	Izdavanje službenog certifikata ili službene potvrde na temelju ishoda službenih kontrola		DSA	Aktivnost na temelju obavljene službene kontrole (vidjeti članak 2. stavak 2. USK-a)
49	Izrada inspekcijskog/revizijskog/laboratorijskog izvješća (ishod službene kontrole)	SK		Sastavni dio aktivnosti službene kontrole

50	Praćenje kontaminanata u hrani ili hrani ([3]) radi verifikacije usklađenosti s regulatornom razinom koja je utvrđena pravilima Unije ili nacionalnim pravilima ili radi verifikacije usklađenosti subjekta s mjerama za umanjivanje rizika koje su utvrđene pravilima Unije ili nacionalnim pravilima	SK		Aktivnost koja je namijenjena verifikaciji usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a
51	Praćenje kontaminanata u hrani ili hrani za životinje za koje nije utvrđena regulatorna razina, koje se provodi radi verifikacije prisutnosti kontaminanata u hrani ili hrani za životinje ili radi prikupljanja podataka u skladu s člankom 33. Uredbe (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća ([4])		DSA	Općenita aktivnost praćenja koja nije namijenjena verifikaciji usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a

([1]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/2124 od 10. listopada 2019. o dopuni Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu pravila za službene kontrole pošiljaka životinja i robe u provozu, pretovaru i daljnjem prijevozu kroz Uniju i o izmjeni uredaba Komisije (EZ) br. 798/2008, (EZ) br. 1251/2008, (EZ) br. 119/2009, (EU) br. 206/2010, (EU) br. 605/2010, (EU) br. 142/2011, (EU) br. 28/2012, Provedbene uredbe Komisije (EU) 2016/759 i Odluke Komisije 2007/777/EZ (SL L 321, 12.12.2019., str. 73.).

([2]) Uredba (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o prenosivim bolestima životinja te o izmjeni i stavljanju izvan snage određenih akata u području zdravlja životinja („Zakon o zdravlju životinja") (SL L 84, 31.3.2016., str. 1.).

([3]) Uključujući kontaminante definirane u Uredbi Vijeća (EEZ) 315/93 i nepoželjne tvari definirane u Direktivi 2002/32/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.

([4]) Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1.).

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6481/oj

1.2. **Službeni veterinar (članak 3. USK-a)**

Članak 3. USK-a

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije: [..]

32. „službeni veterinar” znači veterinar kojeg imenuje nadležno tijelo ili kao člana osoblja ili u drugom svojstvu i koji ima odgovarajuće kvalifikacije za provedbu službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti u skladu s ovom Uredbom i relevantnim pravilima iz članka 1. stavka 2.;

49. „službeni pomoćnik” znači predstavnik nadležnih tijela osposobljen u skladu sa zahtjevima utvrđenima na temelju članka 18. i zaposlen za provedbu određenih zadaća službenih kontrola ili određenih zadaća povezanih s drugim službenim aktivnostima; [..]

Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 44. USK-a, za provedbu određenih službenih kontrola za dobar se ishod potrebno osloniti na posebne vještine službenih veterinara, ali to ne znači da je njihov rad ograničen samo na te vrste službenih kontrola.

Iz definicije iz članka 3. točke 32. USK-a proizlazi da službeni veterinar može biti član osoblja nadležnih tijela ili veterinar u drugom svojstvu. Potonje se može odnositi na veterinara iz privatnog sektora, stoga imenovanje službenog veterinara nije nužno povezano s ugovorom o radu člana osoblja nadležnog tijela.

Člankom 5. stavkom 2. USK-a propisano je da nadležna tijela imenuju službene veterinare u pisanom obliku i da to imenovanje uključuje opis posebnih službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti i povezanih zadaća koje će službeni veterinari obavljati. Pravila o delegiranju zadaća utvrđena u člancima od 28. do 31. USK-a nisu povezana s tim imenovanjem jer pojam delegiranja nije primjeren ako se zakonodavstvom određene zadaće kontrole izričito dodjeljuju službenom veterinaru.

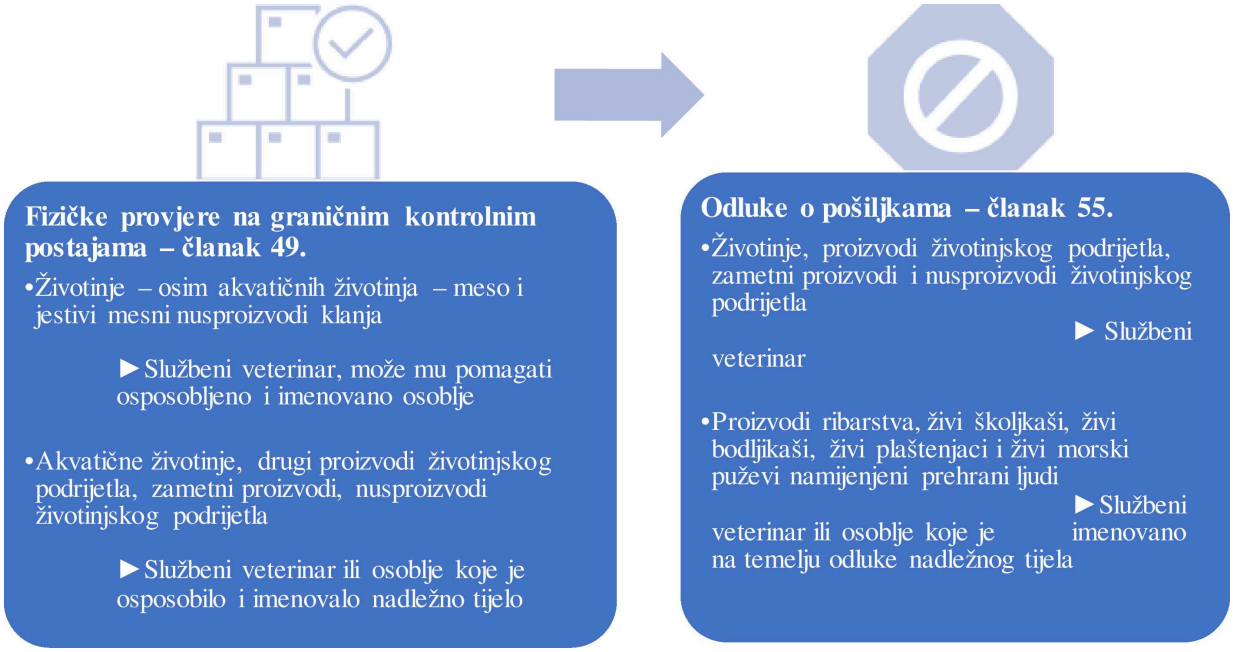
Uloga službenih veterinara utvrđena je u dva zasebna poglavlja glave II. USK-a:

(a) kad je riječ o proizvodnji proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih prehrani ljudi, u člancima 17. i 18. (poglavlje II.) o službenim kontrolama, USK-om se, među ostalim, utvrđuje okvir o vrstama suradnje između službenog veterinara i službenog pomoćnika u obavljanju određenih zadaća službenih kontrola te o uvjetima doprinosa osoblja klaonice zadaćama službenih kontrola;

(b) kad je riječ o pošiljkama iz članka 47. stavka 1. koje podliježu službenim kontrolama na graničnim kontrolnim postajama pri ulasku u Uniju, u člancima 49. i 55. (poglavlje V.) razlikuju se životinje i roba s obzirom na ulogu službenog veterinara. Konkretnije, u USK-u se životinje i roba razlikuju po tome moraju li službeni veterinari osobno provesti fizičke provjere i donijeti odgovarajuće odluke o usklađenosti pošiljaka s pravilima iz članka 1. stavka 2. ili ih može zamijeniti osposobljeno osoblje. Ta je razlika prikazana na slici 1.

Slika 1.

Uloga službenog veterinara te posebno osposobljenog i imenovanog osoblja u fizičkim provjerama i odlukama o životinjama i robi koje ulaze u Uniju, u skladu s člancima 49. i 55. USK-a

Iz članka 5. stavka 2. USK-a proizlazi da se zahtjevi koji se primjenjuju na osoblje nadležnih tijela primjenjuju i na sve imenovane službene veterinare. Pritom se u USK-u ističe koliko je važno da službeni veterinari ne budu u sukobu interesa. Kako bi se spriječio sukob interesa, nadležna tijela moraju uspostaviti postupke ili sustave u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (c) USK-a.

Članak 5. stavci 1., 4. i 5. USK-a primjenjuju se na sve službene veterinare. Isto vrijedi i za zahtjeve iz članka 8. USK-a o povjerljivosti i zahtjeve iz članka 91. stavka 3. o nepristranosti i nepostojanju sukoba interesa, koji se u ovom slučaju odnose na nadzor nad izdavanjem službene potvrde službenog veterinara.

Obveza nadležnih tijela da provode službene kontrole na temelju dokumentiranih postupaka, koja je utvrđena člankom 12. USK-a, primjenjuje se i na službene veterinare. U skladu s odredbama članka 15. stavka 6. USK-a subjekti su dužni pomoći službenim veterinarima i surađivati s njima pri obavljanju službenih kontrola ili zadaća povezanih s drugim službenim aktivnostima.

Kad je riječ o osposobljavanju, na službene veterinare primjenjuju se opći zahtjevi u pogledu osposobljavanja iz članka 5. stavka 4. USK-a te su dužni pohađati osposobljavanje za izdavanje službenih potvrda iz članka 91. stavka 3. USK-a i osposobljavanje koje nude referentni centri Europske unije za dobrobit životinja iz članka 96. točke (e) USK-a.

Kad je riječ o proizvodima životinjskog podrijetla namijenjenima prehrani ljudi, u člancima 13. i 14. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624 te Prilogu II. toj uredbi ([3]) navode se zahtjevi u pogledu osposobljavanja za službenog veterinara, službenog pomoćnika, osoblje klaonice i osoblje koje su nadležna tijela odredila za provedbu službenih kontrola u rasjekavaonicama.

([3]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/624 od 8. veljače 2019. o posebnim pravilima za provedbu službenih kontrola proizvodnje mesa te za proizvodna područja i područja za ponovno polaganje živih školjkaša u skladu s Uredbom (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 131, 17.5.2019., str. 1.).

Na osoblje koje pomaže službenom veterinaru u obavljanju fizičkih provjera ili fizičkih provjera na graničnim kontrolnim postajama za životinje i proizvode navedene u članku 49. stavku 2. USK-a primjenjuju se posebni zahtjevi u pogledu osposobljavanja utvrđeni u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2019/1081 ([4]).

2. GLAVA II. – SLUŽBENE KONTROLE I DRUGE SLUŽBENE AKTIVNOSTI U DRŽAVAMA ČLANICAMA

2.1. POGLAVLJE II. – Službene kontrole

2.1.1. *Službene kontrole e-trgovine*

Države članice imaju opću obvezu uspostaviti sustav službenih kontrola koje se temelje na procjeni rizika (članak 9. USK-a). Ako je to potrebno za provjeru usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a, nadležna tijela dužna su provesti službene kontrole „životinja i robe u svim fazama proizvodnje, prerade, distribucije i upotrebe"; „tvari, materijala ili drugih predmeta koji mogu utjecati na značajke ili zdravlje životinja i robe te njihovu usklađenost s primjenjivim zahtjevima, u svim fazama proizvodnje, prerade, distribucije i upotrebe"; i „subjekata u pogledu aktivnosti, uključujući držanje životinja, opreme, prijevoznih sredstava, prostora i drugih mjesta pod njihovim nadzorom te njihove okoline i povezane dokumentacije" (članak 10. stavak 1. USK-a). Službene kontrole stoga se mogu odnositi na životinje i robu koje se prodaju putem sredstava za komuniciranje na daljinu i subjekte u pogledu aktivnosti koje se provode komunikacijom na daljinu.

„*Sredstva za komuniciranje na daljinu*" (iz članka 15. stavka 5. i članka 36. USK-a) mogu uključivati internet, ali i druge mehanizme naručivanja na daljinu, na primjer poštom ili telefonom iz kataloga. Međutim, aktivnosti e-trgovine, posebno internetska prodaja poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, najrelevantnije su kad je riječ o obujmu i izloženosti građana, što su čimbenici koje treba uzeti u obzir za potrebe službenih kontrola.

Aktivnosti e-trgovine u poljoprivredno-prehrambenom sektoru mogu uključivati:

— prodaju između poduzeća i potrošača te među poduzećima,

— predstavljanje proizvoda i pružanje informacija o njemu na internetu,

— operacije koje se provode stacionarnim i internetskim kanalima, kao i isključivo internetskim kanalima,

— različite načine kupnje robe na internetu (npr. internetsko plaćanje ili plaćanje po isporuci/preuzimanju),

— aktivnosti koje uključuju pružatelje digitalnih usluga, uključujući internetska tržišta i platforme,

— poslovne modele specifične za internet, kao što su „virtualni restorani" (tj. objekti za pripremu hrane koji samo dostavljaju hranu ili omogućavaju preuzimanje hrane naručene putem internetskih stranica, aplikacija ili platformi),

— prekograničnu prodaju, uključujući uvoz od subjekata koji se nalaze u trećim zemljama izravno građanima EU-a.

Nadležna tijela općenito su dužna provoditi redovite kontrole koje se temelje na procjeni rizika nad svim subjektima i životinjama ili robom u svim fazama proizvodnje, prerade, distribucije i upotrebe u skladu s člancima 9. i 10. USK-a. Taj se zahtjev primjenjuje na isti način na aktivnosti e-trgovine kao i na konvencionalne aktivnosti.

([4]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1081 od 8. ožujka 2019. o utvrđivanju pravila o posebnim zahtjevima za osposobljavanje osoblja radi obavljanja fizičkih provjera na graničnim kontrolnim postajama (SL L 171, 26.6.2019., str. 1.).

2.1.1.1. *Registracija subjekata e-trgovine*

Člankom 10. stavkom 2. USK-a propisano je da nadležna tijela redovito ažuriraju popise subjekata (vidjeti i odjeljak 2.1.2.). U tu je svrhu člankom 15. stavkom 5. USK-a propisano da subjekti nadležnim tijelima dostavljaju ažurirane podatke o svojem nazivu i pravnom obliku te o aktivnostima koje provode, „uključujući aktivnosti poduzete komunikacijom na daljinu, te mjesta koja su pod njihovim nadzorom". Popis bi trebao sadržavati konkretne informacije o svim kanalima komunikacije na daljinu kojima se subjekt koristi, uključujući informacije o tome koristi li se subjekt uslugama posredovanja kao što su društvene mreže i internetska tržišta, te bi trebao omogućiti nadležnim tijelima provedbu službenih kontrola nad subjektima u pogledu „aktivnosti, uključujući držanje životinja, opreme, prijevoznih sredstava, prostora i drugih mjesta pod njihovim nadzorom te njihove okoline i povezane dokumentacije" u skladu s člankom 10. stavkom 1. točkom (c) USK-a.

Subjekti s poslovnim nastanom u jednoj državi članici mogu upravljati internetskim stranicama koje su usmjerene na kupce u drugoj državi članici (npr. služeći se jezikom druge države članice i/ili nudeći opcije isporuke).

Strategijama internetskog pretraživanja kojima se države članice služe za otkrivanje internetskih stranica ili robe koja se prodaje na internetu obično se otkrivaju i subjekti s poslovnim nastanom izvan njihove nadležnosti. Države članice mogu se koristiti mehanizmima administrativne pomoći i suradnje (članci od 102. do 108. USK-a) kako bi se međusobno informirale o prekograničnim aktivnostima subjekata.

Na subjekte u trećim zemljama mogu se primjenjivati posebni zahtjevi za registraciju ili odobrenje utvrđeni u pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a, ovisno o njihovim aktivnostima i kategorijama robe koja se izvozi u EU.

2.1.1.2. *Uzorkovanje i analiza životinja i robe koje se prodaju na internetu*

Nadležna tijela mogu provoditi uzorkovanje i analize kako bi provjerila usklađenost za vrijeme kontrola životinja i robe koje se temelje na procjeni rizika u skladu s člankom 14. točkom (h) USK-a. To se može odnositi na životinje i robu koje se nude na internetu. Uzorci se mogu uzeti za vrijeme inspekcijskog pregleda prostora subjekata koji nude proizvode na internetu. Drugi je učinkovit način uzorkovanja (posebno u prekograničnim situacijama) naručivanje robe na internetu i uzimanje uzoraka te robe po isporuci. U tu svrhu i kako bi mogla provoditi službene kontrole bez prethodne obavijesti u skladu s člankom 9. stavkom 4. USK-a, nadležna tijela možda će morati prikriti svoj identitet u postupku naručivanja. Članak 36. USK-a pravna je osnova na temelju koje nadležna tijela mogu upotrebljavati uzorke životinja i robe naručenih na internetu (ili drugim sredstvima za komuniciranje na daljinu) za potrebe službenih kontrola, bez otkrivanja svojeg identiteta. Nakon što dobiju uzorke, nadležna tijela dužna su obavijestiti subjekte da je roba naručena za potrebe službenog uzorkovanja i/ili analize (članak 36. stavak 2. točka (a) USK-a). Subjekti čije se životinje i roba podvrgavaju uzorkovanju i analizi imaju pravo na drugo stručno mišljenje (više pojedinosti vidjeti u poglavlju 2.3.2. o članku 35. USK-a).

2.1.1.3. *Mjere u slučaju neusklađenosti i rizika*

Za izvršavanje zakonodavstva Unije o poljoprivredno-prehrambenom lancu odgovorne su države članice (uvodna izjava 15. USK-a), čija nadležna tijela poduzimaju mjere u skladu s člancima 137. i 138. USK-a. Ako se u pogledu životinja i robe koje se nude ili prodaju na internetu utvrde neusklađenosti koje su relevantne za druge države članice ili se posumnja na njih, ili ako se odgovorni subjekt nalazi u drugoj državi članici, trebaju se primijeniti mehanizmi administrativne pomoći i suradnje koji su utvrđeni u člancima od 102. do 108. USK-a i uvedeni u informacijski sustav iRASFF kao sastavni dio sustava za upravljanje informacijama za službene kontrole (IMSOC), kako bi se omogućile učinkovite i dosljedne mjere izvršavanja u svim državama članicama.

Ako se utvrdi da neusklađena roba koja se nudi ili prodaje na internetu predstavlja zdravstveni rizik u smislu članka 50. Uredbe (EZ) br. 178/2002, trebalo bi na odgovarajući način primijeniti postupak RASFF, koji se provodi putem sustava iRASFF.

Komisija će obavijestiti treće zemlje koje nemaju pristup sustavima iRASFF ili TRACES o proizvodima o kojima su primljene obavijesti u sustavu RASFF (obavijest o opasnosti, informativna obavijest ili obavijest o odbijanju na granici), a koji su podrijetlom iz tih trećih zemalja ili se u njima distribuiraju; u slučaju obavijesti o neusklađenosti i obavijesti o prijevarama s hranom, Komisija *može* obavijestiti dotične treće zemlje koje nemaju pristup sustavu iRASFF ili sustavu TRACES (članak 27. Provedbene uredbe (EU) 2019/1715).

Dodatne informacije o praktičnoj upotrebi iRASFF-a za obavješćivanje o proizvodima koji se nude na internetu mogu se pronaći u standardnim operativnim postupcima RASFF-a ([5]).

2.1.1.4. *Pružatelji digitalnih usluga*

Uredba (EU) 2022/2065 ([6]) (Akt o digitalnim uslugama) već se primjenjuje na internetske platforme i internetske tražilice koje je Komisija odredila kao vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice ([7]). Primjenjuje se na sve pružatelje usluga posredovanja koji posluju u Uniji od 17. veljače 2024. Aktom o digitalnim uslugama utvrđuju se pravila o izuzeću od odgovornosti i obvezama dužne pažnje za pružatelje usluga posredovanja.

U članku 3. točki (g) Akta o digitalnim uslugama definirane su različite kategorije usluga posredovanja, od kojih je „smještaj informacija na poslužitelju" najrelevantniji kad je riječ o sigurnosti i usklađenosti proizvoda. Smještaj informacija na poslužitelju usluga je kojom pružatelj usluga na svojem poslužitelju pohranjuje informacije dobivene od korisnika usluge, tj. neovisne treće strane. Usluga „internetske platforme" posebna je potkategorija smještaja informacija na poslužitelju koja uključuje usluge u kojima se na zahtjev korisnika usluge pohranjene informacije šire u javnosti, kao što su internetske društvene mreže ili internetske platforme koje potrošačima omogućuju sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima.

Pružatelji usluga posredovanja koji provode aktivnosti smještaja informacija na poslužitelju nemaju opću obvezu praćenja upotrebe svojih usluga za nezakonite aktivnosti te su uvjetno izuzeti od odgovornosti za nezakonit sadržaj koji pružaju treće strane koje koriste njihove usluge. Pojam nezakonitog sadržaja u tom kontekstu obuhvaća i ponudu nesigurnih i/ili nesukladnih proizvoda.

Izuzeće od odgovornosti nije apsolutno. U skladu s člankom 6. stavkom 1. Akta o digitalnim uslugama, primjenjuje se samo pod uvjetom da pružatelj usluga:

(a) nema saznanje o nezakonitoj aktivnosti ili nezakonitom sadržaju te da, u pogledu zahtjeva za naknadu štete, nema spoznaju o činjenicama ili okolnostima iz kojih je vidljivo da je riječ o nezakonitoj aktivnosti ili nezakonitom sadržaju; ili

(b) nakon što stekne takvo saznanje ili spoznaju, žurno djeluje kako bi uklonio nezakonit sadržaj ili mu onemogućio pristup.

Stoga, kako bi iskoristili izuzeće od odgovornosti utvrđeno u članku 6. Akta o digitalnim uslugama, pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju moraju djelovati nakon što dobiju određene informacije o nezakonitoj aktivnosti ili sadržaju u okviru dobrovoljnih istraga na vlastitu inicijativu ([8]) ili od vanjskih pojedinaca ili subjekata. U skladu s člankom 16. Akta o digitalnim uslugama pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju moraju uspostaviti mehanizme koji svakom pojedincu ili subjektu omogućuje da ih obavijesti o postojanju određenih informacija koje pojedinac ili subjekt smatra nezakonitim sadržajem („mehanizmi obavješćivanja i djelovanja").

Nadalje, pružatelji internetskih platformi koji potrošačima omogućuju sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima dužni su osigurati „integriranu usklađenost". To znači da se trebaju pobrinuti da je njihovo „internetsko sučelje dizajnirano [...] na način kojim se trgovcima omogućuje da ispune svoje obveze u pogledu predugovornih informacija, sukladnosti i informacija o sigurnosti proizvoda u skladu s primjenjivim pravom Unije" (članak 31. stavak 1. Akta o digitalnim uslugama).

Osim toga, i u svakom slučaju, u skladu s člancima 9. i 10. Akta o digitalnim uslugama pružatelji usluga posredovanja dužni su bez nepotrebne odgode obavijestiti relevantna tijela o provedbi bilo kojeg naloga za djelovanje protiv nezakonitog sadržaja ili za davanje informacija koji su donijela relevantna nacionalna pravosudna ili upravna tijela na temelju mjerodavnog prava Unije ili nacionalnog prava koje je u skladu s pravom Unije. U tu je svrhu člankom 11. te uredbe propisano da pružatelji usluga posredovanja određuju jedinstvenu kontaktnu točku za komunikaciju s tijelima država članica, Komisijom i Europskim odborom za digitalne usluge (članak 61. Uredbe o digitalnim uslugama).

([5]) https://food.ec.europa.eu/safety/rasff_hr.

([6]) Uredba (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (Akt o digitalnim uslugama) (SL L 277, 27.10.2022., str. 1.).

([7]) Vidjeti https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/IP_23_2413.

([8]) Međutim, u skladu s člankom 7. Uredbe (EU) 2022/2065 pružatelji usluga koji provode dobrovoljne istrage na vlastitu inicijativu radi otkrivanja nezakonitih aktivnosti ne smiju zbog toga biti općenito neprihvatljivi za izuzeća od odgovornosti predviđena u članku 6. te uredbe.

2.1.1.5. *Strategije kontrole e-trgovine – primjeri najbolje prakse*

Na temelju prethodno navedenog i na temelju iskustava u državama članicama sljedeće bi se mjere trebale smatrati primjerima najbolje prakse u području kontrole e-trgovine:

(i) službene kontrole koje provode nadležna tijela država članica trebalo bi dopuniti internetskim pretraživanjima kako bi se internetski prodavatelji koji se nalaze na državnom području države članice, a još nisu poznati nadležnim tijelima, identificirali i podvrgnuli kontrolama koje se temelje na procjeni rizika;

(ii) internetska pretraživanja trebala bi se koristiti i za otkrivanje slučajeva internetske ponude robe za koju su službene kontrole pokazale da je neusklađena ili predstavlja rizik ili u slučaju sumnje na neusklađenost, među ostalim i za robu prijavljenu u sustavu iRASFF;

(iii) kontrola aktivnosti e-trgovine trebala bi uključivati kontrolu internetskih stranica i njihove usklađenosti sa zahtjevima u pogledu informacija o proizvodu. Na primjer, hrana ponuđena na internetu mora biti usklađena sa zahtjevima o informacijama o hrani utvrđenima u Uredbi (EU) br. 1169/2011 ([9]). U skladu s člankom 1. te uredbe, zahtjevi o informacijama o hrani primjenjuju se na subjekte u poslovanju s hranom u svim fazama prehrambenog lanca ako njihove djelatnosti uključuju pružanje informacija o hrani potrošačima, svu hranu namijenjenu krajnjem potrošaču, hranu koju nude objekti javne prehrane i hranu namijenjenu opskrbi objekata javne prehrane. Poštena poslovna praksa mora se zajamčiti pružanjem informacija o hrani, među ostalim oglašavanjem, u skladu s člankom 7. Uredbe (EU) br. 1169/2011;

(iv) kontrole e-trgovine trebale bi se provoditi s pomoću odgovarajućeg hardvera i softvera koji omogućuju internetsko pretraživanje i kupnju na internetu bez otkrivanja identiteta nadležnog tijela;

(v) nadležna tijela trebala bi uspostaviti kontakte s kontaktnim točkama pružatelja usluga posredovanja, prema potrebi uključujući internetske društvene mreže, internetska tržišta, pružatelje usluga digitalnog plaćanja i registre naziva vršnih domena kako bi se, među ostalim, olakšalo pravodobno uklanjanje internetskih ponuda nesukladne ili krivotvorene robe ili identificiranje gospodarskih subjekata ili korisnika digitalnih usluga ako je to potrebno u svrhu kaznenog progona;

(vi) za učinkovitu provedbu službenih kontrola nadležna tijela trebala bi biti ovlaštena zatražiti informacije ili poduzeti odgovarajuće mjere u pogledu drugih relevantnih subjekata na koje se USK ne primjenjuje (to npr. mogu biti neki pružatelji usluga posredovanja ili financijske institucije), ili bi, ovisno o nacionalnim administrativnim strukturama, trebala osigurati blisku suradnju s drugim nacionalnim tijelima koja nadziru aktivnosti tih drugih subjekata;

(vii) u skladu sa svojim ustavnim zahtjevima, države članice mogu razmotriti uspostavu središnjih jedinica za kontrolu e-trgovine za obavljanje prethodno navedenih zadaća radi učinkovitosti i usklađivanja postupaka, opreme i vanjskih kontakata.

2.1.2. ***Popis subjekata (članak 10. stavci 2. i 3. USK-a)***

Člankom 10. stavkom 2. USK-a propisano je da nadležna tijela redovito ažuriraju popise subjekata. Ta se odredba odnosi na „subjekte” u smislu članka 3. točke 29. USK-a.

Članak 10. stavak 2. i članak 3. USK-a
2. Ne dovodeći u pitanje pravila u vezi s postojećim popisima ili registrima uspostavljenima na temelju pravila iz članka 1. stavka 2., nadležna tijela sastavljaju i ažuriraju popis subjekata. Ako takav popis ili registar već postoji za druge potrebe, može se upotrebljavati i za potrebe ove Uredbe.

([9]) Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 (SL L 304, 22.11.2011., str. 18.).

3. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 144. radi izmjene ove Uredbe u pogledu utvrđivanja kategorija subjekata koji se izuzimaju od uvrštavanja na popis subjekata iz stavka 2. ovog članka ako bi njihovo uvrštavanje na takav popis za njih predstavljalo nerazmjerno administrativno opterećenje u usporedbi s rizikom povezanim s njihovim aktivnostima.

Članak 3. točka 29. USK-a:

„subjekt" znači svaka fizička ili pravna osoba koja podliježe jednoj ili više obveza predviđenih pravilima iz članka 1. stavka 2.;

Definicija subjekata iz članka 3. točke 29. USK-a uključuje fizičke osobe ako se na njih primjenjuje jedna ili više obveza predviđenih pravilima iz članka 1. stavka 2. Na primjer, članak 1. Uredbe (EZ) br. 178/2002 isključuje „pripremu u domaćinstvu, postupanje s hranom ili njeno skladištenje za osobnu potrošnju" iz područja primjene te uredbe. Stoga se, kad je riječ o Uredbi (EZ) br. 178/2002, potrošači u domaćinstvima ne bi smatrali subjektima u smislu članka 3. točke 29. USK-a i ne bi ih trebalo uvrstiti na popise iz članka 10. stavka 2. USK-a.

Zahtjevi za uvrštavanje na popis i registraciju subjekata iz članka 10. stavaka 2. i 3. USK-a primjenjuju se na sva područja iz članka 1. stavka 2. USK-a. Ako se sektorskim pravilima utvrđuju pravila za uključivanje ili isključivanje određenih kategorija subjekata, uzimajući u obzir potrebe u smislu upravljanja rizikom koje su specifične za taj sektor, registri sastavljeni na temelju tih pravila mogu se upotrebljavati za potrebe USK-a u skladu s člankom 10. stavkom 2. drugom rečenicom USK-a.

Na primjer, u području zdravlja bilja člankom 65. Uredbe (EU) 2016/2031 ([10]) propisano je da nadležna tijela vode i ažuriraju registar koji sadržava nekoliko kategorija specijaliziranih subjekata koji djeluju na državnom području dotične države članice. Stoga je, u skladu s tim sektorskim pravilima, obvezna samo registracija specijaliziranih subjekata. Nadalje, člankom 65. Uredbe (EU) 2016/2031 utvrđuju se određena izuzeća od tog zahtjeva za sastavljanje registra i Komisiju se ovlašćuje za dodavanje dodatnih kategorija specijaliziranih subjekata koje treba izuzeti ako bi registracija za subjekte predstavljala administrativno opterećenje koje je nerazmjerno niskom riziku od štetnih organizama povezanom s njihovim specijaliziranim aktivnostima. U skladu s člankom 10. stavkom 2. drugom rečenicom USK-a, u području zdravlja bilja registri specijaliziranih subjekata uspostavljeni u skladu s člankom 65. Uredbe (EU) 2016/2031 mogu se upotrebljavati i za potrebe USK-a. Slično tomu, kad je riječ o ekološkoj proizvodnji, popisi subjekata i skupina subjekata koji se vode u skladu s člankom 34. stavkom 6. Uredbe (EU) 2018/848 ([11]) mogu se upotrebljavati za potrebe USK-a.

Od kontaktnih točaka mreže TRACES može se tražiti da ažuriraju popise određenih subjekata kao referentne podatke u sustavu TRACES u skladu s člankom 45. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1715 (Uredba o IMISOC-u). Takvi se popisi mogu upotrebljavati i za potrebe članka 10. USK-a.

2.1.3. ***Metode i tehnike službenih kontrola: inspekcijski pregledi i revizije (članak 14. USK-a)***

2.1.3.1. *Inspekcijski pregledi*

U članku 14. USK-a navedene su metode i tehnike službenih kontrola koje, prema potrebi, nadležna tijela trebaju primjenjivati za provjeru usklađenosti subjekata i životinja ili robe s pravilima iz članka 1. stavka 2. Dvije važne tehnike navedene u tom članku su „inspekcijski pregledi" i „revizije".

([10]) Uredba (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje i o izmjeni uredaba (EU) br. 228/2013, (EU) br. 652/2014 i (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 69/464/EEZ, 74/647/EEZ, 93/85/EEZ, 98/57/EZ, 2000/29/EZ, 2006/91/EZ i 2007/33/EZ (SL L 317, 23.11.2016., str. 4.).

([11]) Uredba (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 (SL L 150, 14.6.2018., str. 1.).

U kontekstu službenih kontrola u okviru područja primjene USK-a, svrha inspekcijskog pregleda jest provjeriti (trenutačnu) usklađenost predmeta inspekcijskog pregleda s posebnim zahtjevima utvrđenima u pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a.

Pojam „inspekcijski pregled" nije definiran u USK-u i može se tumačiti, prema definiciji iz rječnika, kao da se odnosi na temeljiti pregled predmeta ili nekih njegovih aspekata (npr. opreme, objekata, mjesta, životinja, robe, materijala, podataka, aktivnosti, procesa). Inspekcijski pregled uglavnom uključuje izravna opažanja osobe koja obavlja pregled, u određenom trenutku. Inspekcijski pregledi često se provode uz pomoć kontrolnih popisa posebnih zahtjeva koje treba ispuniti. To shvaćanje pojma analogno je definiciji „inspekcijskog pregleda" iz međunarodne norme ISO/IEC 17000 „Ocjenjivanje sukladnosti – rječnik i opća načela".

Elementi koje, prema potrebi, treba ispitati „inspekcijskim pregledom" u okviru službenih kontrola navedeni su u članku 14. točki (b) USK-a:

> Članak 14. USK-a:
>
> Metode i tehnike službenih kontrola uključuju sljedeće, prema potrebi:
>
> [..]
>
> (b) inspekcijski pregled:
>
> (i) opreme, prijevoznih sredstava, prostora i drugih mjesta pod njihovim nadzorom te njihove okoline;
>
> (ii) životinja i robe, uključujući poluproizvode, sirovina, sastojaka, pomoćnih tvari u preradi i drugih proizvoda koji se upotrebljavaju za pripremu i proizvodnju robe ili za hranjenje ili liječenje životinja;
>
> (iii) proizvoda i postupaka za čišćenje i održavanje;
>
> (iv) sljedivosti, označivanja, prezentacije, oglašavanja i relevantnih materijala za pakiranje, uključujući materijale koji dolaze u dodir s hranom;

Moguće je da se inspekcijski pregledi preklapaju s drugim metodama navedenima u članku 14. USK-a ili uključuju i te metode. Na primjer, inspekcijski pregled „sljedivosti" životinje ili robe (članak 14. točka (b) podtočka iv. USK-a) obično uključuje pregled evidencija o sljedivosti iz članka 14. točke (e) USK-a.

2.1.3.2. *Revizije*

Pojam „revizija" definiran je u članku 3. točki 30. USK-a:

> Članak 3. točka 30. USK-a
>
> „revizija" znači sustavno i neovisno ispitivanje kojim se utvrđuje jesu li aktivnosti i povezani rezultati tih aktivnosti u skladu s planiranim mjerama te provode li se te mjere djelotvorno i jesu li prikladne za ostvarenje ciljeva;

Ta se definicija sastoji od tri elementa:

(i) usklađenost s planiranim mjerama;

(ii) djelotvorna primjena tih mjera;

(iii) prikladnost tih mjera za postizanje ciljeva.

Stoga revizija, u odnosu na inspekcijski pregled, nadilazi provjeru usklađenosti s posebnim zahtjevima; ispituje se i mogu li se postići unaprijed definirani rezultati (ciljevi).

Ta definicija revizije usporediva je s definicijom revizija iz međunarodnih normi kao što su ISO/IEC 17000 „Ocjenjivanje sukladnosti – rječnik i opća načela" i ISO 19011 „Smjernice za reviziju sustava upravljanja".

Revizija se obično provodi kad se kontrolira aktivnost kao što je postupak ili sustav upravljanja te treba procijeniti je li prikladan za sustavno postizanje odgovarajućih rezultata. Revizija stoga iziskuje širu i sustavnu procjenu različitih faza postupka.

Ako se primjenjuje kao tehnika u službenim kontrolama, revizija može uključivati neke ili sve druge metode i tehnike navedene u članku 14. USK-a, kao što su pregled dokumenata ili drugih evidencija, razgovori s osobljem itd.

Nadalje, neki od elemenata navedenih u članku 14. USK-a mogu uključivati reviziju kao metodu, na primjer:

— ispitivanje kontrola koje su uspostavili subjekti i dobivenih rezultata (članak 14. točka (a) USK-a),

— ocjenu postupaka dobre proizvodne prakse, dobre higijenske prakse, dobre poljoprivredne prakse te postupaka koji se temelje na načelima sustava analize opasnosti i kritičnih kontrolnih točaka (HACCP) (članak 14. točka (d) USK-a).

Iako se službene kontrole u pravilu provode bez prethodne obavijesti (članak 9. stavak 4. USK-a), revizije se često mogu provoditi samo *uz* prethodnu obavijest zbog potrebe za pripremom revizora i subjekta nad kojim se provodi revizija (vidjeti uvodnu izjavu 33. USK-a).

Osim u službenim kontrolama, revizija kao tehnika važna je i za provedbu:

— unutarnjih ili vanjskih revizija nadležnih tijela (članak 6. USK-a) ([12]),

— revizija koje organiziraju nadležna tijela, a provode se nad tijelima i osobama kojima su delegirala određene zadaće (članak 33. točka (a) USK-a), službenim laboratorijima (članak 39. USK-a) i nacionalnim referentnim laboratorijima (članak 100. stavak 2. USK-a),

— ocjenjivanja u svrhu akreditiranja koje provode nacionalna akreditacijska tijela, na primjer, u vezi s delegiranim tijelima (članak 29. točka (b) podtočka iv. USK-a) ili službenim laboratorijima (članak 37. stavak 4. točka (e) i stavak 5. USK-a),

— kontrola Komisije u državama članicama (članak 116. USK-a).

2.1.4. ***Službene kontrole proizvodnje proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih prehrani ljudi***

Člankom 17. USK-a utvrđuju se posebne definicije koje se primjenjuju u kontrolama proizvodnje proizvoda životinjskog podrijetla. U definicijama izraza „pod odgovornošću službenog veterinara” i „pod nadzorom službenog veterinara” precizira se vrsta suradnje između službenog veterinara i službenog pomoćnika tijekom veterinarskih kontrola, kako je predviđena USK-om.

U oba slučaja službeni veterinar službenom pomoćniku povjerava obavljanje određene radnje, a razlika je u tome što je u slučaju nadzora službeni veterinar prisutan u prostorima dok službeni pomoćnik obavlja tu radnju.

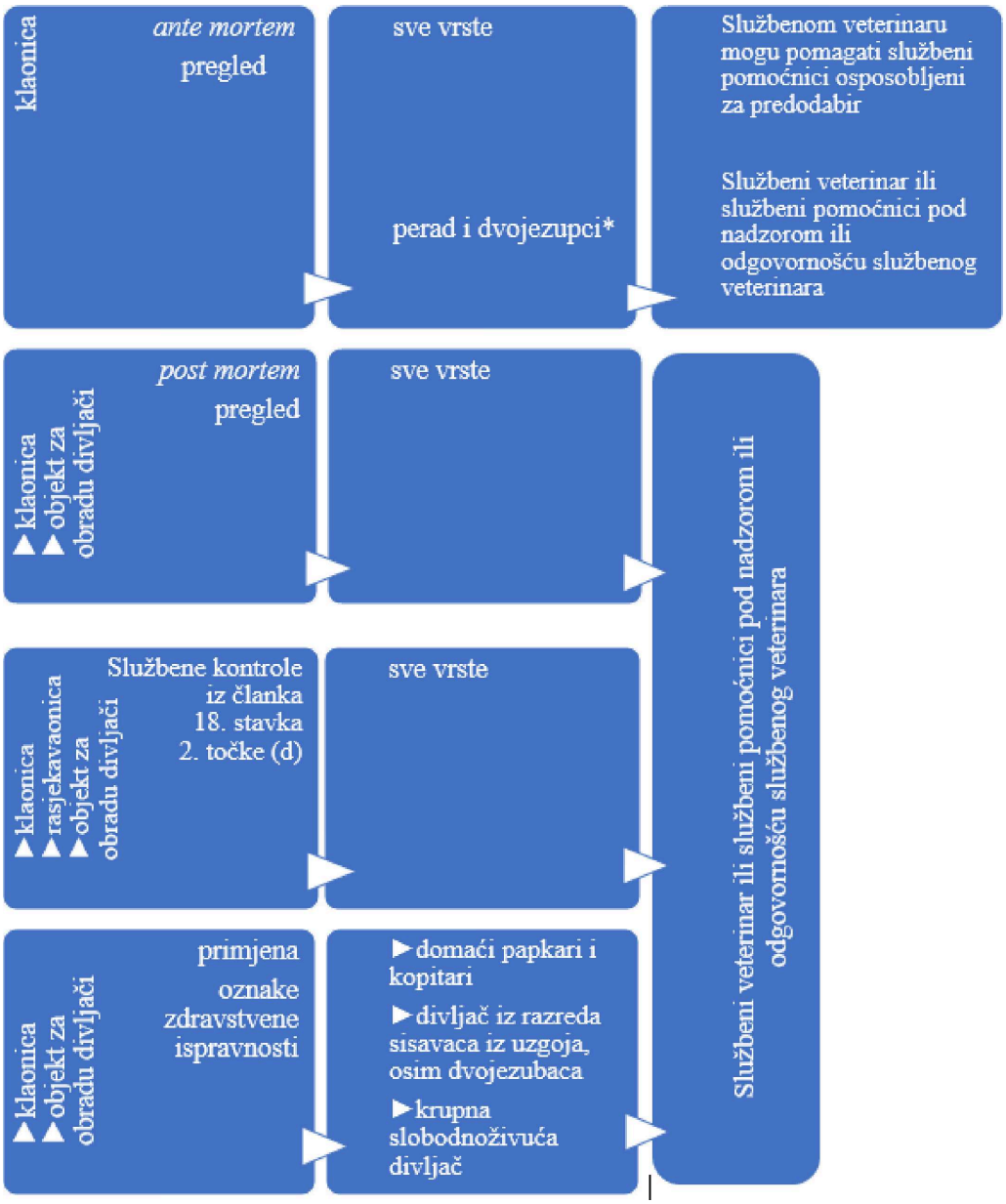
Nadalje, u članku 17. definiraju se aktivnosti koje su obuhvaćene područjem primjene „*ante mortem* pregleda” i „*post mortem* pregleda”.

Člankom 18. USK-a utvrđuju se posebni zahtjevi za službene kontrole proizvodnje proizvoda životinjskog podrijetla. U stavku 2. utvrđuje se okvir za verifikaciju usklađenosti sa zakonodavstvom Unije o proizvodnji proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih prehrani ljudi i utvrđuju službene kontrole te uloga službenog veterinara i službenog pomoćnika koji provode te kontrole, kako je prikazano na slici 2.

([12]) Za daljnje smjernice o revizijama u skladu s člankom 6. USK-a vidjeti: *Obavijest Komisije o smjernicama za provedbu odredbi o provođenju revizija na temelju članka 6. Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća* (SL C 66, 26.2.2021., str. 22.).

Slika 2.

Osoblje koje provodi službene kontrole proizvodnje proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih prehrani ljudi u skladu s člankom 17. i člankom 18. stavcima 2. i 4. te člankom 18. stavkom 7. točkama (a), (b) i (e) USK-a [13]

Trebalo bi naglasiti da, kao što proizlazi iz članka 18. stavka 5. USK-a, kad se obavljanje radnje povjerava službenim pomoćnicima, odgovornost za relevantne odluke ostaje na službenim veterinarima, bez obzira na to jesu li prisutni u objektu.

Osim toga, člankom 18. stavkom 3. USK-a predviđa se mogućnost da osoblje klaonice:

(a) pomaže u obavljanju zadaća povezanih sa službenim kontrolama iz članka 18. stavka 2. u objektima za klanje peradi ili dvojezubaca;

[13] Definicije iz Priloga I. Uredbi (EZ) br. 853/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o utvrđivanju određenih higijenskih pravila za hranu životinjskog podrijetla (SL L 139, 30.4.2004., str. 55.) primjenjuju se na „klaonice”, „objekte za obradu divljači” i „rasjekavaonice”.

(b) provodi uzorkovanje i ispitivanje u objektima za klanje drugih životinjskih vrsta.

Kao preduvjet za sudjelovanje osoblja klaonice u službenim kontrolama, analiza temeljena na procjeni rizika koju je provelo nadležno tijelo mora pokazati da je tijekom provedbe tih službenih kontrola u klaonici zajamčena ista razina zaštite zdravlja ljudi te zdravlja i dobrobiti životinja. Nadalje, navedena mogućnost postoji pod uvjetom da se nadležno tijelo pobrine da to osoblje bude primjereno osposobljeno, da djeluje neovisno o proizvodnom osoblju klaonice i da obavlja zadaće u prisutnosti i prema uputama službenog veterinara ili službenog pomoćnika. Pod istim uvjetima osoblje klaonice može i staviti oznaku zdravstvene ispravnosti.

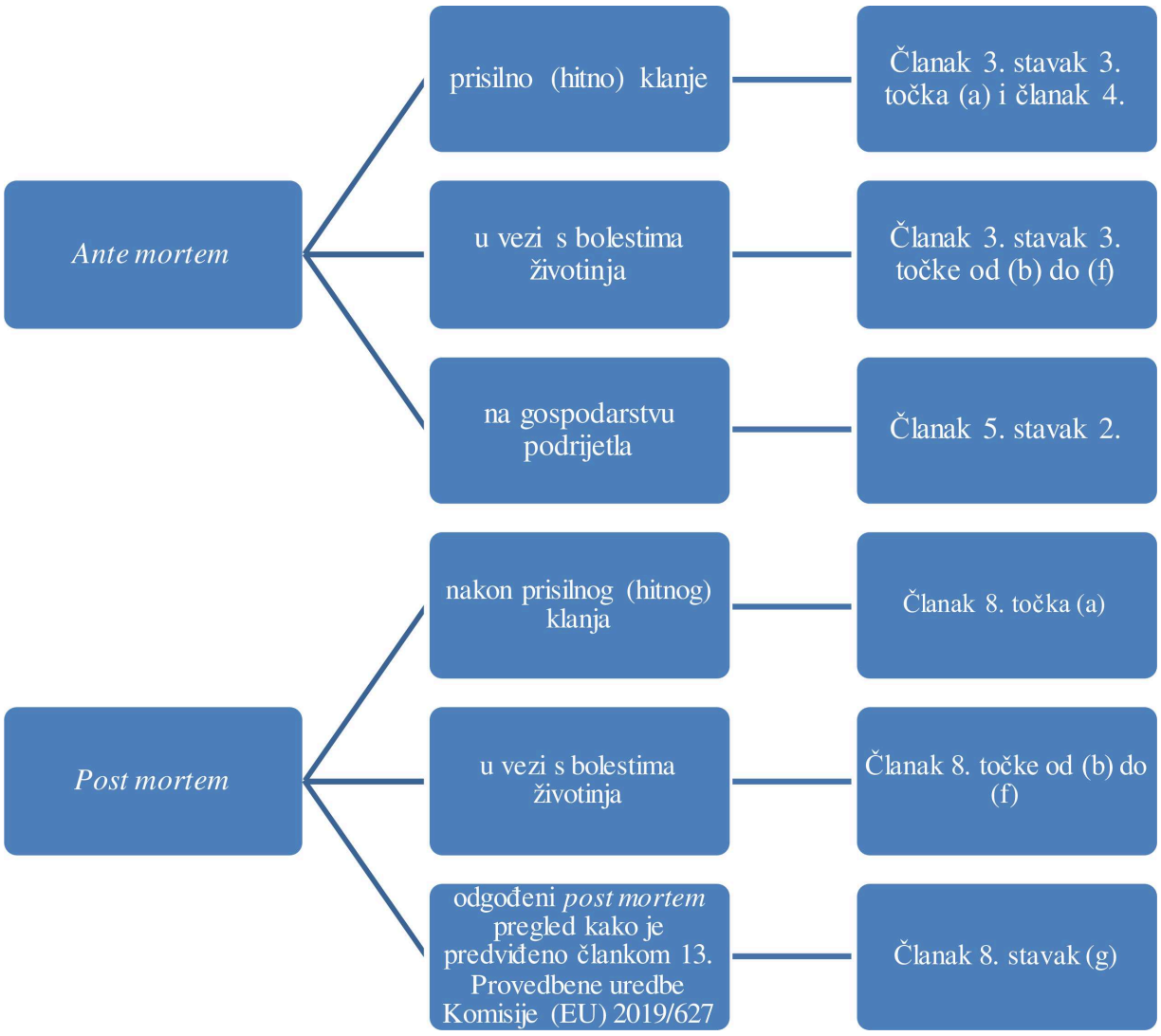
Članci 18. stavci 7. i 8. USK-a pravna su osnova za donošenje delegiranih akata kojima se dopunjuje USK i provedbenih akata kojima se utvrđuju praktična uređenja za provedbu službenih kontrola.

Dodjela zadaća službenom pomoćniku, pod nadzorom ili odgovornošću službenog veterinara, ili osoblju koje su odredila nadležna tijela, ovisi o određenim kriterijima i uvjetima koji su utvrđeni u relevantnim delegiranim aktima.

Točnije, Delegiranom uredbom (EU) 2019/624 utvrđuju se uloge službenog veterinara i službenog pomoćnika u pogledu posebnih zadaća kontrole te se predviđaju odstupanja od pravila iz USK-a. Zadaće službenih kontrola koje su na temelju Delegirane uredbe (EU) 2019/624 rezervirane isključivo za službenog veterinara prikazane su na slici 3.

Slika 3.

Ante mortem i post mortem pregledi koje isključivo obavlja službeni veterinar, kako je predviđeno u Delegiranoj uredbi (EU) 2019/624

Odredbama članaka 3., 6., 7. i 9. Delegirane uredbe (EU) 2019/624 dopunjuju se uloge službenog veterinara i pomoćnika u *ante mortem* i *post mortem* pregledima i drugim službenim kontrolama.

Nadalje, tom se uredbom uvodi definicija osoblja koje su nadležna tijela odredila za obavljanje posebnih zadaća u rasjekavaonicama.

> Članak 2. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624
>
> Definicije
>
> Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije: [..]
>
> 5. „osoblje koje su odredila nadležna tijela" znači osoba koja nije službeni pomoćnik ni službeni veterinar, a koja je u skladu s ovom Uredbom kvalificirana djelovati u tom svojstvu u rasjekavaonicama i koju su nadležna tijela ovlastila za obavljanje posebnih aktivnosti;[..]

U skladu s člankom 10. Delegirane uredbe (EU) 2019/624, odstupajući od odredaba USK-a, u rasjekavaonicama drugo osoblje koje su odredila nadležna tijela može provoditi službene kontrole iz članka 18. stavka 2. točke (d) USK-a, uključujući aktivnosti revizije. Na to se osoblje primjenjuju posebni zahtjevi u pogledu osposobljavanja i redovite provjere njihova rada.

Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2019/627 ([14]) utvrđuju se detaljna pravila za provedbu službenih kontrola proizvoda životinjskog podrijetla. Ona sadržava upute o zadaćama osoblja koje sudjeluje u tim službenim kontrolama. U tablicama u nastavku zadaće u provedbi službenih kontrola proizvoda životinjskog podrijetla sažete su s obzirom na relevantne odredbe USK-a, Delegirane uredbe (EU) 2019/624 i Provedbene uredbe (EU) 2019/627, kako bi se moga donijeti zaključak o tome koje osoblje smije obavljati svaku zadaću.

([14]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/627 od 15. ožujka 2019. o utvrđivanju ujednačenog praktičnog uređenja za provedbu službenih kontrola proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih prehrani ljudi u skladu s Uredbom (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća i o izmjeni Uredbe Komisije (EZ) br. 2074/2005 u pogledu službenih kontrola (SL L 131, 17.5.2019., str. 51.).

OSOBLJE KOJE OBAVLJA ZADAĆE SLUŽBENIH KONTROLA PROIZVODNJE PROIZVODA ŽIVOTINJSKOG PODRIJETLA

Tablica 2.

Zadaće koje obavlja službeni veterinar

Br.	Zadaće		USK	Uredba (EU) 2019/624	Uredba (EU) 2019/627
1	Ante mortem [definicija iz članka 17. točke (c) USK-a]	*Ante mortem* pregled domaćih papkara i kopitara izvan klaonice u slučaju prisilnog (hitnog) klanja u skladu s člankom 4. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624	Članak 18. stavak 7. točka (c)	Članak 4.	—
2		*Ante mortem* pregled i provjere na gospodarstvu podrijetla za sve vrste u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkama (a), (b) i (c) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624	Članak 18. stavak 7. točka (d)	Članak 5. stavak 2.	—
3		Klinički pregled izoliranih životinja radi temeljitijeg *ante mortem* pregleda. *Ante mortem* pregled životinja za koje se sumnja da boluju od bolesti ili stanja koji bi mogli negativno utjecati na zdravlje ljudi ili životinja	Članak 18. stavak 2. točka (a)	Članak 3. stavak 3. točke od (b) do (f)	Članak 11. stavak 5. Članak 43. stavak 4.

Br.	Zadaće		USK	Uredba (EU) 2019/624	Uredba (EU) 2019/627
4	*Post mortem* pregled [definicija iz članka 17. točke (d) USK-a]	U slučaju prisilnog (hitnog) klanja domaćih papkara i kopitara izvan klaonice u skladu s odjeljkom I. poglavljem VI. Priloga III. Uredbi (EZ) br. 853/2004 Ispitivanje certifikata o zdravlju životinja iz poglavlja 5. Priloga IV. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2020/2235 [1]	Članak 18. stavak 2. točka (c) Članak 18. stavak 7. točka (f)	Članak 8. točka (a)	— Članak 10. stavak 3.
5		Pregled životinja za koje se sumnja da boluju od bolesti ili stanja koji bi mogli negativno utjecati na zdravlje ljudi	Članak 18. stavak 2. točka (c)	Članak 8. točka (b)	—
6		Pregled goveda koja potječu iz stada koje nije proglašeno službeno slobodnim od tuberkuloze		Članak 8. točka (c)	—
7		Pregled goveda, ovaca i koza koji potječu iz stada koje nije proglašeno službeno slobodnim od bruceloze		Članak 8. točka (d)	—

8		u slučaju izbijanja bolesti životinja za koje su u zakonodavstvu Unije utvrđena pravila o zdravlju životinja, inspekcijski pregled životinja podložnih predmetnoj bolesti koje dolaze iz svih područja obuhvaćenih: — hitnim mjerama EU-a [određene bolesti kategorije A: visokopatogena influenca ptica (HPAI), ovčje boginje itd.], — nacionalnim mjerama povezanima s bilo kojom mjerom iskorjenjivanja bolesti kategorije A, — dodatnim posebnim mjerama EU-a za kontrolu bolesti [određene bolesti kategorije A: afrička svinjska kuga, infekcija virusom bolesti kvrgave kože itd.], — obveznim odobrenim programima iskorjenjivanja bolesti kategorije B navedenih u prilozima I. i II. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/620 ([2]) [bruceloza i infekcija kompleksom *Mycobacterium tuberculosis*].		Članak 8. točka (e)	–
9	*Post mortem* pregled	u slučaju potrebe za strožim kontrolama kako bi se uzele u obzir nove bolesti i određene bolesti navedene na popisu Svjetske organizacije za zdravlje životinja		Članak 8. točka (f)	–
10		*Post mortem* pregled odgođen za najviše 24 sata od klanja ili dolaska u objekt za obradu divljači, u klaonicama malog kapaciteta ili objektima za obradu divljači malog kapaciteta u skladu s člankom 13. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/627		Članak 8. stavak (g)	Članak 13.
11		Provedba dodatnih postupaka *post mortem* pregleda iz članka 18. stavka 3., članka 19. stavka 2., članka 20. stavka 2., članka 21. stavka 2., članka 22. stavka 2. i članka 23. stavka 2. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/627 primjenom incizije i palpacije trupa i nusproizvoda klanja ako postoji rizik povezan sa slučajevima iz članka 8. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624		Članak 8.	Članak 24.
12	Proglašavanje mesa neprikladnim za prehranu ljudi	Neusklađenost sa zahtjevima za svježe meso	Članak 18. stavak 5.	–	Članak 45.
13		Meso zaraženo cisticerkozom ili trihinelom		–	Članci 30. i 31.
14		Meso kopitara kod kojih je dijagnosticiran maleus		–	Članak 32. stavak 3.
15		Ako je reakcija životinja na tuberkulin bila pozitivna ili sumnjiva ili postoje drugi razlozi za sumnju na infekciju		–	Članak 33.
16		Ako je reakcija životinja na test na brucelozu bila pozitivna ili sumnjiva ili postoje drugi razlozi za sumnju na infekciju		–	Članak 34.
17	Ostalo	Provjera pravilnosti rada službenog pomoćnika koji obavlja *ante mortem* zadaće pod nadzorom ili odgovornošću službenog veterinara	–	Članak 3. stavak 1. točka (c) i stavak 2. točka (c)	–
18		Provjera pravilnosti rada subjekata u poslovanju s hranom koji obavljaju klanje i iskrvarenje divljači iz uzgoja na gospodarstvu podrijetla	–	Članak 6. stavak 4. točka (b)	–

19		Procjena sustava subjekta za otkrivanje i odvajanje ptica s anomalijama ili nedostacima ili ptica koje su kontaminirane	–	–	Članak 25. stavak 2. točka (a)
20		Osiguravanje provedbe dodatnih laboratorijskih ispitivanja za potrebe članka 18. stavka 2. USK-a	Članak 18. stavak 5.	–	Članak 37. stavak 2.

([1]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2020/2235 od 16. prosinca 2020. o utvrđivanju pravila za primjenu uredbi (EU) 2016/429 i (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu predložaka certifikata o zdravlju životinja, predložaka službenih certifikata i predložaka certifikata o zdravlju životinja/službenih certifikata za ulazak u Uniju i premještanja unutar Unije pošiljaka određenih kategorija životinja i robe i u pogledu službenog certificiranja u vezi s takvim certifikatima te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 599/2004, provedbenih uredbi (EU) br. 636/2014 i (EU) 2019/628, Direktive 98/68/EZ i odluka 2000/572/EZ, 2003/779/EZ i 2007/240/EZ (SL L 442, 30.12.2020., str. 1.).

([2]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/620 od 15. travnja 2021. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu odobravanja statusa „slobodno od bolesti" i statusa područja na kojemu se ne provodi cijepljenje za određene države članice ili njihove zone ili kompartmente s obzirom na određene bolesti s popisa te u pogledu odobravanja programa iskorjenjivanja tih bolesti s popisa (SL L 131, 16.4.2021., str. 78.).

Br.	Zadaće		USK	Uredba (EU) 2019/624	Uredba (EU) 2019/627
21	Ostalo	Ocjena rezultata službenih kontrola provedenih u skladu s člancima od 7. do 38. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/627	Članak 18. stavak 5.	–	Članak 39. stavak 1.
22		Obavješćivanje o rezultatima kontrole ako se inspekcijskim pregledima otkrije prisutnost bilo koje bolesti ili stanja koji bi mogli utjecati na zdravlje ljudi ili životinja ili ugroziti dobrobit životinja		–	Članak 39. stavak 2.
23		Provjera usklađenosti sa zdravstvenim zahtjevima za proizvodnju sirovog mlijeka i kolostruma kako su utvrđeni u odjeljku IX. poglavlju I. dijelu I. Priloga III. Uredbi (EZ) br. 853/2004	–	–	Članak 49. stavci 1. i 3.

Tablica 3.

Zadaće koje provodi službeni veterinar ili službeni pomoćnik pod nadzorom službenog veterinara

Br.	Zadaće		USK	Uredba (EU) 2019/624	Uredba (EU) 2019/627
1	Ante mortem [definicija iz članka 17. točke (c) USK-a]	*Ante mortem* pregled u klaonici na vrstama koje nisu perad i dvojezupci (uključujući provjeru usklađenosti s pravilima o dobrobiti životinja) ([1]), u pogledu informacija o prehrambenom lancu, provjere identiteta životinje i predodabira životinja s anomalijama pod uvjetima utvrđenima u članku 3. stavku 1. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624, osim u slučajevima iz članka 3. stavka 3. te delegirane uredbe	Članak 18. stavak 2. točka (a) Članak 18. stavak 7. točka (a)	Članak 3. stavak 1.	Članak 10. stavak 1. Članci 11., 38. i 40.
2		*Ante mortem* pregled peradi i dvojezubaca, uključujući provjeru usklađenosti s pravilima o dobrobiti životinja.	Članak 18. stavak 2. točka (b)	–	Članak 38.

(1) Pravila Unije, a posebno Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2005 od 22. prosinca 2004. o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka i o izmjeni direktiva 64/432/EEZ i 93/119/EZ i Uredbe (EZ) br. 1255/97 (SL L 3, 5.1.2005., str. 1.) i Uredba Vijeća (EZ) br. 1099/2009 od 24. rujna 2009. o zaštiti životinja u trenutku usmrćivanja (SL L 303, 18.11.2009., str. 1.), kao i nacionalna pravila o dobrobiti životinja.

Br.	Zadaće		USK	Uredba (EU) 2019/624	Uredba (EU) 2019/627
3	*Post mortem* [definicija iz članka 17. točke (d) USK-a] (1)	Pregled certifikata životinja zaklanih na gospodarstvu podrijetla	Članak 18. stavak 2. točka (c)	–	Članak 10. stavak 2.
4		Pregled: i. izjava (izučene osobe) o krupnoj slobodnoživućoj divljači izdanih u skladu s odjeljkom IV. poglavljem II. točkom 4. podtočkom (a) Priloga III. Uredbi (EZ) br. 853/2004; ii. službenog certifikata iz poglavlja 2. Priloga II. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2020/2235 za premještanje među državama članicama krupne slobodnoživuće divljači s koje nije skinuta koža, namijenjene prehrani ljudi.		–	Članak 10. stavak 4. Članak 28.
5		*Post mortem* pregled trupova i pratećih nusproizvoda klanja, uključujući posebna praktična rješenja, laboratorijsko ispitivanje i provjeru usklađenosti s pravilima o dobrobiti životinja		–	Članci 12., 14. (osim ako nije odobreno drugim člancima), 15., 17., članak 18. stavci 1. i 2., članak 19. stavak 1., članak 20. stavak 1., članak 21. stavak 1., članak 22. stavak 1., članak 23. stavak 1., članci 25., 26., 27., članak 28. stavci 1., 2., 3. i 4., članak 29. (odstranjivanje specificiranog rizičnog materijala iz trupa), članci 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38.
6		Provedba dodatnih postupaka *post mortem* pregleda iz članka 18. stavka 3., članka 19. stavka 2., članka 20. stavka 2., članka 21. stavka 2., članka 22. stavka 2. i članka 23. stavka 2. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/627 primjenom incizije i palpacije trupa i nusproizvoda klanja ako postoji rizik Dodatni *post mortem* pregled pod nadzorom službenog veterinara nije moguć u slučajevima iz članka 8. Delegirane uredbe (vidjeti tablicu 2 redak 11)		–	Članak 24.
7	Ostalo	Službene kontrole povezane s transmisivnim spongiformnim encefalopatijama u skladu s Uredbom (EZ) br. 999/2001 (2), kad je riječ o obradi i zbrinjavanju specificiranog rizičnog materijala u skladu s Uredbom (EZ) br. 1069/2009 (3) o nusproizvodima životinjskog podrijetla	Članak 18. stavak 2. točka (d) podtočke iv. i v.	–	Članak 29.
8		Uzorkovanje za analizu i svako dodatno uzorkovanje.	Članak 18. stavak 2. točka (d) podtočke ii., iii. i iv.	–	Članci 35., 36. i 37.

(1) Objekt koji ne ispunjava uvjete iz članka 7. Delegirane uredbe (EU) 2019/624.
(2) Uredba (EZ) br. 999/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o utvrđivanju pravila za sprečavanje, kontrolu i iskorjenjivanje određenih transmisivnih spongiformnih encefalopatija (SL L 147, 31.5.2001., str. 1.).
(3) Uredba (EZ) br. 1069/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o utvrđivanju zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog podrijetla i od njih dobivene proizvode koji nisu namijenjeni prehrani ljudi te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1774/2002 (Uredba o nusproizvodima životinjskog podrijetla) (SL L 300, 14.11.2009., str. 1.).

Tablica 4.

***Zadaće koje obavlja službeni veterinar ili službeni pomoćnik pod*nadzorom ili odgovornošću službenog veterinara**

Br.	Zadaće		Članak USK	Uredba (EU) 2019/624	Uredba (EU) 2019/627
1	Ante mortem [definicija iz članka 17. točke (c) USK-a]	*Ante mortem* pregled u klaonici na svim vrstama (uključujući provjeru usklađenosti s pravilima o dobrobiti životinja) ako je službeni veterinar već obavio *ante mortem* pregled na gospodarstvu podrijetla, pod uvjetima utvrđenima u članku 3. stavku 2. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624, uz iznimku slučajeva iz članka 3. stavka 3. te delegirane uredbe Pregled predloška certifikata o zdravlju životinja za žive životinje koje se prevoze u klaonicu u slučaju *ante mortem* pregleda na gospodarstvu podrijetla [poglavlje 1. Priloga IV. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2020/2235]	Članak 18. stavak 2. točke (a) i (b)	Članak 3. stavak 2. Članak 5. stavak 2. točka (f)	Članak 11. stavak 6. Članak 10. stavak 2. Članak 38.
2		Dodatne provjere pravila o identifikaciji i dobrobiti životinja u klaonici nakon *ante mortem* pregleda na gospodarstvu podrijetla u skladu s člankom 5. stavkom 3. i člankom 3. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624		Članak 3. stavak 2., članak 5. stavak 3.	–
3	Post mortem [definicija iz članka 17. točke (d) USK-a]	*Post mortem* pregled zadaća iz tablice 3 u objektima malog kapaciteta koji ispunjavaju uvjete iz članka 7. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624	Članak 18. stavak 2. točka (c), članak 18. stavak 7. točka (e)	7	–
4		*Post mortem* pregled unutarnjih organa, genitalnih organa i vimena u skladu s člankom 12. stavkom 1. točkom (c) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/624 vrste *Rangifer tarandus tarandus* (sob) iz područja Švedske i Finske navedenih u Prilogu I. toj delegiranoj uredbi (1)		Članak 12. stavak 1. točka (c)	–

(1) Službeni veterinar, službeni pomoćnik pod nadzorom ili odgovornošću službenog veterinara ili primjereno osposobljeno osoblje klaonice (određene zadaće).

Br.	Zadaće		Članak USK	Uredba (EU) 2019/624	Uredba (EU) 2019/627
5	Ostalo	Prikupljanje informacija o uzorkovanju i rezultatima uzorkovanja za bakteriju *Salmonellu* koje provode subjekti u poslovanju s hranom u klaonicama kako je predviđeno člankom 35. stavkom 1. točkom (b) Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/627	Članak 18. stavak 2. točka (d) podtočka iii., članak 18. stavak 7. točka (e)	9	35
6		Prikupljanje informacija o uzorkovanju i rezultatima uzorkovanja za bakteriju *Campylobacter* koje provode subjekti u poslovanju s hranom u klaonicama kako je predviđeno člankom 36. stavkom 1. točkom (b) Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/627			36
7		Prikupljanje informacija o službenim kontrolama dobre higijenske prakse i postupaka temeljenih na načelima HACCP-a u klaonicama i objektima za obradu divljači			39
8		Donošenje odgovarajućih mjera u slučajevima neusklađenosti s pravilima o dobrobiti životinja tijekom prijevoza utvrđenima u Uredbi Vijeća (EZ) br. 1/2005	Članak 18. stavak 2. točka (d) podtočka vi.	–	44 [1]
9		Provjera korektivnih i preventivnih mjera koje je subjekt poduzeo u slučajevima neusklađenosti s pravilima o zaštiti životinja u trenutku klanja ili usmrćivanja utvrđenima u člancima od 3. do 9., člancima od 14. do 17. i članku 19. Uredbe (EZ) br. 1099/2009		–	
10		Mjere izvršavanja u slučajevima neusklađenosti s pravilima o dobrobiti životinja u trenutku usmrćivanja utvrđene u Uredbi (EZ) br. 1099/2009		–	
11		Obavješćivanje nadležnih tijela o utvrđenim problemima povezanima s dobrobiti životinja, prema potrebi		–	
12		Stavljanje oznake zdravstvene ispravnosti na domaće papkare i kopitare, divljač iz uzgoja osim dvojezubaca i krupnu slobodnoživuću divljač [2]	Članak 18. stavak 4.	–	48

[1] Mjeru može poduzeti službeni pomoćnik samo u hitnim slučajevima do dolaska službenog veterinara (članak 44. stavak 5. Provedbene uredbe (EU) 2019/627).
[2] Osoblje klaonice također može staviti oznaku zdravstvene ispravnosti (članak 18. stavak 4. USK-a) u skladu s uvjetima utvrđenima u članku 18. stavku 3. USK-a.

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6481/oj

2.2. **POGLAVLJE III. – Delegiranje određenih zadaća nadležnih tijela (članci od 28. do 33. USK-a)**

U glavi II. poglavlju III. USK-a s jedne se strane utvrđuju uvjeti za delegiranje određenih zadaća *službenih kontrola* (članci od 28. do 30. USK-a), a s druge uvjeti za delegiranje zadaća povezanih s *drugim službenim aktivnostima* (članak 31. USK-a). Člankom 32. USK-a utvrđuju se pravila o obvezama delegiranih tijela i fizičkih osoba. Člankom 33. USK-a utvrđuju se obveze nadležnih tijela koja delegiraju zadaće.

Dodatna pravila o delegiranju zadaća službenih kontrola i zadaća povezanih s drugim službenim aktivnostima mogu se utvrditi posebnim pravilima EU-a. Na primjer, dodatna pravila o delegiranju zadaća službenih kontrola i zadaća povezanih s drugim službenim aktivnostima „kontrolnim ustanovama" u području ekološke proizvodnje utvrđena su člankom 40. Uredbe (EU) 2018/848 o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda.

2.2.1. ***Uvjeti za delegiranje određenih zadaća službenih kontrola***

Člankom 29. USK-a utvrđuju se uvjeti za delegiranje određenih zadaća službenih kontrola delegiranim tijelima, a člankom 30. uvjeti za delegiranje tih zadaća fizičkim osobama.

Nadležna tijela trebala bi odobriti delegiranje zadaća službenih kontrola na temelju kontrola na licu mjesta kandidata za delegirana tijela ili fizičke osobe. U slučaju delegiranih tijela, službene kontrole trebale bi se provoditi neovisno o njihovoj akreditaciji u skladu s člankom 29. točkom (b) podtočkom iv. USK-a.

Nadležna tijela koja su delegirala određene zadaće službenih kontrola delegiranim tijelima ili fizičkim osobama moraju, prema potrebi, organizirati revizije ili inspekcije takvih tijela ili osoba. U slučaju neusklađenosti moraju bez odgode potpuno ili djelomično povući delegiranje ovlasti (članak 33. točka (b) USK-a).

Stoga se uvjeti za delegiranje određenih zadaća službenih kontrola utvrđeni u člancima 29. i 30. USK-a te mehanizmi verifikacije i daljnjeg postupanja u vezi s otkrivenim neusklađenostima utvrđeni u članku 33. USK-a moraju tumačiti kao kontinuirani proces praćenja usklađenosti.

Pri organizaciji revizija i inspekcija nadležna tijela moraju uzeti u obzir ishod relevantnih akreditacijskih revizija koje provode nacionalna akreditacijska tijela definirana u članku 2. točki 11. Uredbe (EZ) br. 765/2008 ([15]) (članak 33. točka (a) USK-a). Kad je riječ o tim različitim vrstama kontrola, trebalo bi izbjegavati udvostručavanje (članak 33. točka (a) USK-a). Stoga je potrebno komunicirati s nacionalnim akreditacijskim tijelima i koordinirati vremenski raspored kontrola.

Pravila koja su donijele države članice kako bi dopustile privremeno delegiranje zadaća delegiranim tijelima koja još nisu akreditirana u skladu s člankom 29. točkom (b) podtočkom iv. USK-a mogu se smatrati usklađenima s USK-om ako su ispunjeni određeni uvjeti. Ti su uvjeti sljedeći:

i) privremeno delegiranje nije isključeno pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a kojima se utvrđuju posebne odredbe o delegiranju zadaća;

ii) kontrole na licu mjesta pokazuju da su ispunjeni svi drugi uvjeti za delegiranje utvrđeni u članku 29. USK-a ([16]);

iii) privremeno delegiranje odobreno je na ograničeno razdoblje, uzimajući u obzir trajanje postupka akreditiranja, rizike u predmetnom području i zaštitu interesa potrošača;

iv) tijelo koje podnosi zahtjev za delegiranje dokazuje da je već podnijelo zahtjev za akreditiranje.

Ako se tijekom privremenog delegiranja pojave slučajevi iz članka 33. točke (b) USK-a, nadležno tijelo bez odgode mora u potpunosti ili dijelom povući delegiranje.

Za delegirana tijela posebno je važna akreditacija u skladu s člankom 29. točkom (b) podtočkom iv. USK-a kako bi se zajamčile nepristranost, kvaliteta i dosljednost službenih kontrola (vidjeti uvodnu izjavu 46. USK-a).

([15]) Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93 (SL L 218, 13.8.2008., str. 30.).

([16]) Stvarni rad delegiranog tijela u skladu s relevantnim normama iz članka 29. točke (b) podtočke iv. treba verificirati tijekom postupka akreditiranja iz te odredbe.

Nadležna tijela trebala bi razmotriti relevantnost norme za delegirane zadaće kako bi utvrdila njezinu prikladnost za upotrebu i akreditaciju delegiranog tijela u skladu s člankom 29. točkom (b) podtočkom iv. USK-a. Nacionalna akreditacijska tijela naknadno će procijeniti djeluje li delegirano tijelo u skladu sa zahtjevima utvrđene norme u kontekstu akreditacije.

Države članice trebale bi se pobrinuti da nadležna tijela budu dosljedna pri utvrđivanju relevantne norme za delegiranje određene zadaće kontrole.

Norma EN ISO/IEC 17020 „Zahtjevi za rad različitih vrsta tijela koja provode inspekciju" jedna je od relevantnih normi koja se primjenjuje na rad i akreditaciju delegiranih tijela, u skladu s USK-om. To je referentna norma za zadaće inspekcije, osim ako se u sektorskom zakonodavstvu u okviru USK-a upućuje na neku drugu normu ili ako druga norma bolje odgovara prirodi delegiranih zadaća (npr.: certifikacija proizvoda, sustava upravljanja itd..

Ostale norme koji mogu biti relevantne za delegirane zadaće su:

— EN ISO/IEC 17065 „Ocjenjivanje sukladnosti – zahtjevi za tijela koja provode certifikaciju proizvoda, procesa i usluga",

— EN ISO/IEC 17021-1: „Ocjenjivanje sukladnosti – zahtjevi za tijela koja provode certifikaciju proizvoda, procesa i usluga" – 1. dio: Zahtjevi",

— ISO 22003-1 „Sigurnost hrane – 1. dio: Zahtjevi za tijela koja provode reviziju i certifikaciju sustava upravljanja sigurnošću hrane".

Određivanje službenih laboratorija za provedbu laboratorijskih analiza, ispitivanja i dijagnosticiranja uzoraka uzetih u okviru službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti obuhvaćeno je pravilima iz članaka od 34. do 42. (poglavlje IV.) USK-a. U tom je slučaju norma EN ISO/IEC 17025 obvezna za rad i akreditaciju imenovanog službenog laboratorija (članak 37. stavak 4. USK-a).

Ne preporučuje se akreditacija delegiranog tijela u skladu s više od jedne norme za istu aktivnost. Trebalo bi napomenuti da norma EN ISO/IEC 17065 pruža mogućnost da se u primjenjive zahtjeve za delegirano tijelo uključe svi relevantni zahtjevi drugih akreditacijskih normi. U tom se smislu ta norma može primjenjivati kao krovna norma.

Dodatna pravila o utvrđivanju relevantnih normi mogu se propisati u:

— zakonodavstvu Unije o područjima iz članka 1. stavka 2. USK-a:

  — u području ekoloških proizvoda člankom 40. stavkom 3. Uredbe (EU) 2018/848 predviđa se da je relevantna norma za delegiranje određenih zadaća službenih kontrola radi provjere sukladnosti s tom uredbom najnovija priopćena verzija norme pod nazivom „Ocjenjivanje sukladnosti – zahtjevi za tijela koja provode certifikaciju proizvoda, procesa i usluga" čije je upućivanje objavljeno u *Službenom listu Europske unije*, tj. norma EN ISO/IEC 17065;

  — u području oznaka zemljopisnog podrijetla za vino, jaka alkoholna pića i poljoprivredne proizvode, te zajamčeno tradicionalnih specijaliteta i neobveznih izraza kvalitete za poljoprivredne proizvode, člankom 41. stavkom 1. i člankom 73. stavkom 1. Uredbe (EU) 2024/1143 ([17]) jamči se da delegirana tijela i tijela za certificiranje proizvoda poštuju normu EN ISO/IEC 17065 „Ocjenjivanje sukladnosti – zahtjevi za tijela koja certificiraju proizvode, postupke i usluge" i da budu akreditirana u skladu s normom EN ISO/IEC 17020 „Ocjenjivanje sukladnosti – zahtjevi za rad različitih vrsta tijela koja provode inspekciju".

— nacionalnom zakonodavstvu država članica.

([17]) Uredba (EU) 2024/1143 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o oznakama zemljopisnog podrijetla za vino, jaka alkoholna pića i poljoprivredne proizvode, te zajamčeno tradicionalnim specijalitetima i neobveznim izrazima kvalitete za poljoprivredne proizvode, izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013, (EU) 2019/787 i (EU) 2019/1753 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1151/2012 (SL L, 2024/1143, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

2.3. **POGLAVLJE IV. – Uzorkovanje, analize, ispitivanja i dijagnosticiranja (članci od 34. do 42. USK-a)**

2.3.1. ***Metode uzorkovanja, analize, ispitivanja i dijagnosticiranja (članak 34. USK-a)***

U članku 34. USK-a utvrđuju se zahtjevi za metode koje se primjenjuju u kontekstu službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti. Konkretno, utvrđena je hijerarhija kriterija koja se primjenjuje pri odabiru dostupne metode ako ne postoje primjenjiva pravila Unije („hijerarhija metoda").

Hijerarhijski odnos mogućnosti navedenih u članku 34. stavcima od 1. do 3. USK-a naznačen je upotrebom izraza kao što su „ako [...] ne postoje" i „ako takav [...] ne postoji". Neke se mogućnosti unutar te hijerarhije smatraju jednakovrijednima, što je naznačeno upotrebom veznika „ili".

U članku 34. stavku 1. USK-a utvrđuje se da metode koje se upotrebljavaju za uzorkovanje i laboratorijske analize, ispitivanja i dijagnosticiranja tijekom službenih kontrola ili drugih službenih aktivnosti moraju biti usklađene s pravilima Unije ako takva pravila postoje. Tim se pravilima mogu utvrditi konkretne metode ili kriteriji uspješnosti koje treba primjenjivati za odabrane metode. Aktima Unije za pojedine sektore mogu se utvrditi i različite poželjne metode koje odstupaju od osnovne hijerarhije utvrđene u članku 34. USK-a, koje bi u tom slučaju imale prednost (*lex specialis*) pred općom hijerarhijom utvrđenom u članku 34. USK-a. Na primjer, iako se u članku 34. stavku 2. točki (a) USK-a metode koje su u skladu s „relevantnim međunarodno priznatim pravilima ili protokolima" smatraju jednakovrijednima metodama koje preporučuju referentni laboratoriji Europske unije (EURL-i), u članku 6. stavku 1. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/689 ([18]) metodama koje preporučuju EURL-i daje se prednost pred metodama koje preporučuje Svjetska organizacija za zdravlje životinja (OIE) u kontekstu nadzora bolesti. Zahtjev utvrđen u članku 34. stavku 1. USK-a primjenjuje se na metode laboratorijske analize, ispitivanja ili dijagnosticiranja, kao i na metode koje se upotrebljavaju za uzorkovanje, bez obzira na to upotrebljavaju li ih nadležna tijela (ili delegirana tijela ili osobe) ili službeni laboratoriji.

Člankom 34. stavkom 2. USK-a utvrđuje se hijerarhija metoda koje primjenjuju službeni laboratoriji ako ne postoje pravila Unije iz stavka 1. Metode iz stavka 2. stoga uključuju metode laboratorijske analize, ispitivanja ili dijagnosticiranja, kao i metode uzorkovanja ili pripreme uzoraka, ako ih upotrebljavaju službeni laboratoriji u kontekstu službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti (uključujući, na primjer, slučajeve kad se materijal skupnog uzorka podijeli u uzorke za analizu u laboratoriju).

U članku 34. stavku 2. točki (a) USK-a propisuje se da, ako ne postoje pravila Unije iz stavka 1., službeni laboratoriji upotrebljavaju metode koje se preporučuju u relevantnim međunarodno priznatim pravilima ili protokolima (npr. CEN, OIE) ili metode koje su razvili ili ih preporučuju referentni laboratoriji EU-a te su validirane u skladu s međunarodno prihvaćenim znanstvenim protokolima. Te su dvije mogućnosti iz članka 34. stavka 2. točke (a) USK-a navedene kao jednakovrijedne i obje se mogu primijeniti ako ne postoje pravila Unije.

U članku 34. stavku 2. točki (b) USK-a navode se metode koje se mogu primijeniti samo ako ne postoje pravila Unije iz stavka 1. ni međunarodni protokoli ili metode EURL-a iz stavka 2. točke (a). Među mogućnostima iz članka 34. stavka 2. točke (b) USK-a metodama koje su propisane nacionalnim pravilima daje se prednost pred metodama koje preporučuju nacionalni referentni laboratoriji. Međutim, druge validirane metode mogu se primijeniti kao jednakovrijedna alternativa objema prethodno navedenim mogućnostima.

Članak 34. stavak 3. USK-a odnosi se samo na metode laboratorijske analize, ispitivanja ili dijagnosticiranja, a ne na metode uzorkovanja. Njime se primjena nevalidiranih metoda dopušta samo ako ne postoji nijedna od metoda iz stavaka 1. i 2. i ako su hitno potrebne laboratorijske analize, ispitivanja ili dijagnosticiranja. Kad je riječ o prvom uvjetu, treba napomenuti da dostupnost neke metode u određenom laboratoriju ili državi članici nije relevantan kriterij u kontekstu članka 34. stavka 3. USK-a jer nadležna tijela mogu odrediti službene i referentne laboratorije u drugim državama članicama ili zemljama EGP-a. U skladu s uvjetima utvrđenima u članku 34. stavku 3. USK-a nacionalni referentni laboratoriji mogu upotrebljavati nevalidirane metode, a službeni laboratoriji smiju ih upotrebljavati samo ako ne postoji nacionalni referentni laboratorij.

([18]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/689 od 17. prosinca 2019. o dopuni Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu pravila o nadziranju, programima iskorjenjivanja i statusu „slobodno od bolesti" za određene bolesti s popisa i emergentne bolesti (SL L 174, 3.6.2020., str. 211.).

U članku 34. stavku 4. USK-a utvrđen je osnovni zahtjev prema kojem bi metode laboratorijske analize u kontekstu službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti, kad je to moguće, trebali karakterizirati kriteriji iz Priloga III. USK-u.

Člankom 34. stavkom 5. USK-a propisuje se da se uzimanje i označivanje uzoraka te rukovanje njima obavlja tako da se osigura njihova pravna, znanstvena i tehnička valjanost. Taj se zahtjev primjenjuje na obradu uzoraka tijekom samog uzorkovanja, bez obzira na to provode li ga nadležna tijela (ili delegirana tijela ili osobe) ili službeni laboratoriji, tijekom prijenosa uzoraka u laboratorij i provedbe laboratorijskih analiza, ispitivanja ili dijagnosticiranja u službenim laboratorijima ili nacionalnim referentnim laboratorijima.

Slika 4 sadržava pregled stavaka članka 34. USK-a s obzirom na njihovu primjenjivost na metode uzorkovanja i/ili metode laboratorijske analize, ispitivanja ili dijagnosticiranja.

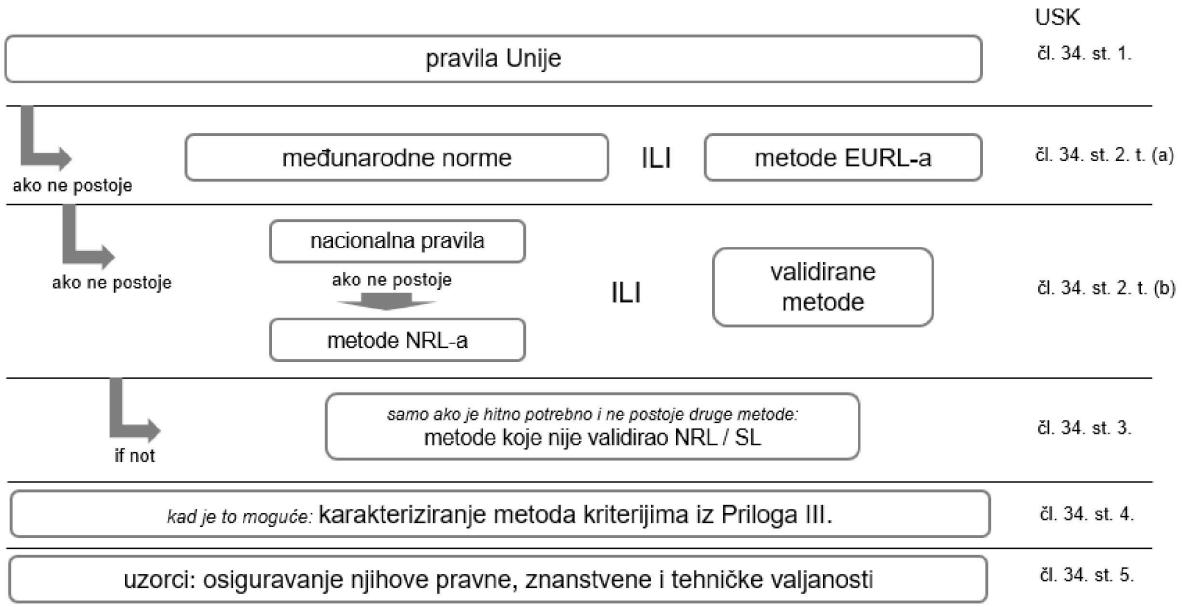
Slika 4.

Primjenjivost članka 34. stavaka od 1. do 5. USK-a na i. metode uzorkovanja koje upotrebljavaju nadležna tijela (ili delegirana tijela ili fizičke osobe kojima su delegirane određene zadaće), ii. metode uzorkovanja koje upotrebljavaju službeni laboratoriji te iii. metode laboratorijskih analiza, ispitivanja i dijagnosticiranja koje upotrebljavaju službeni laboratoriji. (NT = nadležno tijelo (ili delegirano tijelo ili fizička osoba kojoj su delegirane određene zadaće); SL = službeni laboratorij)

Članak 34.: Metode uzorkovanja, analiza, ispitivanja i dijagnosticiranja	Stavak se primjenjuje na:		
*1. Metode koje se upotrebljavaju za **uzorkovanje i laboratorijske analize, ispitivanja i dijagnosticiranja** tijekom službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti usklađene su s pravilima Unije kojima se utvrđuju te metode ili kriteriji uspješnosti za te metode.*	uzorkovanje (koje provodi NT)	uzorkovanje (koje provodi SL)	laboratorijske analize, ispitivanja i dijagnosticiranja (koja provodi SL)
*2. Ako pravila Unije iz stavka 1. ne postoje te u okviru službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti, **službeni laboratoriji** upotrebljavaju jednu od sljedećih metoda, u skladu s prikladnošću, za svoje posebne analitičke, ispitivačke i dijagnostičke potrebe::* *(a) dostupne metode koje su u skladu s relevantnim međunarodno priznatim pravilima ili protokolima, uključujući one koje prihvaća Europski odbor za normizaciju (CEN); ili relevantne metode koje su razvili ili ih preporučuju referentni laboratoriji Europske unije te su validirane u skladu s međunarodno prihvaćenim znanstvenim protokolima;* *(b) ako prikladna pravila ili protokoli iz točke (a) ne postoje, metode koje su u skladu s relevantnim pravilima uspostavljenima na nacionalnoj razini ili, ako takva pravila ne postoje, relevantne metode koje su razvili ili ih preporučuju nacionalni referentni laboratoriji te su validirane u skladu s međunarodno prihvaćenim znanstvenim protokolima; ili relevantne metode koje su razvijene i validirane međulaboratorijskim ili intralaboratorijskim studijama validacije metoda u skladu s međunarodno prihvaćenim znanstvenim protokolima.*		uzorkovanje (koje provodi SL)	laboratorijske analize, ispitivanja i dijagnosticiranja (koja provodi SL)
*3. Kada su hitno potrebne **laboratorijske analize, ispitivanja ili dijagnosticiranja** i ne postoji niijedna od metoda iz stavaka 1. i 2. ovog članka, relevantni nacionalni referentni laboratorij ili, ako takav nacionalni referentni laboratorij ne postoji, bilo koji drugi laboratorij određen u skladu s člankom 37. stavkom 1. do validacije odgovarajuće metode u skladu s međunarodno prihvaćenim znanstvenim protokolima može upotrebljavati metode koje nisu navedene u stavcima 1. i 2. ovog članka..*			laboratorijske analize, ispitivanja i dijagnosticiranja (koja provodi NRL/SL)
*4. Kad god je to moguće, **metode koje se upotrebljavaju u laboratorijskim analizama** karakteriziraju relevantni kriteriji utvrđeni u Prilogu III..*			laboratorijske analize, ispitivanja i dijagnosticiranja (koja provodi SL)
***5. Uzimanje i označavanje uzoraka te rukovanje njima** obavlja se tako da se osigura njihova pravna, znanstvena i tehnička valjanost..*	uzorkovanje (koje provodi NT)	uzorkovanje (koje provodi SL)	laboratorijske analize, ispitivanja i dijagnosticiranja (koja provodi SL)

Slika 5.

Hijerarhija metoda laboratorijske analize, ispitivanja i dijagnosticiranja u kontekstu službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti u skladu s člankom 34. USK-a. Treba imati na umu da se ne odnose svi elementi hijerarhije na metode uzorkovanja (vidjeti sliku 4)

ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6481/oj

2.3.2. ***Drugo stručno mišljenje (članak 35. USK-a)***

U članku 35. stavku 1. USK-a utvrđuje se pravo subjekta da na vlastiti trošak zatraži drugo stručno mišljenje:

> Članak 35. USK-a
>
> Drugo stručno mišljenje
>
> 1. Nadležna tijela osiguravaju da subjekti čije životinje ili robu se uzorkuje, analizira, ispituje ili dijagnosticira u okviru službenih kontrola imaju pravo na drugo stručno mišljenje, na trošak samog subjekta.
>
> [..]

To se pravo odnosi na uzorkovanje, analizu, ispitivanje ili dijagnosticiranje koje se provodi u kontekstu službenih kontrola, a ne u kontekstu drugih službenih aktivnosti. Drugim stručnim mišljenjem štite se legitimna prava subjekata, osobito pravo na žalbu protiv poduzetih mjera kako je utvrđeno u članku 7. USK-a, tako što se postavlja čvrsta činjenična osnova. Dakle, to pravo imaju subjekti na koje su usmjerene mjere nadležnog tijela.

Pravo na drugo stručno mišljenje ne utječe na obvezu nadležnih tijela da odmah djeluju kako bi uklonila ili obuzdala rizike za zdravlje ljudi, životinja i bilja ili dobrobit životinja ili, u vezi s genetski modificiranim organizmima i sredstvima za zaštitu bilja, rizike i za okoliš (članak 35. stavak 4. USK-a).

Nadležna tijela ne smiju naplaćivati naknadu za ostvarivanje prava na drugo stručno mišljenje. Međutim, kako je jasno navedeno u članku 35. stavku 1. USK-a, subjekt snosi troškove drugog stručnog mišljenja.

Pravo na drugo stručno mišljenje sastoji se od tri elementa, prema kojima subjekt ima pravo:

i) zatražiti da dokumente početnog uzorkovanja, analize, ispitivanja ili dijagnosticiranja pregleda stručnjak koji je priznat i ima odgovarajuće kvalifikacije (članak 35. stavak 1. USK-a);

> Članak 35. USK-a
>
> 1. [..]
>
> Pravo na drugo stručno mišljenje subjektu omogućuje da zatraži pregled dokumenata uzorkovanja, analize, ispitivanja ili dijagnosticiranja od strane drugog stručnjaka, koji je priznat i ima odgovarajuće kvalifikacije.

ii) zatražiti da nadležno tijelo uzme dovoljnu količinu uzorka u svrhu druge analize koja se provodi za potrebe drugog stručnog mišljenja (uvodna izjava 48. i članak 35. stavak 2. USK-a, podložno ondje navedenim uvjetima); taj se element drugog stručnog mišljenja ne primjenjuje za procjenu prisutnosti karantenskih štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima ili drugim predmetima u svrhu verifikacije usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. točke (g) USK-a (članak 35. stavak 2. druga rečenica);

> Uvodna izjava 48. USK-a
>
> [..] Tim bi se pravom subjektu trebalo omogućiti da zatraži da drugi stručnjak pregleda dokumentaciju u vezi s početnim uzorkovanjem, analizom, ispitivanjem ili dijagnosticiranjem, kao i da zatraži drugu analizu, ispitivanje ili dijagnosticiranje dijelova materijala uzetih početnim uzorkovanjem, osim ako je provođenje takve druge analize, ispitivanja ili dijagnosticiranja tehnički nemoguće ili irelevantno. To bi posebno bio slučaj kada je prevalencija opasnosti kod životinje ili robe posebno niska ili je njezina distribucija posebno rijetka ili neujednačena za procjenu prisutnosti karantenskih organizama ili, ovisno o slučaju, obavljanje mikrobiološke analize.

Članak 35. USK-a

[..]

2. Kada je to relevantno, prikladno i tehnički izvedivo, posebno s obzirom na učestalost i raširenost opasnosti za životinje ili robu, kvarljivost uzoraka ili robe te količinu raspoloživog supstrata, nadležna tijela:

(a) pri uzimanju uzorka i ako tako zatraži subjekt, osiguravaju da je uzeta dovoljna količina koja će omogućiti drugo stručno mišljenje i preispitivanje iz stavka 3. bude li to potrebno; ili

(b) kada nije moguće uzeti dovoljnu količinu iz točke (a), o tome obavješćuju subjekta.

Ovaj stavak ne primjenjuje se prilikom procjene prisutnosti karantenskih štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima ili drugim predmetima u svrhu verifikacije usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. točke (g).

iii) zatražiti da nadležno tijelo uzme dovoljnu količinu uzorka u svrhu druge analize u drugom službenom laboratoriju koja se provodi na zahtjev subjekta u slučaju spora na temelju prve analize i drugog stručnog mišljenja, ako je to pravo predviđeno nacionalnim zakonodavstvom (članak 35. stavak 3. USK-a, podložno uvjetima navedenima u članku 35. stavku 2. USK-a).

Članak 35. USK-a

[..]

3. Države članice mogu odlučiti da, u slučaju spora između nadležnih tijela i subjekata koji se temelji na drugom stručnom mišljenju iz stavka 1., subjekti mogu zatražiti, o vlastitom trošku, pregled dokumenata prve analize, ispitivanja ili dijagnosticiranja i, prema potrebi, drugu analizu, ispitivanje ili dijagnosticiranje drugog službenog laboratorija.

Ako su pravila za uzorkovanje ili analizu u određenom području utvrđena sektorskim zakonodavstvom, takva pravila imaju prednost pred osnovnim načelima utvrđenima u članku 35. USK-a. Konkretno, prema sektorskim pravilima može biti obvezno izdvajanje dovoljne količine za dodatne uzorke ili se može zahtijevati primjena posebnih postupaka za dobivanje konačnih uzoraka. Na primjer, u nekoliko se pravnih akata Unije ([19]) ([20]) ([21]) utvrđuju posebni postupci kako bi se osiguralo uzimanje dovoljne količine za dobivanje reprezentativnih uzoraka za „provjeru ispunjavanja normi te za potrebe obrane i arbitraže”. Ako su na temelju Uredbe (EZ) br. 882/2004 ([22]) donesena posebna sektorska pravila, i dalje se primjenjuju relevantne odredbe, osim ako se stave izvan snage ili zamijene novim zakonodavstvom donesenim na temelju USK-a.

Ako postupci nisu razrađeni u zakonodavstvu Unije, države članice trebaju provesti pravila koja se odnose na sljedeće:

— kvalifikacijske kriterije „stručnjaka koji je priznat i ima odgovarajuće kvalifikacije” za obavljanje pregleda dokumenata na koji se upućuje u članku 35. stavku 1. USK-a;

— skladištenje dodatne količine uzorka uzetog za potrebe dodatne analize u sklopu drugog stručnog mišljenja i rukovanje njime;

([19]) Uredba Komisije (EZ) br. 333/2007 od 28. ožujka 2007. o metodama uzorkovanja i analitičkim metodama za službenu kontrolu razina olova, kadmija, žive, anorganskog kositra, 3-MCPD-a i benzo(a)pirena u hrani (SL L 88, 29.3.2007., str. 29.).

([20]) Uredba Komisije (EZ) br. 401/2006 od 23. veljače 2006. o utvrđivanju metoda uzorkovanja i analize za službenu kontrolu razina mikotoksina u hrani (SL L 70, 9.3.2006., str. 12.).

([21]) Uredba Komisije (EZ) br. 152/2009 od 27. siječnja 2009. o utvrđivanju metoda uzorkovanja i analize za službenu kontrolu hrane za životinje (SL L 54, 26.2.2009., str. 1.).

([22]) Uredba (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 165, 30.4.2004., str. 1.) stavljena je izvan snage 14. prosinca 2019. Uredbom (EU) 2017/625.

— upotrebu rezultata prve analize, drugog stručnog mišljenja i, ako je primjenjivo, druge službene analize od strane nadležnih tijela i subjekata. Pravilima utvrđenima u USK-u nastoji se, među ostalim, osigurati da subjekti imaju čvrstu činjeničnu osnovu za donošenje odluka o ostvarivanju prava na žalbu (članak 7. USK-a). Međutim, sam žalbeni postupak nije uređen USK-om, već nacionalnim pravilima;

— vremensko ograničenje u vezi s ostvarivanjem prava na pregled dokumenata, npr. uzimajući u obzir vremenska ograničenja predviđena za relevantni pravni lijek na nacionalnoj razini, uključujući pravo na žalbu.

2.3.2.1. *Uvjeti uzorkovanja za potrebe drugog stručnog mišljenja i druge analize u drugom službenom laboratoriju*

Dodatna količina uzorka za potrebe drugog stručnog mišljenja i/ili za zadržavanje radi pregleda (druga analiza u drugom službenom laboratoriju) iz članka 35. stavka 3. USK-a mora se uzeti u trenutku početnog uzimanja uzorka. Nadležno tijelo trebalo bi se pobrinuti za to da svaki uzorak bude jednako reprezentativan za uzorkovanu partiju.

Uzimanje dovoljne količine uzorka kako bi se omogućila druga analiza u sklopu drugog stručnog mišljenja i radi pregleda iz članka 35. stavka 3. USK-a podliježe uvjetu da je takvo uzorkovanje „relevantno, prikladno i tehnički izvedivo".

U članku 35. stavku 2. i uvodnoj izjavi 48. USK-a opisuju se neki primjeri u kojima uzimanje dovoljne količine uzorka možda nije „relevantno, prikladno ili tehnički izvedivo". Čimbenici koje treba uzeti u obzir mogu se razlikovati ovisno o vrsti životinje ili robe, matriksu, ciljnom agensu, uvjetima uzorkovanja i vrsti analize koju treba provesti. Sljedeći neiscrpan popis primjera može se uzeti u obzir, ne dovodeći u pitanje sektorska pravila.

Uzimanje dovoljne količine uzorka za potrebe drugog stručnog mišljenja i/ili pregleda iz članka 35. stavka 3. USK-a možda nije:

„relevantno" ako:

— pravo na drugu službenu analizu nije provedeno u nacionalnom pravu;

— drugu analizu u drugom službenom laboratoriju u skladu s člankom 35. stavkom 3. USK-a nije moguće provesti jer nijedan drugi službeni laboratorij u EU-u ili EGP-u ne posjeduje stručnost ili opremu za provođenje predmetne analize, ako je ta okolnost poznata nadležnom tijelu prije uzorkovanja. Ta bi odluka trebala biti opravdana na temelju istrage uz primjenu, primjerice, mehanizama administrativne pomoći i suradnje predviđenih člancima od 102. do 108. USK-a i/ili dostupnih alata koje osigurava Komisija ([23]);

„prikladno" ako:

— uzorkovani materijal predstavlja rizik ako se stavi na raspolaganje subjektu, npr. materijal koji uzrokuje bolest ili uzročnici koji bi se mogli upotrijebiti za biološki terorizam. Uzimanje dovoljne količine uzorka za drugu analizu u drugom službenom laboratoriju u skladu s člankom 35. stavkom 3. USK-a u takvim slučajevima ipak može biti prikladno ako se uzorak prevozi, skladišti i njime se rukuje pod kontrolom nadležnog tijela i službenih laboratorija;

— učestalost opasnosti kod životinje ili robe može biti posebno niska ili njezina distribucija može biti posebno rijetka ili neujednačena pa možda neće biti moguće dovoljno pouzdano otkrivanje opasne tvari u dodatnom materijalu;

„tehnički izvedivo" ako

— nije dostupna dovoljna količina uzorka za uzorkovanje;

— od robe koju nadležna tijela naruče od subjekata sredstvom za komuniciranje na daljinu bez otkrivanja identiteta u skladu s člankom 36. nije moguće dobiti dovoljnu količinu koja bi bila jednako reprezentativna za uzorkovanu partiju. U mjeri u kojoj je to moguće nadležna tijela trebaju nastojati očuvati pravo subjekta na drugo stručno mišljenje naručivanjem dovoljnog broja jedinica, no trebaju obavijestiti subjekta u skladu s člankom 35. stavkom 2. točkom (b) USK-a ako ne uspiju uzorkovati dovoljnu reprezentativnu količinu;

([23]) https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/contactform/DGSANTE_official_labs_R2017_625?language=hr.

— kvarljivost, razgradivost ili aktivnost biološkog, kemijskog ili fizičkog agensa koji se analizira onemogućuje pohranu uzoraka i rukovanje njima (ili ograničava vremenski okvir za to) u skladu s člankom 34. stavkom 5. USK-a.

Općenito, kad god se smatra da uzorkovanje dovoljne količine u skladu s člankom 35. stavkom 2. USK-a nije „relevantno, prikladno ili tehnički izvedivo”, nadležno tijelo o tome obavješćuje subjekta u skladu s člankom 35. stavkom 2. točkom (b).

2.3.2.2. *Druga analiza u drugom službenom laboratoriju*

Člankom 35. stavkom 3. državama članicama daje se ovlast za provedbu prava na pregled dokumenata prve analize i na drugu službenu analizu (druga službena analiza), ispitivanje ili dijagnosticiranje u drugom službenom laboratoriju. Za provedbu tog prava potrebno je donijeti nacionalno zakonodavstvo (doneseno nakon stupanja na snagu USK-a) kojim se posebno predviđa pravo na drugu službenu analizu.

Službeni laboratorij koji provodi drugu analizu u skladu s člankom 35. stavkom 3. USK-a preuzima ulogu „arbitra” u sporu između nadležnog tijela i subjekta na temelju prve analize i drugog stručnog mišljenja. Ako nijedan drugi službeni laboratorij na području na kojem djeluje nadležno tijelo ne posjeduje stručnost ili opremu za obavljanje druge analize, nadležna tijela trebala bi, kad je to moguće, primijeniti mehanizme određivanja prekograničnih laboratorija predviđene člankom 37. stavkom 2. USK-a.

Ako države članice odluče osigurati pravo na drugu analizu, ispitivanje ili dijagnosticiranje u skladu s člankom 35. stavkom 3. USK-a, troškove takvih analiza, ispitivanja ili dijagnosticiranja snose subjekti.

2.3.3. ***Službeni laboratoriji (članci od 37. do 42. USK-a)***

2.3.3.1. *Određivanje*

Nadležna tijela dužna su odrediti službene laboratorije za provođenje analiza, ispitivanja i dijagnosticiranja uzoraka uzetih tijekom službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti. Određivanje se obavlja u pisanom obliku, sadržava elemente iz članka 37. stavka 3. USK-a i treba uključivati dokumentirane dokaze da su ocijenjeni i ispunjeni zahtjevi iz članka 37. stavaka 4. i 5. USK-a.

Člankom 37. stavkom 1. USK-a ne isključuje se određivanje privatnih laboratorija kao službenih laboratorija ako ispunjavaju uvjete iz članka 37. stavaka 4. i 5. USK-a. Međutim, ako privatni laboratorij osim uloge službenog laboratorija održava i poslovne odnose sa subjektima koji podliježu službenim kontrolama, u skladu s člankom 37. stavkom 4. točkom (c) USK-a trebalo bi uspostaviti mehanizme za osiguravanje nepristranosti zadaća koje laboratorij obavlja kao službeni laboratorij. Osim ako su službeni laboratoriji određeni na temelju odstupanja od obveznog akreditiranja (vidjeti poglavlje 2.3.3.2. o akreditiranju), primjenjuju se mehanizmi za osiguravanje nepristranosti utvrđeni u normi EN ISO/IEC 17025.

Laboratorij može preuzeti i funkciju službenog laboratorija i funkciju referentnog laboratorija ili referentnog centra, pod uvjetom da ispunjava zahtjeve i obveze te da je za svaku od svojih funkcija određen u skladu s relevantnim odredbama USK-a (članci od 37. do 42. i članci od 92. do 101. USK-a). Određivanje službenog laboratorija uključuje, među ostalim, detaljan opis „sustava koji su potrebni kako bi se osigurala učinkovita i djelotvorna koordinacija i suradnja između laboratorija i nadležnih tijela” (članak 37. stavak 3. točka (c) USK-a). Ti sustavi mogu, primjerice, obuhvaćati sljedeće:

— postupke za redovito planiranje i raspodjelu sredstava kako bi se osiguralo da nadležna tijela imaju pristup kapacitetima laboratorija u skladu s člankom 37. stavkom 4. točkama (a), (b) i (d) USK-a i u skladu s njihovim višegodišnjim nacionalnim planovima kontrola,

— postupke redovitog izvješćivanja, uključujući pravodobnu razmjenu podataka o uzorcima i laboratorijskim rezultatima, posebice kad ti rezultati ukazuju na neusklađenosti ili rizike za zdravlje ljudi, životinja ili bilja ili, u vezi s genetski modificiranim organizmima i sredstvima za zaštitu bilja, rizike i za okoliš (članak 38. stavak 1. USK-a),

— suradnju službenih laboratorija s nacionalnim i/ili referentnim laboratorijima EU-a, posebno kako bi se osiguralo da nadležno tijelo bude obaviješteno o rezultatima međulaboratorijskih usporednih ispitivanja ili provjera kvalitete rada u skladu s člankom 38. stavkom 2. USK-a, kako bi moglo ispuniti obveze koje proizlaze iz članka 39. stavka 2. USK-a,

— provedbu revizija u skladu s člankom 39. stavkom 1. USK-a, uključujući mehanizme kojima se osigurava da nadležno tijelo bude obaviješteno o rezultatima ocjenjivanja u svrhu akreditiranja, kako bi moglo ispuniti obveze koje proizlaze iz članka 39. stavka 2. USK-a.

2.3.3.2. Akreditiranje

Službeni laboratoriji dužni su djelovati i imati akreditaciju u skladu s normom EN ISO/IEC 17025. U skladu s člankom 37. stavkom 5. USK-a, njihovom akreditacijom moraju biti obuhvaćene sve metode laboratorijske analize, ispitivanja ili dijagnosticiranja koje laboratorij mora upotrebljavati kad djeluje kao službeni laboratorij.

U tom se kontekstu pojam „metode" može tumačiti kao postupak mjerenja koji se primjenjuje na određeni matriks ili skupinu matriksa i na određeni analit ili skupinu analita, ili njihovu kombinaciju, ovisno o metodi o kojoj je riječ, u skladu s normom EN ISO/IEC 17025. USK-om se predviđaju odstupanja od te obveze tako što se državama članicama daje ovlast da pod određenim uvjetima odrede službeni laboratorij koji ne ispunjava obvezu akreditiranja te se omogućuje određena fleksibilnost u pogledu opsega akreditiranja:

1. opseg akreditiranja službenog laboratorija može se:

   a. sastojati od skupina metoda (članak 37. stavak 5. točka (b) USK-a);

   b. definirati fleksibilno ([24]) (članak 37. stavak 5. točka (c) USK-a);

2. trajna odstupanja od obveznog akreditiranja utvrđuju se za službene laboratorije koji provode samo otkrivanje trihinele ([25]) u mesu i laboratorije koji provode analize, ispitivanja ili dijagnosticiranja samo u kontekstu drugih službenih aktivnosti (pod uvjetima opisanima u članku 40. stavku 1. točki (a) i članku 40. stavku 1. točki (b) USK-a);

3. trajna odstupanja od obveze prema kojoj opseg akreditiranja mora obuhvaćati sve metode koje primjenjuje službeni laboratorij utvrđena su u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2021/1353 ([26]) za područja zdravlja bilja, materijala koji dolaze u dodir s hranom, prehrambenih aditiva, prehrambenih enzima, aroma i dodataka hrani za životinje na temelju ovlasti iz članka 41. USK-a;

4. privremeno odstupanje od obveznog akreditiranja (1 + 1 godina) službenim laboratorijima dopušteno je u sljedećim slučajevima iz članka 42. stavka 1. USK-a i pod uvjetima iz članka 42. stavaka od 2. do 4. USK-a:

   a. ako je upotreba te metode nedavno propisana pravilima Unije (računajući od datuma stupanja na snagu takvih pravila);

   b. kad promjene metode koja se upotrebljava zahtijevaju novu ili proširenu akreditaciju (ako nije obuhvaćena fleksibilnim opsegom akreditiranja);

   c. kad potreba za upotrebom metode proizlazi iz izvanredne situacije ili novog rizika;

Na temelju ovlasti iz članka 41. USK-a, Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2021/1353 utvrđuju se pravila na temelju kojih nadležna tijela mogu odrediti službene laboratorije koji ne ispunjavaju zahtjev utvrđen u članku 37. stavku 4. točki (e) USK-a u vezi sa svim metodama koje primjenjuju za službene kontrole.

Područja obuhvaćena Delegiranom uredbom (EU) 2021/1353, za koja se mogu primijeniti odstupanja na temelju članka 41. USK-a, jesu materijali koji dolaze u dodir s hranom, prehrambeni aditivi, prehrambeni enzimi, arome, dodaci hrani za životinje i zdravlje bilja.

([24]) „Fleksibilni opseg akreditiranja": opseg akreditiranja izražen kako bi se tijelima za ocjenjivanje sukladnosti omogućilo da izmijene metodologiju i druge parametre koji su u nadležnosti tijela za ocjenjivanje sukladnosti, što je potvrdilo akreditacijsko tijelo (ISO/IEC 17011:2017).

([25]) Smjernice o minimalnim preporukama za službeni laboratorij imenovan za otkrivanje trihinele u mesu: https://food.ec.europa.eu/system/files/2021-10/biosafety_fh_legis_guidance_min-recom-trichinella-meat_hr.pdf.

([26]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/1353 od 17. svibnja 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu slučajeva i uvjeta u kojima nadležna tijela mogu odrediti službene laboratorije koji ne ispunjavaju uvjete u vezi sa svim metodama koje upotrebljavaju za službene kontrole ili druge službene aktivnosti (SL L 291, 13.8.2021., str. 20.).

Člancima 2. i 3. Delegirane uredbe (EU) 2021/1353 utvrđuju se sljedeći uvjeti koje službeni laboratorij mora ispuniti u područjima obuhvaćenima tom uredbom kako bi se odredio za metodu izvan područja njegove akreditacije:

(i) Laboratorij mora imati sustav osiguravanja kvalitete za dobivanje pouzdanih rezultata uporabom metoda laboratorijske analize, ispitivanja ili dijagnosticiranja koje su izvan opsega njihove akreditacije.

Postojanje sustava osiguranja kvalitete uvjet je za dobivanje akreditacije u skladu s normom EN ISO/IEC 17025, kako je propisano člankom 37. stavkom 4. točkom (e) USK-a. Međutim, za potrebe Delegirane uredbe (EU) 2021/1353 sustav osiguranja kvalitete mora se primjenjivati *i* na metode korištene *izvan* opsega akreditacije;

(ii) neakreditiranu metodu koju laboratorij primjenjuje karakteriziraju kriteriji relevantni za odgovarajuće područje iz Priloga III. USK-u.

Taj je zahtjev sličan osnovnom zahtjevu za karakterizaciju metoda iz članka 34. stavka 4. USK-a. Međutim, za posebnu svrhu Delegirane uredbe (EU) 2021/1353 taj zahtjev *mora* biti ispunjen (a ne samo ispunjen „kad god je to moguće”, kako je propisano člankom 34. stavkom 4. USK-a);

(iii) kad je riječ o području zdravlja bilja, člankom 3. Delegirane uredbe (EU) 2021/1353 propisano je i da službeni laboratorij mora već biti akreditiran (u skladu s normom EN ISO/IEC 17025) za metodu koja pripada jednoj od kategorija navedenih u Prilogu toj uredbi; laboratorij se zatim može odrediti kao službeni laboratorij ako izvan opsega akreditacije primjenjuje istu metodu na štetni organizam koji je iz iste skupine organizama kao štetni organizam za koji primjenjuje akreditiranu metodu. Sljedeće skupine smatraju se „skupinama organizama” u smislu uvodne izjave 8. Delegirane uredbe (EU) 2021/1353:

— nematode,

— bakterije,

— gljivice i algašice,

— virusi, viroidi i fitoplazme,

— insekti i grinje.

Ako nadležna tijela odrede laboratorij i kao službeni laboratorij u skladu s člankom 37. stavkom 1. USK-a i kao nacionalni referentni laboratorij u skladu s člankom 100. stavkom 1. USK-a, za određivanje službenog laboratorija može se primijeniti odstupanje predviđeno člankom 41. USK-a. Kad je riječ o funkciji tog laboratorija kao referentnog laboratorija, ne primjenjuje se odstupanje predviđeno člankom 41. USK-a.

Međutim, u području zdravlja bilja laboratorij koji je određen kao službeni na temelju odstupanja predviđenog člankom 41. USK-a može se naknadno odrediti kao nacionalni referentni laboratorij (ili referentni laboratorij EU-a) neovisno o tome ispunjava li zahtjeve za akreditaciju utvrđene u članku 37. stavku 4. točki (e) USK-a (odnosno članku 93. stavku 3. točki (a) USK-a za EURL-e) ([27]).

2.3.3.3. *Prekogranično određivanje laboratorija*

Nadležna tijela kao službeni laboratorij mogu odrediti službeni laboratorij koji se nalazi u drugoj državi članici ili zemlji EGP-a (pod uvjetima utvrđenima u članku 37. stavku 2. USK-a). Tom se odredbom državama članicama daje određena fleksibilnost, na primjer, ako na državnom području nadležnog tijela nije dostupan nijedan laboratorij koji ispunjava zahtjeve iz članka 37. stavaka 4. i 5. USK-a. Pravila i zahtjevi utvrđeni u člancima od 34. do 42. USK-a primjenjuju se i na službene laboratorije određene u drugoj državi članici ili zemlji EGP-a. Na primjer, laboratoriji koje su odredila dva ili više nadležnih tijela moraju moći ispuniti zahtjev posjedovanja odgovarajućih laboratorijskih kapaciteta (članak 37. stavak 4. točke (a), (b) i (d) USK-a) s obzirom na svoje obveze prema svim nadležnim tijelima koji su ih odredili.

([27]) Članak 100. stavak 2. druga rečenica USK-a i članak 93. stavak 4. USK-a za NRL-e i EURL-e.

Osim sustava uspostavljenih između svakog nadležnog tijela koje je odredilo laboratorij i tog laboratorija, nadležna tijela koja su isti laboratorij odredila kao službeni trebaju komunicirati i međusobno se koordinirati kako bi dogovorila:

— provedbu revizija (članak 37. stavak 2. u vezi s člankom 39. stavkom 1. USK-a): revizije mogu provoditi oba/sva nadležna tijela zasebno ili se mogu delegirati nadležnom tijelu države članice u kojoj se nalazi laboratorij,

— razmjenu informacija o opsegu akreditiranja laboratorija i rezultatima ocjenjivanja u svrhu akreditiranja, posebno u slučajevima kad se država članica domaćin oslanja na takva ocjenjivanja,

— razmjenu informacija u slučaju povlačenja određivanja službenog laboratorija u skladu s člankom 39. stavkom 2. USK-a, posebno ako ga povlači nadležno tijelo u državi članici u kojoj se laboratorij nalazi, s obzirom na to da je određivanje preduvjet za određivanje u drugoj državi članici u skladu s člankom 37. stavkom 2. točkom (b) USK-a.

Kako bi se olakšala suradnja među državama članicama u svrhu prekograničnog određivanja laboratorija i radi ocjenjivanja slučajeva opisanih u članku 37. stavku 6. USK-a, Komisija državama članicama omogućuje da na središnjoj platformi razmjenjuju podatke za kontakt nacionalnih laboratorija koji su određeni na njihovim državnim područjima. Osim informacija koje se dijele putem te platforme države članice mogu razmotriti navođenje dodatnih, detaljnijih informacija o aktivnostima svojih određenih laboratorija (kao što su dostupne metode, status akreditacije) na internetskim stranicama svojih nadležnih tijela ili laboratorija.

2.3.3.4. *Podugovaranje*

Svi laboratoriji koji provode analize, ispitivanja i dijagnosticiranja na službenim uzorcima moraju biti određeni kao službeni laboratoriji, osim ako nijedan službeni laboratorij određen u Uniji ili zemlji EGP-a ne posjeduje stručnost, opremu, infrastrukturu i osoblje potrebno za obavljanje novih ili posebno neuobičajenih laboratorijskih analiza, ispitivanja ili dijagnosticiranja (članak 37. stavak 6. USK-a). Stoga, osim u slučajevima iz članka 37. stavka 6. USK-a, službeni laboratoriji mogu podugovarati zadaće samo s drugim službenim laboratorijem. Laboratoriji akreditirani u skladu s normom EN ISO/IEC 17025 u takvim slučajevima moraju poštovati relevantne odredbe te norme koje se odnose na eksternalizirane proizvode i usluge.

Nadležno tijelo koje je odredilo laboratorij trebalo bi uvijek biti obaviješteno prije podugovaranja aktivnosti s drugim službenim laboratorijem. Ako se laboratorij podugovaratelj nalazi u istoj državi članici, ali ga je odredilo drugo nadležno tijelo, potrebna je koordinacija i komunikacija između nadležnih tijela koja su odredila predmetne laboratorije kako bi se osiguralo da laboratorij podugovaratelj tijekom razdoblja podugovaranja i za podugovorenu aktivnost ispunjava zahtjeve za određivanje utvrđene u članku 37. stavcima 4. i 5. USK-a. U tu se svrhu nadležna tijela koja se nalaze u istoj državi članici mogu oslanjati na postojeće oblike administrativne suradnje.

Ako se zadaće podugovaraju sa službenim laboratorijem u drugoj državi članici ili zemlji EGP-a, u skladu s člankom 37. stavkom 2. USK-a nadležno tijelo u prvoj državi članici mora odrediti laboratorij koji se nalazi u drugoj državi članici ili zemlji EGP-a. Tim se pravilom osigurava da nadležno tijelo koje je odredilo laboratorij u prvoj državi članici u svakom trenutku može nadzirati zadaće, radni učinak i ispunjavanje zahtjeva svakog određenog laboratorija te da se može odvijati djelotvorna koordinacija u skladu s člankom 37. stavkom 2. točkom (a) USK-a.

Člankom 37. stavkom 6. USK-a propisuje se izuzetak od zahtjeva za određivanje službenog laboratorija tako što se nadležnim tijelima dopušta da se laboratorijima koji nisu određeni kao službeni laboratoriji ili dijagnostički centri povjere nove ili posebno neuobičajene laboratorijske analize, ispitivanja ili dijagnosticiranja. Međutim, to je dopušteno samo ako nijedan drugi službeni laboratorij u državi članici ili zemlji EGP-a ne posjeduje stručnost, opremu, infrastrukturu i osoblje potrebno za obavljanje takvih analiza. Nadležna tijela trebaju obrazložiti odluku o primjeni te odredbe i pokazati da su istragama otkrila da nije bilo moguće utvrditi nijedan drugi prikladan službeni laboratorij. Istrage bi mogle uključivati mehanizme administrativne pomoći i suradnje predviđene člancima od 102. do 108. USK-a i/ili bazu podataka laboratorija koju je razvila Komisijina Glavna uprava za zdravlje i sigurnost hrane ([28]). Postupak kojim se „od laboratorija ili dijagnostičkog centra [...] zatraži da obave te analize, ispitivanja i dijagnosticiranja" ne zahtijeva službeno određivanje laboratorija u skladu s člankom 37. stavkom 1. USK-a, već se može temeljiti na ugovornom sporazumu s odgovarajućim laboratorijem.

([28]) https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/contactform/DGSANTE_official_labs_R2017_625.

2.3.3.5. *Revizije*

Nadležno tijelo koje je odredilo laboratorij dužno je provjeriti ispunjava li i dalje službeni laboratorij zahtjeve za određivanje utvrđene u članku 37. stavcima 4. i 5. USK-a i obveze iz članka 38. USK-a. Revizije akreditacije glavni su instrument za osiguravanje učinkovitosti službenih laboratorija. Nadležna tijela stoga svoju obvezu organiziranja redovitih revizija mogu ispuniti oslanjanjem na ocjenjivanje u svrhu akreditiranja koje provodi nacionalno akreditacijsko tijelo ako te revizije smatraju suvišnima, tj. jednakovrijednima revizijama koje u skladu s člankom 39. stavkom 1. USK-a provodi nadležno tijelo. Kako bi mogla poduzeti mjere u skladu s člankom 39. stavkom 2. USK-a, nadležna tijela trebala bi se pobrinuti da budu obaviještena o rezultatima ocjenjivanja u svrhu akreditiranja i svim korektivnim mjerama koje poduzme službeni laboratorij.

Osim ocjenjivanja u svrhu akreditiranja trebalo bi uspostaviti mehanizme koji nadležnom tijelu omogućuju da poduzme mjere u vezi s neusklađenošću službenog laboratorija sa zahtjevima iz članka 37. stavka 4. točaka od (a) do (d) USK-a i njegovim obvezama iz članka 38. USK-a. Takvi mehanizmi mogu uključivati godišnje izvješćivanje, redovito izvješćivanje, razmjenu informacija s lokalnim tijelima kojima je nadležno tijelo prenijelo odgovornosti u skladu s člankom 4. stavkom 2. USK-a i koja redovito surađuju sa službenim laboratorijem, kao i pregled rezultata međulaboratorijskih usporednih ispitivanja ili provjera kvalitete rada koje organiziraju nacionalni referentni laboratoriji.

Ako postoje naznake da je službeni laboratorij neusklađen s odredbama bilo koje točke iz članka 39. stavka 2. USK-a, nadležno tijelo poduzima odgovarajuće mjere, na primjer organizira dodatne revizije u skladu s člankom 39. stavkom 1. USK-a, traži da laboratorij poduzme korektivne mjere i, u konačnici, povlači određivanje ako laboratorij pravodobno ne poduzme odgovarajuće korektivne mjere.

Smjernice o mehanizmima revizije koji postoje između nadležnih tijela različitih država članica opisane su u odjeljcima „Prekogranično određivanje laboratorija” i „Podugovaranje”.

2.4. **POGLAVLJE V. – Službene kontrole životinja i robe koje ulaze u Uniju**

2.4.1. ***Pravila o službenim kontrolama za pošiljke koje ulaze u Uniju***

2.4.1.1. *Pošiljke i popratni dokumenti*

Članak 3. USK-a Definicije Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije: [..] 37. „pošiljka” znači neki broj životinja ili količina robe koje pokriva isti službeni certifikat, službena potvrda ili bilo koji drugi dokument, koji se prevoze istim prijevoznim sredstvom i koji dolaze iz istog područja ili iste treće zemlje i koji, uz iznimku robe koja podliježe pravilima iz članka 1. stavka 2. točke (g), pripadaju istom tipu, klasi ili opisu; [..]

Službeni certifikati, službene potvrde ili dokumenti koji prate pošiljku služe za identifikaciju životinja ili robe koje pripadaju istoj pošiljci. U skladu s člankom 89. USK-a službeni certifikati moraju omogućiti jednostavnu provjeru povezanosti s pošiljkom, partijom ili pojedinačnom životinjom ili robom na koje se odnose te moraju omogućiti identifikaciju tijela izdavatelja, osobe koja ih je potpisala i datuma izdavanja. Slično tomu, iz članka 91. USK-a proizlazi da službene potvrde koje se odnose na pošiljku ili partiju moraju omogućiti provjeru povezanosti s tom pošiljkom ili partijom. Stoga ti dokumenti doprinose identifikaciji pošiljke i prate je kako bi se zajamčilo poštovanje pravila iz članka 1. stavka 2. USK-a.

Životinje i roba iz iste pošiljke moraju pripadati istom tipu, klasi ili opisu, osim bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta, podložno pravilima iz članka 1. stavka 2. točke (g) USK-a, koji mogu biti heterogeni u smislu tipa, klase ili opisa. Na primjer, pošiljka biljnih proizvoda može se sastojati od različitih vrsta voća i povrća obuhvaćenih istim fitosanitarnim certifikatom.

Pripadnost istom tipu, klasi ili opisu, ako je za ulazak životinja ili robe u Uniju potreban certifikat, podrazumijeva sljedeće:

i. životinje i roba mogu biti obuhvaćene istim certifikatom, kako je propisano zakonodavstvom EU-a;

ii. mogu odgovarati i istom opisu pošiljke u dijelu I. tog certifikata i

iii. svi moraju biti u skladu s odabranim izjavama iz dijela II. odgovarajućeg certifikata.

Jedna pošiljka može se sastojati od različitih partija. Životinje ili roba u pošiljci prevoze se istim prijevoznim sredstvom.

Robu iste pošiljke treba čuvati na istoj temperaturi (okolnog zraka, rashlađeno ili zamrznuto) za vrijeme prijevoza.

2.4.1.2. *Pravila certificiranja za životinje, proizvode životinjskog podrijetla, mješovite proizvode i zametne proizvode.*

Bitna specifičnost povezana sa životinjama, proizvodima životinjskog podrijetla i zametnim proizvodima jest to što službena osoba za certificiranje ovlaštena za potpisivanje službenih certifikata mora biti službeni veterinar u skladu s člankom 237. stavkom 2. Uredbe (EU) 2016/429, osim ako se primjenjuju druga posebna pravila.

Kad je riječ o životinjama i jajima za valenje, certifikati se moraju izdati u roku od 10 dana prije datuma dolaska na graničnu kontrolnu postaju, što se u slučaju pomorskog prijevoza može produljiti kako bi se obuhvatilo trajanje putovanja morem (ako je potkrijepljeno dopunskom izjavom zapovjednika broda) u skladu s člancima 3., 14. i 101. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/692 ([29]).

U skladu s člankom 182.a te delegirane uredbe moguće je uvoziti u Uniju stare zalihe zametnih proizvoda prikupljene i proizvedene u skladu s prethodno primjenjivim pravilima EU-a. U tu su svrhu dostupni posebni certifikati ([30]).

Slučaj provoza ili pretovara u trećim zemljama

Nakon što napuste treću zemlju podrijetla pošiljke se mogu provoziti ili pretovariti u ostalim trećim zemljama prije ulaska na područje Unije. Međutim, provoz, istovar ili pretovar životinja u trećim zemljama (uključujući promjenu vode za akvatične životinje) dopušten je samo u trećim zemljama koje su uvrštene na popis za ulazak određene robe u Uniju u skladu s člankom 14. stavkom 2. i člankom 167. točkom (b) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/692. Određena odstupanja od tog pravila za kopnene životinje predviđena su člancima 15. i 16. te delegirane uredbe.

Ako proizvodi životinjskog podrijetla ili mješoviti proizvodi ostanu u zapečaćenom spremniku za prijevoz tako da se sanitarni status pošiljke ne mijenja, treća zemlja provoza ne mora izdati novi certifikat jer zahtjevi u pogledu zdravlja životinja iz članka 238. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/429 i zahtjevi u pogledu javnog zdravlja iz članka 21. stavka 4. točke (a) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/2292 ([31]) nisu dovedeni u pitanje.

([29]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/692 od 30. siječnja 2020. o dopuni Uredbe (EU) 2016/429 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu pravila za ulazak u Uniju pošiljaka određenih životinja, zametnih proizvoda i proizvoda životinjskog podrijetla te njihovo premještanje i postupanje s njima nakon ulaska (SL L 174, 3.6.2020., str. 379.).

([30]) Članci od 20. do 23. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2021/403 od 24. ožujka 2021. o utvrđivanju pravila za primjenu uredbi (EU) 2016/429 i (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu predložaka certifikata o zdravlju životinja i predložaka certifikata o zdravlju životinja/službenih certifikata za ulazak u Uniju i premještanja među državama članicama pošiljaka određenih kategorija kopnenih životinja i njihovih zametnih proizvoda i u pogledu službenog certificiranja u vezi s takvim certifikatima te o stavljanju izvan snage Odluke 2010/470/EU (SL L 113, 31.3.2021., str. 1.).

([31]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/2292 od 6. rujna 2022. o dopuni Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva koji se primjenjuju na ulazak u Uniju pošiljaka životinja koje se koriste za proizvodnju hrane i određene robe namijenjenih prehrani ljudi (SL L 304, 24.11.2022., str. 1.).

Međutim, treća zemlja provoza mora biti navedena za predmetni proizvod i izdati novu potvrdu u sljedećim slučajevima, s obzirom na to da zdravstvena jamstva predviđena početnim certifikatom više nisu valjana:

— istovar proizvoda u rasutom stanju, uključujući paletizirana pakiranja, i pretovar u spremnik za prijevoz čije je odredište Unija,

— istovar radi skladištenja u skladištu treće zemlje provoza, bez obzira na njezin carinski status, i ponovni utovar u prijevozno sredstvo čije je odredište Unija,

— istovar i svako rukovanje ili prerada u objektu treće zemlje provoza prije ponovnog utovara u prijevozno sredstvo čije je odredište Unija.

Slučaj višestrukog certificiranja

Opće je načelo da pošiljku proizvoda životinjskog podrijetla iz članka 21. stavka 1. točke (b) Delegirane uredbe (EU) 2022/2292 ili mješovitih proizvoda iz članka 21. stavka 1. točke (f) te uredbe prati samo jedan službeni certifikat. Međutim, u određenim okolnostima pošiljku mora pratiti nekoliko službenih certifikata. To može biti potrebno za prehrambene proizvode koji sadržavaju različite proizvode životinjskog podrijetla, npr. proizvode ribarstva i mliječne proizvode. U tom slučaju:

— pošiljku moraju pratiti odgovarajući certifikati propisani za svaku vrstu proizvoda životinjskog podrijetla člankom 21. Delegirane uredbe (EU) 2022/2292,

— u svakom certifikatu u opisu pošiljke obvezno je navesti životinjsku vrstu, vrstu proizvoda, obradu i objekte s popisa povezane s jedinom kategorijom odnosno jedinim kategorijama proizvoda životinjskog podrijetla na koje se certifikat odnosi. Međutim, oznake HS, broj paketâ i masa trebali bi se odnositi na konačni proizvod, što znači da bi ti podaci trebali biti jednaki u svim tim certifikatima i odnositi se na pošiljku u cjelini, a ne na proizvode obuhvaćene svakim pojedinim certifikatom,

— kako bi se zajamčila primjerena sljedivost, certifikati bi trebali nositi istu oznaku ili bi se u svakom certifikatu trebalo upućivati na druge certifikate,

— na GKP-u će se izdati samo jedan ZZUD jer je pošiljka samo jedna. U opisu pošiljke moraju se navesti podaci o konačnom proizvodu.

Slično tomu, za pošiljku proizvoda koji sadržavaju ili se sastoje od različitih nusproizvoda životinjskog podrijetla, kao što su krmne smjese ili složena gnojiva, može biti potrebno više od jednog službenog certifikata. Za takve proizvode moraju se izdati odgovarajući certifikati za *svaku* vrstu nusproizvoda životinjskog podrijetla.

2.4.1.3. *Pravila certificiranja bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta*

Određeno bilje, biljni proizvodi i drugi predmeti podrijetlom iz treće zemlje mogu ući u Uniju ako ih prati fitosanitarni certifikat iz članka 71. Uredbe (EU) 2016/2031 koji su izdala nadležna tijela treće zemlje.

Dok se fitosanitarni certifikat za izvoz mora izdati za pošiljke koje se unose *izravno* iz treće zemlje podrijetla, u skladu s člankom 76. Uredbe (EU) 2016/2031 ako se pošiljke unose iz treće zemlje otpreme, što znači iz zemlje ponovnog izvoza, tj. zemlje koja nije zemlja njihova podrijetla, mora se izdati fitosanitarni certifikat za izvoz ili ponovni izvoz. Zemlja otpreme može izdati fitosanitarni certifikat za ponovni izvoz ako roba u pošiljci nije uzgojena ili prerađena kako bi se njezina priroda promijenila u toj zemlji i samo ako je dostupan izvorni fitosanitarni certifikat za izvoz ili njegova ovjerena preslika.

Sadržaj tih potvrda utvrđen je u Prilogu V. Uredbi (EU) 2016/2031. Fitosanitarni certifikat za izvoz ili njegova ovjerena preslika moraju biti priloženi fitosanitarnom certifikatu za ponovni izvoz i moraju biti povezani s njim. Pri izdavanju fitosanitarnog certifikata za ponovni izvoz odgovorna nadležna tijela moraju uzeti u obzir eventualne promjene rizika od štetnih organizama povezane s pošiljkom do kojih je moglo doći u zemlji otpreme. Ako je pošiljka prepakirana, ponovno utovarena, uskladištena, razdvojena ili kombinirana s drugim uvezenim pošiljkama, i dalje se može izdati fitosanitarni certifikat za ponovni izvoz, pod uvjetom da nije bila izložena zarazi ili kontaminaciji štetnim organizmima uređenima zakonodavstvom Unije.

U određenim slučajevima, kako bi se osiguralo da pošiljka ispunjava primjenjive zahtjeve Unije, nadležna tijela treće zemlje otpreme moraju poduzeti odgovarajuće mjere za izdavanje novog fitosanitarnog certifikata o izvozu.

U skladu s člankom 76. Uredbe (EU) 2016/2031 dodatna deklaracija, ako je primjenjivo, mora biti priložena i ispravna kako bi nadležno tijelo prihvatilo pošiljku.

2.4.1.4. *Elektroničko certificiranje*

Usluga elektroničkog certificiranja u sustavu TRACES omogućuje izradu elektroničkih službenih certifikata i dokumenata u sustavu TRACES i njihov prijenos u taj sustav. Time se olakšava provedba službenih kontrola jer svi sudionici uključeni u određeno premještanje mogu odmah pristupiti izvornom elektroničkom certifikatu ili ZZUD-u u sustavu TRACES. Osim toga, usluga elektroničkog certificiranja u sustavu TRACES besplatno se nudi svim nadležnim tijelima koja se služe tim sustavom (u EU-u i u trećim zemljama). Službeni certifikati i ZZUD-i moraju se potpisati elektronički, ako je to propisano sektorskim pravilima, kao u slučaju izdavanja službenog certifikata iz članka 35. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/848, koji se mora izdati u elektroničkom obliku u sustavu TRACES (članak 1. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2021/2119 ([32])).

Samo službeni certifikati i ZZUD-i koji su u skladu sa zahtjevima za elektroničko certificiranje iz Uredbe o IMSOC-u mogu se smatrati elektroničkim certifikatima i biti izuzeti od zahtjeva u pogledu izdavanja relevantnih službenih certifikata i dokumenata u papirnatom obliku.

2.4.1.5. *Životinje i roba koje ulaze u Uniju i podliježu službenim kontrolama*

Članak 3. USK-a

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije: [..]

40. „koji/e ulazi/e u Uniju” ili „ulazak u Uniju” znači unos životinja i robe na jedno od područja navedenih u Prilogu I. ovoj Uredbi s mjesta izvan tih područja, osim u vezi s pravilima iz članka 1. stavka 2. točke (g) za koja ti pojmovi znače unos robe na „područje Unije” kako je definirano u članku 1. stavku 3. drugom podstavku Uredbe (EU) 2016/2031;

44. „provoz” znači premještanje iz jedne treće zemlje u drugu, s prolaskom pod carinskim nadzorom kroz jedno od područja navedenih u Prilogu I., ili premještanje iz jednog od područja navedenih u Prilogu I. na drugo područje navedeno u Prilogu I., nakon prolaska kroz područje treće zemlje, osim u vezi s pravilima iz članka 1. stavka 2. točke (g), za koje znači jedno od sljedećega:

    (a) premještanje iz jedne treće zemlje u drugu, kako je definirana u članku 1. stavku 3. prvom podstavku Uredbe (EU) 2016/2031, s prolaskom pod carinskim nadzorom kroz „područje Unije” kako je definirano u članku 1. stavku 3. drugom podstavku te uredbe; ili

    (b) premještanje s „područja Unije” na drugi dio „područja Unije”, kako je definirano u članku 1. stavku 3. drugom podstavku Uredbe (EU) 2016/2031, s prolaskom kroz državno područje treće zemlje kako je definirana u članku 1. stavku 3. prvom podstavku te uredbe; [..]

U člancima od 43. do 77. USK-a utvrđena su pravila o službenim kontrolama svih pošiljaka životinja i robe koje ulaze u Uniju, pri čemu se razlikuju životinje i roba koje podliježu ili ne podliježu službenim kontrolama na graničnim kontrolnim postajama kojima se provjerava usklađenost s pravilima iz članka 1. stavka 2.

([32]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/2119 od 1. prosinca 2021. o utvrđivanju detaljnih pravila o određenim evidencijama i izjavama koje se zahtijevaju od subjekata i skupina subjekata te o tehničkim sredstvima za izdavanje certifikata u skladu s Uredbom (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća te o izmjeni Provedbene uredbe Komisije (EU) 2021/1378 u pogledu izdavanja certifikata subjektima, skupinama subjekata i izvoznicima u trećim zemljama (SL L 430, 2.12.2021., str. 24.).

Člancima od 44. do 46. USK-a predviđene su službene kontrole životinja i robe koje nije obvezno predočiti na graničnim kontrolnim postajama. Primjenjuju se na pošiljke koje se smatraju manje rizičnima i omogućuju fleksibilnost u pogledu lokacije službenih kontrola, koje se mogu provoditi na bilo kojem prikladnom mjestu od točke ulaska u Uniju, uključujući graničnu kontrolnu postaju, do mjesta odredišta (članak 44. stavak 3. USK-a). Te se kontrole provode na temelju procjene rizika.

Kako bi procijenila rizik, nadležna tijela moraju u skladu s člankom 44. stavkom 2. USK-a, među ostalim, uzeti u obzir dotadašnju usklađenost objekta proizvodnje ili podrijetla, izvoznika, subjekta odgovornog za pošiljku, zemlje koja izvozi u EU te jamstva koja daju njezina nadležna tijela u pogledu usklađenosti s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a.

Člancima od 47. do 64. USK-a predviđene su službene kontrole životinja i robe iz članka 47. stavka 1. koje se moraju prijaviti na graničnoj kontrolnoj postaji pri prvom dolasku u Uniju i podvrgnuti službenim kontrolama.

Prije fizičkog dolaska pošiljke na graničnu kontrolnu postaju, subjekt odgovoran za pošiljku mora prethodno obavijestiti o njezinu dolasku ispunjavanjem dijela I. ZZUD-a. To je obvezan korak za prijavljivanje pošiljke za službene kontrole na graničnoj kontrolnoj postaji i predviđen je člankom 56. USK-a, osim u posebnim slučajevima kao što je pretovar u rokovima utvrđenima Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2019/2124. Obavijest se mora dostaviti najkasnije jedan radni dan *prije* očekivanog dolaska pošiljke na graničnu kontrolnu postaju prvog prispijeća, a, ako postoje logistička ograničenja, najkasnije četiri sata prije očekivanog dolaska, u skladu s člankom 1. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1013 ([33]).

Uz te zahtjeve, za sve kategorije ekoloških proizvoda i proizvoda iz prijelaznog razdoblja prethodna obavijest u skladu s člankom 3. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2021/2307 ([34]) mora se poslati putem sustava TRACES u istim rokovima predviđenima Provedbenom uredbom (EU) 2019/1013. Okvir 20 potvrde o inspekciji koristi se u tu svrhu.

U skladu s člankom 5. Delegirane uredbe (EU) 2021/2306 kontrolna ustanova ili kontrolno tijelo mora u sustav TRACES učitati komercijalne i prijevozne isprave pošiljke pri izdavanju relevantne potvrde o inspekciji. Ako je pošiljka obuhvaćena i ZZUD-om, preporučuje se da joj se prilože iste komercijalne i prijevozne isprave kako bi se olakšala suradnja među nadležnim tijelima tijekom usporednih provjera.

U skladu s ovlastima iz članka 47. stavka 2. USK-a Komisija utvrđuje popise nekih životinja i robe koje podliježu službenim kontrolama na graničnim kontrolnim postajama te ih označava odgovarajućim oznakama kombinirane nomenklature (KN).

Konkretno, u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/632 ([35]) navode se životinje, proizvodi životinjskog podrijetla, zametni proizvodi, nusproizvodi životinjskog podrijetla i od njih dobiveni proizvodi, mješoviti proizvodi te sijeno i slama koji podliježu službenim kontrolama na graničnim kontrolnim postajama. Životinje i proizvodi koji nisu navedeni u Prilogu toj provedbenoj uredbi automatski su *isključeni* iz službenih kontrola predviđenih člankom 47. stavkom 1. USK-a. Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2021/630 ([36]) od službenih kontrola na graničnim kontrolnim postajama izuzimaju se određeni mješoviti proizvodi stabilni na sobnoj temperaturi koji predstavljaju nizak rizik za javno zdravlje i zdravlje životinja te se utvrđuju pravila za provedbu službenih kontrola tih proizvoda.

([33]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/1013 od 16. travnja 2019. o prethodnoj obavijesti o pošiljkama određenih kategorija životinja i robe koje ulaze u Uniju (SL L 165, 21.6.2019., str. 8.).

([34]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/2307 od 21. listopada 2021. o utvrđivanju pravila o dokumentima i obavijestima obaveznima za ekološke proizvode i proizvode iz prijelaznog razdoblja namijenjene uvozu u Uniju (SL L 461, 27.12.2021., str. 30.).

([35]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/632 od 13. travnja 2021. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu popisa životinja, proizvoda životinjskog podrijetla, zametnih proizvoda, nusproizvoda životinjskog podrijetla i dobivenih proizvoda, mješovitih proizvoda te sijena i slame koji podliježu službenim kontrolama na graničnim kontrolnim postajama i o stavljanju izvan snage Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/2007 i Odluke Komisije 2007/275/EZ (SL L 132, 19.4.2021., str. 24.).

([36]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/630 od 16. veljače 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu određenih kategorija robe izuzetih od službenih kontrola na graničnim kontrolnim postajama te o izmjeni Odluke Komisije 2007/275/EZ (SL L 132, 19.4.2021., str. 17.).

Slijedom toga u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2019/1793 ([37]) navodi se određena hrana i hrana za životinje neživotinjskog podrijetla iz određenih trećih zemalja na koju se primjenjuje privremeno povećanje službenih kontrola, kao i hitne mjere (posebni uvjeti za ulazak i suspenziju ulaska u Uniju) kojima se uređuje ulazak takvih proizvoda u skladu s člankom 47. stavkom 1. točkama (d) i (e) USK-a.

U području zdravlja bilja, u prilozima XI. i XII. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2019/2072 ([38]) utvrđuju se popisi bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta u skladu s člankom 72. stavkom 1. i člankom 74. stavkom 1. Uredbe (EU) 2016/2031 koji podliježu službenim kontrolama na graničnoj kontrolnoj postaji prvog prispijeća u Uniju u skladu s člankom 47. stavkom 1. točkom (c) USK-a.

Nadležna tijela odgovorna su za procjenu identiteta životinja i robe te donose odluku o tome jesu li usklađeni s opisima predviđenima u prethodno navedenim uredbama te jesu li stoga obuhvaćeni njihovim područjem primjene.

2.4.1.6. *Provođenje provjera*

Članak 3. USK-a

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije: [..]

41. „provjera dokumentacije” znači pregled službenih certifikata, službenih potvrda i drugih dokumenata, uključujući dokumente komercijalne prirode, koji moraju pratiti pošiljku, kako je predviđeno pravilima iz članka 1. stavka 2., člankom 56. stavkom 1. ili provedbenim aktima donesenima u skladu s člankom 77. stavkom 3., člankom 126. stavkom 3., člankom 128. stavkom 1. i člankom 129. stavkom 1.;

42. „provjera identiteta” znači vizualni pregled kojim se verificira odgovaraju li sadržaj i oznake pošiljke, uključujući oznake na životinjama, pečatima i prijevoznim sredstvima, informacijama navedenima u službenim certifikatima, službenim potvrdama i drugim pratećim dokumentima;

43. „fizička provjera” znači provjera životinja ili robe te, prema potrebi, ambalaže, prijevoznog sredstva, oznaka i temperature, uzorkovanje radi analize, ispitivanje ili dijagnosticiranje te sve druge provjere potrebne kako bi se verificirala usklađenost s pravilima iz članka 1. stavka 2.; [..]

U skladu s člankom 15. stavcima 1. i 3. USK-a subjekti moraju osoblju nadležnih tijela omogućiti pristup opremi, prijevoznim sredstvima i prostorima, sustavima za upravljanje informacijama, životinjama i robi pod njihovim nadzorom te dokumentima u mjeri u kojoj je to potrebno za provedbu službenih kontrola pošiljaka. Subjekti odgovorni za pošiljke moraju staviti na raspolaganje sve informacije o pošiljci u papirnatom ili elektroničkom obliku.

Postoje tri vrste provjera životinja i robe iz članka 47. stavka 1. USK-a ili koje su obuhvaćene člankom 44. USK-a, a moraju se provoditi ovim standardnim redoslijedom: provjere dokumentacije, provjere identiteta, fizičke provjere. Moraju se provoditi različitom učestalošću: od najveće za provjere dokumentacije do smanjene za provjere identiteta i jednake ili manje učestalosti za fizičke provjere.

([37]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/1793 od 22. listopada 2019. o privremenom povećanju službenih kontrola i hitnim mjerama kojima se uređuje ulazak određene robe iz određenih trećih zemalja u Uniju, o provedbi uredaba (EU) 2017/625 i (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredaba Komisije (EZ) br. 669/2009, (EU) br. 884/2014, (EU) 2015/175, (EU) 2017/186 i (EU) 2018/1660 (SL L 277, 29.10.2019., str. 89.).

([38]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/2072 od 28. studenog 2019. o utvrđivanju jedinstvenih uvjeta za provedbu Uredbe (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zaštitnih mjera protiv organizama štetnih za bilje te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 690/2008 i izmjeni Provedbene uredbe Komisije (EU) 2018/2019 (SL L 319, 10.12.2019., str. 1.).

Nadležno tijelo odgovorno za granične kontrolne postaje (članak 54. stavak 1. USK-a) mora provjeriti dokumentaciju svih pošiljaka životinja i robe iz članka 47. stavka 1. USK-a. Službene kontrole pošiljaka obuhvaćenih područjem primjene članka 44. USK-a provode se na odgovarajućem mjestu (u smislu članka 44. stavka 3.). U skladu s općim pravilom utvrđenim u članku 9. stavku 5. USK-a, administrativno opterećenje i ometanje poslovanja subjekata moraju se svesti na nužnu najmanju moguću mjeru. Stoga bi radi neometanog funkcioniranja trgovine, pri odabiru mjesta službenih kontrola robe obuhvaćene člankom 44. USK-a trebalo uzeti u obzir u kojoj bi mjeri one mogle omesti poslovanje. Provjere dokumentacije provode se na temelju procjene rizika i odgovarajućom učestalošću (članak 44. stavak 1. i članak 45. stavak 1. USK-a)

Pošiljke životinja i robe iz članka 47. stavka 1. USK-a koje podliježu službenim kontrolama na graničnoj kontrolnoj postaji moraju pratiti izvorni certifikati ili dokumenti ili elektronički ekvivalenti koji su propisani pravilima iz članka 1. stavka 2. U skladu s člankom 50. USK-a, te certifikate ili dokumente *moraju* čuvati nadležna tijela graničnih kontrolnih postaja, koja subjektima moraju dostaviti ovjerene ili elektroničke primjerke, osim ako je drukčije predviđeno pravilima iz članka 1. stavka 2. U skladu s člancima 11., 13. i 15. Delegirane uredbe (EU) 2019/2124, kad je riječ o životinjama koje nastavljaju putovanje istim prijevoznim sredstvom i pretovarenim pošiljkama, popratni certifikati moraju ostati uz pošiljke do kraja putovanja.

Provjere dokumentacije za određeno bilje, biljne proizvode i druge predmete mogu se provoditi na udaljenosti od granične kontrolne postaje u skladu s člankom 7. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/2123 ([39]).

Provjere dokumentacije uključuju:

— pregled službenih certifikata, službenih potvrda i drugih dokumenata koji prate pošiljke ili njihovih elektroničkih ekvivalenata dostavljenih putem sustava TRACES i

— provjeru usklađenosti tih dokumenata s relevantnim pravnim zahtjevima i usklađenosti u njima navedenih informacija s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a.

Pri provjeri dokumentacije za životinje i robu iz članka 47. stavka 1. USK-a nadležna tijela moraju pregledati certifikate, potvrde i druge dokumente koji moraju pratiti pošiljku. Moraju provjeriti je li, u skladu s odredbama članka 56. USK-a, subjekt u sustavu IMSOC (TRACES) dostavio propisno i točno ispunjen dio I. ZZUD-a *prije* prispijeća pošiljke na graničnu kontrolnu postaju i podudaraju li se te informacije s informacijama u službenim certifikatima, službenim potvrdama i drugim dokumentima. Provjere dokumentacije odnose se i na informacije o upotrebi životinja i robe te njihovu odredištu.

Nakon provjere dokumentacije nadležna tijela moraju određenom učestalošću provoditi provjere identiteta pošiljaka predočenih na mjestu službenih kontrola, kako je propisano pravom Unije, kao što su Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/2129 ([40]), Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/1793 i Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/2389 ([41]). Te provjere, definirane u članku 3. točki 42. USK-a, posebno uključuju provjeru broja i značajki životinja, sadržaja i količine robe koja ulazi u Uniju te, prema potrebi, žigova, identifikacijskih oznaka, oznaka, pečata i prijevoznih sredstava, u odnosu na odgovarajuće informacije sadržane u službenim certifikatima, službenim potvrdama i drugim dokumentima.

([39]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/2123 od 10. listopada 2019. o dopuni Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu pravila za utvrđivanje u kojim slučajevima i pod kojim uvjetima se provjere identiteta i fizičke provjere određene robe mogu obavljati na kontrolnim točkama, a provjere dokumentacije na udaljenosti od graničnih kontrolnih postaja (SL L 321, 12.12.2019., str. 64.).

([40]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/2129 od 25. studenog 2019. o utvrđivanju pravila za ujednačenu primjenu stopa učestalosti provjera identiteta i fizičkih provjera određenih pošiljaka životinja i robe koje ulaze u Uniju (SL L 321, 12.12.2019., str. 122.).

([41]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/2389 od 7. prosinca 2022. o utvrđivanju pravila za ujednačenu primjenu stopa učestalosti provjera identiteta i fizičkih provjera pošiljaka bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta koji ulaze u Uniju (SL L 316, 8.12.2022., str. 42.).

Za pošiljke određenih proizvoda životinjskog podrijetla, zametnih proizvoda, nusproizvoda životinjskog podrijetla, dobivenih proizvoda, sijena i slame te mješovitih proizvoda, provjere identiteta mogu se ograničiti na identifikaciju prijevoznog sredstva i provjere pečata ako su ispunjeni određeni uvjeti, kako je utvrđeno u članku 3. stavku 2. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/2130 ([42]).

Naposljetku, fizičke provjere moraju se provoditi određenom učestalošću u skladu s pravom Unije (kao što su prethodno navedene uredbe o utvrđivanju učestalosti provjera identiteta) kako bi se provjerila usklađenost životinja i robe s primjenjivim pravilima iz članka 1. stavka 2. i posebnim zahtjevima utvrđenima u službenim certifikatima, službenim potvrdama i drugim dokumentima (članak 4. stavak 1. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/2130).

Provedbenom uredbom (EU) 2019/2130 utvrđuju se detaljna pravila o postupcima koje je potrebno provesti tijekom i nakon provjera dokumentacije, provjera identiteta i fizičkih provjera životinja i robe koje podliježu službenim kontrolama na graničnim kontrolnim postajama.

U članku 6. Uredbe (EU) 2021/2306 utvrđena su detaljna pravila za službene kontrole ekoloških proizvoda i proizvoda iz prijelaznog razdoblja.

2.4.1.7. *Upotreba ZZUD-a*

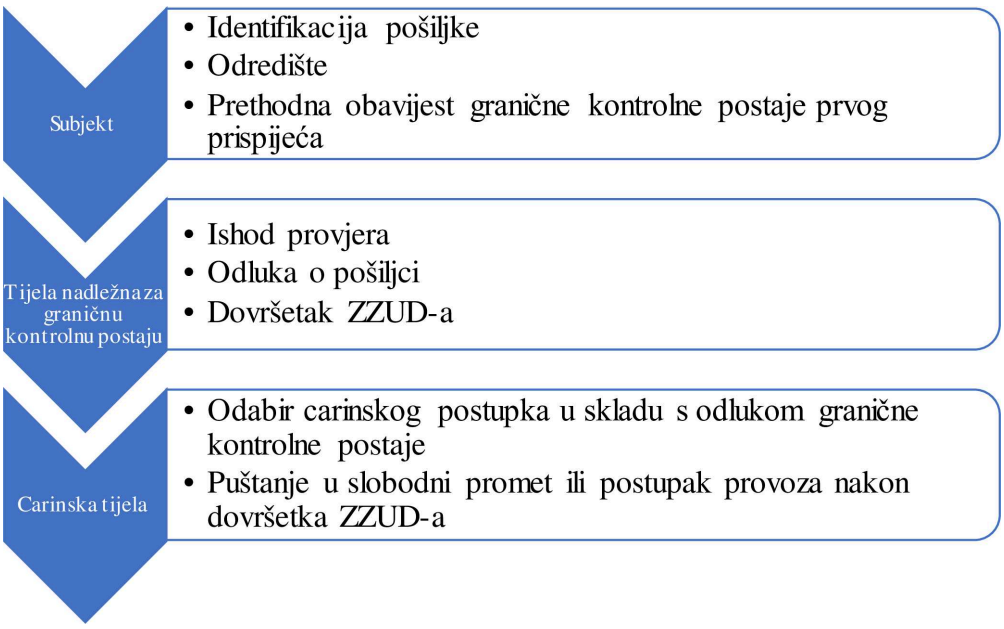
U skladu s člankom 56. stavcima 1. i 4. USK-a, za svaku pošiljku robe iz članka 47. stavka 1. USK-a subjekt odgovoran za pošiljku mora ispuniti i dostaviti dio I. ZZUD-a kako bi nadležnim tijelima granične kontrolne postaje dostavio potrebne informacije o identifikaciji i odredištu te pošiljke.

Nadležna tijela granične kontrolne postaje moraju u ZZUD-u evidentirati ishod službenih kontrola koje su provela i odluku o pošiljci (članak 56. stavak 3. USK-a).

Konačno, carinska tijela moraju upotrijebiti dovršeni ZZUD za odabir odgovarajućeg carinskog postupka i puštanje pošiljke s ovjerenim ZZUD-om u slobodni promet u skladu s člankom 57. USK-a.

Slika 6.

Dovršetak i upotreba ZZUD-a u skladu s člancima 56. i 57. USK-a

([42]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/2130 od 25. studenog 2019. o utvrđivanju detaljnih pravila o postupcima koje je potrebno provesti tijekom i nakon provjera dokumentacije, provjera identiteta i fizičkih provjera životinja i robe koji podliježu službenim kontrolama na graničnim kontrolnim postajama (SL L 321, 12.12.2019., str. 128.).

Dovršetak ZZUD-a preduvjet je za eventualno razdjeljivanje pošiljke u skladu s člankom 50. stavkom 3. USK-a. Ovjereni papirnati ili elektronički primjerak službenih certifikata ili dokumenata izvorne pošiljke mora se izdati odgovornom subjektu u skladu s člankom 50. stavkom 2. USK-a.

Dovršeni ZZUD u papirnatom ili elektroničkom obliku *mora* pratiti pošiljku do mjesta odredišta i do njezina puštanja u slobodni promet u skladu s člankom 4. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/1602 ([43]) ili dok pošiljka ne napusti Uniju. U skladu s člankom 57. stavkom 2. USK-a carinska tijela mogu odobriti samo stavljanje pošiljke u carinski postupak koji je u skladu s odlukom granične kontrolne postaje navedenoj u ZZUD-u.

Svakom odlukom granične kontrolne postaje otvaraju se različite mogućnosti dostupne subjektu u vezi s carinskom deklaracijom i rukovanjem pošiljkom. Na primjer, ako je odlukom granične kontrolne postaje za pošiljku utvrđeno da se ona pušta u slobodni promet, subjekt i dalje može odabrati da se pošiljka podvrgne carinskim postupcima provoza ili ponovnog izvoza. Međutim, ako je granična kontrolna postaja donijela odluku o provozu pošiljke, subjekt ne može zatražiti da se ona pusti u slobodni promet.

2.4.1.8. *Prenamjena i posebna obrada pošiljki*

Ako se planirana upotreba pošiljke promijeni, nakon njezina odbijanja na graničnoj kontrolnoj postaji, ali dok je još pod nadzorom tijela granične kontrolne postaje, mora se izdati zamjenski ZZUD, koji mora biti povezan s izvornim ZZUD-om.

S druge strane, ako je pošiljka odbijena i naknadno je usmjerena na posebnu obradu, zamjena ZZUD-a nije primjerena.

Umjesto toga, nadležno tijelo koje nadzire posebnu obradu mora odlučiti o usklađenosti pošiljke s pravilima Unije i nacionalnim pravilima. Na temelju te *dokumentirane* odluke carinska tijela odlučit će o puštanju pošiljke u slobodni promet, a upravljanje količinom provodit će se izvan sustava EU CSW-CERTEX.

2.4.1.9. *ZZUD-PP povezan s fitosanitarnim certifikatom*

Iz definicije riječi „pošiljka" u članku 3. stavku 37. USK-a proizlazi da za robu koja podliježe pravilima o zdravlju bilja iz članka 1. stavka 2. točke (g) USK-a roba u pošiljci ne mora biti *istog* tipa, klase ili opisa. U skladu s navedenom odredbom, pošiljka znači količinu robe koju , među ostalim, „(…) pokriva isti službeni certifikat".

Kombinirano tumačenje članka 56. USK-a i članka 3. stavka 37. USK-a pokazuje da se ZZUD-PP, kako je definiran u članku 40. Uredbe o IMSOC-u, može izdati samo za količinu bilja, biljnih proizvoda ili drugih predmeta obuhvaćenih *istim* fitosanitarnim certifikatom.

U skladu s tim, iako fitosanitarni certifikat može obuhvaćati proizvode različitog tipa, klase i opisa, ZZUD-PP može biti povezan *samo* s *jednim* fitosanitarnim certifikatom za izvoz ili jednim fitosanitarnim certifikatom za ponovni izvoz. Ako je ZZUD-PP povezan s fitosanitarnim certifikatom za ponovni izvoz, tom se certifikatu može priložiti jedan ili više fitosanitarnih certifikata za izvoz.

2.4.2. ***Nezakonit ulazak pošiljaka u Uniju***

U skladu s člankom 66. stavkom 6. USK-a ako se pošiljka životinja i robe iz članka 47. stavka 1. USK-a, koja mora biti podvrgnuta službenim kontrolama na graničnoj kontrolnoj postaji, ne predoči na graničnoj kontrolnoj postaji ili se ne predoči u skladu s pravilima iz istog članka, nadležna tijela *moraju* naložiti zadržavanje ili povrat takve pošiljke te njezino službeno zadržavanje bez odgode.

U fazi carinske deklaracije dovršeni ZZUD za te pošiljke *mora* se predočiti carinskim tijelima. U skladu s člankom 57. stavkom 3. USK-a, ako se ZZUD ne predoči pri podnošenju carinske deklaracije, carinska tijela moraju zadržati pošiljku i odmah obavijestiti nadležna tijela granične kontrolne postaje.

([43]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1602 od 23. travnja 2019. o dopuni Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zajedničkog zdravstvenog ulaznog dokumenta koji prati pošiljke životinja i robe do njihova odredišta (SL L 250, 30.9.2019., str. 6.).

2.4.2.1. *Obavijest*

Ako se država članica ulaska pošiljke u Uniju razlikuje od države članice carinske deklaracije, primjenjuju se članci 14. i 15. Uredbe Vijeća (EZ) br. 515/97 ([44]) o spontanoj pomoći (bez prethodnog zahtjeva) među nadležnim tijelima država članica.

Kad je riječ o životinjama i robi iz članka 47. stavka 1. USK-a, obveza da se odmah obavijeste nadležna tijela granične kontrolne postaje utvrđena je u članku 57. stavku 3. Međutim, ta obavijest ovisi o tome postoji li granična kontrolna postaja na točki ulaska.

Ako na točki ulaska postoji granična kontrolna postaja

Carinska tijela države članice u kojoj je carinska deklaracija sastavljena moraju obavijestiti:

— nadležna tijela granične kontrolne postaje na točki ulaska, u svrhu mogućih istraga ili daljnjih mjera. Ako je nekoliko nadležnih tijela uključeno u provedbu službenih kontrola na graničnoj kontrolnoj postaji za istu pošiljku (npr., ako pošiljku treba pratiti ZZUD-PP i ZZUD-D, a tijela odgovorna za provedbu provjera navedena u tim dokumentima se razlikuju) *svako* se nadležno tijelo mora obavijestiti,

— carinska tijela države članice ulaska da je došlo do nezakonite trgovine kršenjem članka 57. stavka 1. USK-a, na temelju njihove obveze da blisko surađuju s drugim tijelima kako je predviđeno u članku 75. stavku 1. USK-a i u kontekstu upravljanja rizicima iz članka 46. Uredbe (EU) 952/2013 ([45]).

Ako na točki ulaska ne postoji granična kontrolna postaja

Na temelju svojih obveza suradnje u skladu s člankom 57. stavkom 3. i člankom 75. stavkom 1. USK-a te člankom 46. i člankom 47. stavkom 2. Uredbe (EU) 952/2013 carinska tijela države članice u kojoj je deklaracija podnesena ili nadležna tijela te države članice moraju obavijestiti:

— središnje nadležno tijelo odgovorno za službene kontrole na graničnim kontrolnim postajama u državi članici ulaska,

— carinska tijela države članice ulaska da je došlo do nezakonite trgovine kršenjem članka 57. stavka 1. USK-a.

Za potrebe te obavijesti države članice mogu uspostaviti postupke kojima se odmah omogućuje:

1. komunikacija između carinskih tijela i nadležnih tijela države članice u kojoj je deklaracija podnesena,

2. priopćavanje informacija nadležnih tijela države članice u kojoj je deklaracija podnesena nadležnim tijelima granične kontrolne postaje i/ili središnjem nadležnom tijelu za provjere na graničnoj kontrolnoj postaji države članice ulaska.

2.4.2.2. *Mjere*

U članku 57. stavku 3. USK-a navodi se da nadležna tijela moraju poduzeti potrebne mjere u skladu s člankom 66. stavkom 6. USK-a, no ne navode se detalji. Stoga je na državama članicama da odluče koja su nadležna tijela (kako su definirana u članku 3. stavku 3. USK-a) odgovorna za te mjere. Ovisno o konkretnoj situaciji, to može biti nadležno tijelo granične kontrolne postaje ili nadležno tijelo u mjestu u kojem se nalazi carinski ured i u kojem se pošiljka zadržava ili središnje nadležno tijelo odgovorno za službene kontrole na graničnim kontrolnim postajama.

U istom se članku navodi i da carinska tijela moraju odmah obavijestiti nadležna tijela granične kontrolne postaje. Ako na pretpostavljenoj točki ulaska u EU ne postoji određena granična kontrolna postaja, logično je da će carinska tijela obavijestiti nadležna tijela svojih država članica.

([44]) Uredba Vijeća (EZ) br. 515/97 od 13. ožujka 1997. o uzajamnoj pomoći upravnih tijela država članica i o suradnji potonjih s Komisijom radi osiguravanja pravilne primjene propisa o carinskim i poljoprivrednim pitanjima (SL L 82, 22.3.1997., str. 1.).

([45]) Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (preinačena) (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

Mjere koje treba poduzeti u vezi s pošiljkom ovise o njezinoj lokaciji u trenutku otkrivanja:

— ako je pošiljka *još na točki ulaska* carina bi je trebala preusmjeriti na graničnu kontrolnu postaju na kojoj će, kako je propisano člankom 65. stavkom 2. USK-a, nadležna tijela provoditi službene kontrole u skladu s člankom 47. stavkom 1.

Ako, prema rezultatima službenih kontrola, pošiljka nije u skladu s temeljnim pravilima, nadležna tijela odbijaju njezin ulazak u Uniju u skladu s člankom 66. stavkom 1. i poduzimaju odgovarajuće mjere radi primjene članka 66. stavka 3.,

— ako je pošiljka već *napustila točku ulaska* i svoje carinsko područje, lokalno nadležno tijelo trebalo bi provesti službene kontrole, te naložiti zadržavanje ili povrat takve pošiljke te njezino službeno zadržavanje, kako je predviđeno u članku 66. stavku 6., kako bi se donijela odluka o mogućim mjerama iz članka 66. stavka 3. Pošiljka se ne bi trebala vraćati na graničnu kontrolnu postaju.

Naposljetku, o mjerama bi trebalo obavijestiti nadležna tijela države članice ulaska ako se ona razlikuje od države članice u kojoj je pošiljka zadržana.

2.4.2.3. *Netočne oznake KN*

U skladu s člankom 56. USK-a te člankom 40. Uredbe IMSOC i Prilogom II. toj uredbi, subjekt odgovoran za pošiljku mora navesti informacije o životinjama i robi u dijelu I. ZZUD-a, uključujući (među ostalim) oznake iz kombinirane nomenklature („oznake KN”), konkretno u okviru I.31. ZZUD-a. Osim toga, oznake KN navedene u ZZUD-u moraju biti u skladu s oznakama KN navedenima u carinskim deklaracijama kako bi carinske službe mogle provesti potrebne provjere predviđene člankom 57. USK-a.

Ako su oznake KN koje je subjekt naveo u ZZUD-u netočne, to ima praktične posljedice za provedbu službenih kontrola na graničnoj kontrolnoj postaji. U takvim bi se slučajevima trebala primjenjivati sljedeća načela:

— bez obzira na to je li bilo namjerno, navođenje netočnih oznaka KN u ZZUD-u odgovornost je subjekta,

— *samo* carinska tijela nadležna su ocijeniti je li navedena oznaka KN točna. Stoga bi se granične kontrolne postaje trebale savjetovati s carinskim tijelima kako bi se utvrdilo je li oznaka KN točna,

— ako subjekt navede netočnu oznaku KN i pošiljka se zbog toga isključi iz službenih kontrola na graničnoj kontrolnoj postaji, granična kontrolna postaja ne može znati za postojeću pošiljku. Stoga je uloga carinskih tijela da otkriju netočne oznake KN u carinskim deklaracijama. U tom slučaju mjere koje treba poduzeti u vezi s pošiljkom ovise o lokaciji u trenutku otkrivanja u skladu s mjerama poduzetima u slučajevima nezakonitog ulaska pošiljaka u Uniju, kako je objašnjeno u prethodnom odjeljku,

— ako subjekt prijavi netočnu oznaku KN i pošiljka se predoči na graničnoj kontrolnoj postaji, mjere koje treba poduzeti ovise o tome je li granična kontrolna postaja otkrila netočne oznake KN:

  — ako granična kontrolna postaja otkrije netočne oznake KN, trebala bi najprije porazgovarati sa subjektom kako bi se isključio slučaj pogrešne deklaracije. Ako ne postoji konsenzus ili i dalje postoji sumnja u ispravnost oznaka KN, potrebno je zatražiti službenu potvrdu od carinskih tijela. U tom slučaju subjekt i dalje može ispraviti dio I. ZZUD-a,

  — ako granična kontrolna postaja ne otkrije netočne oznake KN, a carinska tijela otkriju pogrešku u kasnijoj fazi, o tome bi trebalo obavijestiti graničnu kontrolnu postaju kako bi se ovjereni ZZUD zamijenio i poništio. U određenim slučajevima na graničnoj kontrolnoj postaji trebalo bi ponovno razmotriti moguće posljedice u pogledu zahtjeva za uvoz i prema potrebi izmijeniti konačnu odluku.

2.4.3. ***Rukovanje neusklađenim pošiljkama***

2.4.3.1. *Neusklađenost otkrivena prije puštanja u slobodni promet*

Ako se sumnja da pošiljka životinja ili robe iz članka 44. stavka 1. ili članka 47. stavka 1. USK-a nije u skladu s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a, ta se pošiljka *mora* zadržati i podvrgnuti službenim kontrolama kako bi se ta sumnja na neusklađenost potvrdila ili uklonila, u skladu s člankom 65. stavcima 1. i 3. USK-a.

Nakon potvrde neusklađenosti nadležna tijela moraju odbiti ulazak pošiljke u Uniju (članak 66. stavak 1. USK-a) i poduzeti mjere u skladu s člancima 66., 67. i 72. USK-a jer pošiljke još nisu puštene u slobodni promet.

Slično tomu, ako se pokaže da pošiljke koje sadržavaju kategorije robe iz članka 1. stavka 1. točke (a) Delegirane uredbe (EU) 2019/2124, predočene na mjestu krajnjeg odredišta nakon odobrenja za daljnji prijevoz, nisu u skladu s laboratorijskim rezultatima, nadležna tijela granične kontrolne postaje moraju poduzeti naknadne mjere predviđene člankom 66. stavcima od 3. do 6. USK-a u koordinaciji s nadležnim tijelima mjesta krajnjeg odredišta, u skladu s člancima 7. i 8. Delegirane uredbe (EU) 2019/2124. TRACES je sustav koji se upotrebljava za podnošenje obavijesti iz članka 66. stavka 5. USK-a.

Kako bi uvela odgovarajuće mjere, nadležna tijela trebala bi prvo procijeniti rizik za svaku pojedinu pošiljku, uzimajući u obzir definiciju rizika iz članka 3. stavka 24. USK-a.

Članak 3. USK-a Definicije Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije: [..] 24. „rizik” znači funkcija vjerojatnosti štetnog utjecaja na zdravlje ljudi, životinja ili bilja, dobrobit životinja ili okoliš te funkcija ozbiljnosti tog utjecaja kao posljedice opasnosti; [..]

Ako neusklađena pošiljka predstavlja rizik, primjenjuje se članak 67. USK-a, a dvije mjere koje se mogu poduzeti su uništenje ili posebna obrada.

U drugim slučajevima, u skladu s člankom 66. stavkom 3. prvim podstavkom USK-a, uzimajući u obzir stajališta subjekta, nadležna tijela mogu naložiti alternativne mjere, uključujući ponovnu otpremu u treću zemlju, pod uvjetima iz članka 72. USK-a, ili prenamjenu pošiljke za svrhu koja je drukčija od izvorno predviđene.

U određenim slučajevima neusklađenosti nadležno tijelo može na pojedinačnoj osnovi razmotriti mogućnost ponovne otpreme pošiljke u treću zemlju pod uvjetima iz članka 72. USK-a ako nije vjerojatno da će doći do štetnog učinka na zdravlje ili okoliš. Slijede neki primjeri neusklađenosti, ali popis nije iscrpan:

(a) nezadovoljavajući rezultati u pogledu kriterija sigurnosti hrane utvrđenih u Uredbi Komisije (EZ) 2073/2005 ([46]);

(b) neusklađenost s mikrobiološkim standardima iz Uredbe Komisije (EU) br. 142/2011 ([47]) za hranu za životinje koja sadržava ili se sastoji od nusproizvoda životinjskog podrijetla na koje se primjenjuje Uredba (EZ) br. 1069/2009;

([46]) Uredba Komisije (EZ) br. 2073/2005 od 15. studenog 2005. o mikrobiološkim kriterijima za hranu (SL L 338, 22.12.2005., str. 1.).

([47]) Uredba Komisije (EU) br. 142/2011 od 25. veljače 2011. o provedbi Uredbe (EZ) br. 1069/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zdravstvenih pravila za nusproizvode životinjskog podrijetla i od njih dobivene proizvode koji nisu namijenjeni prehrani ljudi i o provedbi Direktive Vijeća 97/78/EZ u pogledu određenih uzoraka i predmeta koji su oslobođeni veterinarskih pregleda na granici na temelju te Direktive (SL L 54, 26.2.2011., str. 1.).

(c) prisutnost kontaminanta u hrani ili prisutnost nepoželjne tvari u hrani za životinje iznad zakonske granične vrijednosti koja se primjenjuje u Uniji;

(d) prisutnost štetnog organizma, definiranog u Uniji kao karantenski štetni organizam Unije, karantenskog štetnog organizma zaštićenog područja ili štetnog organizma na koji se primjenjuju mjere iz članka 30. Uredbe (EU) 2016/2031 u Uniji;

(e) prisutnost genetski modificiranog organizma koji nije odobren u Uniji;

(f) prisutnost pesticida u hrani ili hrani za životinje iznad razine utvrđene Uredbom (EU) br. 396/2005 ([48]) i za koje je utvrđen rizik za zdravlje potrošača u skladu s tom uredbom;

(g) prisutnost prehrambenog aditiva koji nije odobren ni za jednu hranu u Uniji u skladu s Uredbom (EZ) br. 1333/2008 ([49]);

Člankom 72. USK-a utvrđeni su određeni uvjeti koje subjekt odgovoran za pošiljku mora ispuniti kao bi se dopustila ponovna otprema u treću zemlju. Točnije, subjekt mora:

i. dogovoriti odredište s nadležnim tijelima države članice (to je jedini uvjet za ponovnu otpremu bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta iz članka 47. stavka 1. točke (c) USK-a);

ii. obavijestiti nadležno tijelo države članice *u pisanom obliku* da je obavijestio treću zemlju podrijetla ili treću zemlju odredišta o razlozima odbijanja ulaska pošiljke u Uniju;

iii. ako zemlja odredišta nije zemlja podrijetla, dobiti suglasnost nadležnih tijela zemlje odredišta za prihvat pošiljke. Tijela treće zemlje moraju na vlastitu inicijativu obavijestiti tijela države članice o tom sporazumu.

Ako postoje dokazi da samo dio pošiljke nije usklađen, subjektu se može *iznimno* odobriti da mjere predviđene u članku 66. stavku 3. USK-a poduzme samo za taj dio, u skladu s člankom 66. stavkom 4. USK-a. U tom slučaju odluka o djelomičnom odbijanju mora se temeljiti na procjeni rizika koja nadležnom tijelu omogućuje da jasno razlikuje usklađeni od neusklađenog dijela pošiljke kako bi se mjere ispravno razdvojile i primjenjivale. Za donošenje takve odluke moraju biti ispunjeni uvjeti iz članka 66. stavka 4. USK-a, uključujući uvjet koji se odnosi na neometanje aktivnosti kontrole. Osim toga, u skladu s Prilogom III. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/2130 odluka o odbijanju ulaska i poduzimanju mjera u vezi s dijelom pošiljke bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta mora se odnositi na partije identificirane prije fizičkih provjera.

U skladu s člankom 69. USK-a subjekt mora provesti sve mjere koje su naložila nadležna tijela u roku od najviše 60 dana od primanja obavijesti o njihovoj odluci. Nadležna tijela mogu odrediti kraći rok, na primjer kako bi se ograničili posebni rizici za zdravlje ljudi, životinja ili biljaka, ili ga produljiti ako još nisu dobiveni rezultati drugog stručnog mišljenja iz članka 35. USK-a, pod uvjetom da to produljenje ne utječe negativno na zdravlje ljudi, životinja i biljaka, dobrobit životinja i okoliš. U svakom slučaju, na obvezu nadležnih tijela da poduzmu hitne mjere za uklanjanje ili ograničavanje rizika ne utječe pravo subjekta na drugo stručno mišljenje zajamčeno člankom 35. stavkom 4. USK-a.

Ako nadležna tijela otkriju ozbiljna ili opetovana kršenja ili posumnjaju na prijevarnu ili obmanjujuću praksu, moraju *pojačati* službene kontrole pošiljaka istog podrijetla ili namjene, kako je propisano člankom 65. stavkom 4. USK-a. Na temelju ovlasti iz članka 65. stavka 6. USK-a Komisija je Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2019/1873 utvrdila pravila o postupcima za koordiniranu provedbu pojačanih kontrola proizvoda životinjskog podrijetla, zametnih proizvoda, nusproizvoda životinjskog podrijetla i mješovitih proizvoda koje provode nadležna tijela država članica ([50]).

([48]) Uredba (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. veljače 2005. o maksimalnim razinama ostataka pesticida u ili na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla i o izmjeni Direktive Vijeća 91/414/EEZ (SL L 70, 16.3.2005., str. 1.).

([49]) Uredba (EZ) br. 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehrambenim aditivima (SL L 354, 31.12.2008., str. 16.).

([50]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/1873 od 7. studenog 2019. o postupcima koje provode nadležna tijela na graničnim kontrolnim postajama radi koordinirane provedbe pojačanih službenih kontrola proizvoda životinjskog podrijetla, zametnih proizvoda, nusproizvoda životinjskog podrijetla i mješovitih proizvoda (SL L 289, 8.11.2019., str. 50.).

2.4.3.2. *Neusklađenost otkrivena nakon puštanja u slobodni promet*

Za pošiljke proizvoda životinjskog podrijetla, zametnih proizvoda, nusproizvoda životinjskog podrijetla, sijena i slame te mješovitih proizvoda (iz članka 47. stavka 1. točke (b) USK-a) koje su podvrgnute nasumičnom laboratorijskom testiranju na graničnim kontrolnim postajama na temelju plana praćenja iz članka 4. stavka 5. Provedbene uredbe (EU) 2019/2130 i zatim puštene u slobodni promet do dobivanja rezultata analiza, članci 137. i 138. USK-a primjenjuju se ako ti rezultati pokažu da predmetna roba nije u skladu s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a.

Općenito, na pošiljke hrane i hrane za životinje puštene u slobodni promet primjenjuje se članak 12. Uredbe (EZ) br. 178/2002 i one se mogu ponovno izvesti u treću zemlju u jednom od sljedećih slučajeva:

i. ako su u skladu sa zahtjevima propisa o hrani, osim ako tijela zemlje uvoznice ne propišu drukčije ili je drukčije utvrđeno zakonima, propisima, normama, kodeksima prakse i drugim pravnim i administrativnim postupcima koji mogu biti na snazi u zemlji uvoznici;

ii. ako su se nadležna tijela zemlje odredišta izričito složila, nakon što su u potpunosti obaviještena o razlozima i okolnostima u kojima se predmetna hrana ili hrana za životinje ne može staviti na tržište u Uniji, osim ako je hrana štetna za zdravlje ili hrana za životinje nije sigurna;

iii. ako su u skladu s odredbama bilateralnog sporazuma koji su sklopile Unija ili jedna od njezinih država članica i treća zemlja odredišta.

Kao i za svaki slučaj izravnog ili neizravnog rizika za zdravlje ljudi koji proizlazi iz hrane ili hrane za životinje, sustav iRASFF mora se koristiti kao sredstvo priopćavanja rezultata službenih kontrola i odgovarajućih mjera Komisiji, drugim državama članicama i trećim zemljama.

Ista se načela primjenjuju na pošiljke hrane i hrane za životinje koje se ne moraju prijaviti na graničnim kontrolnim postajama (koje su obuhvaćene člankom 44. USK-a), ako rezultati laboratorijskih analiza provedenih na mjestu konačnog odredišta nakon odabira pošiljke na temelju procjene rizika nisu zadovoljavajući u odnosu na pravila iz članka 1. stavka 2. USK-a.

Koordinirana provedba pojačanih službenih kontrola (u sustavu IMSOC – TRACES), kako je propisano člankom 65. stavkom 4. USK-a, može se pokrenuti i nakon otkrivanja ozbiljnih ili opetovanih kršenja ili sumnje na prijevarnu ili obmanjujuću praksu u vezi s pošiljkama koje su već puštene na tržište.

2.4.4. ***Upotreba komercijalnih skladišnih objekata (članak 64. USK-a)***

Kad je riječ o životinjama i robi iz članka 47. stavka 1. USK-a, člankom 64. USK-a utvrđuju se minimalni zahtjevi za granične kontrolne postaje. Detaljnija pravila o zahtjevima za granične kontrolne postaje i njihove inspekcijske centre utvrđena su Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2019/1014 ([51])na temelju ovlasti iz članka 64. stavka 4. USK-a.

Objekti na graničnoj kontrolnoj postaji namijenjenoj za određenu kategoriju robe moraju ispunjavati minimalne zahtjeve za granične kontrolne postaje za tu kategoriju robe. Potrebni objekti (istovarni prostor/prostorija, prostor/prostorija za pregled i skladišni prostor/prostorija prilagođena temperaturnom režimu robe i pristup sanitarnim čvorovima) *moraju* biti uspostavljeni i dostupni za službene kontrole. Pojedinosti o ugradnji i opremi prostora/prostorija utvrđene su i u Provedbenoj uredbi (EU) 2019/1014. Ako granična kontrolna postaja obuhvaća nekoliko inspekcijskih centara, svaki inspekcijski centar mora ispunjavati minimalne zahtjeve utvrđene u članku 8. Provedbene uredbe (EU) 2019/1014.

Osim toga, nadležna tijela na graničnoj kontrolnoj postaji mogu pod svojim nadzorom dopustiti upotrebu komercijalnih skladišnih objekata za robu iz članka 47. stavka 1. USK-a, kako je utvrđeno u članku 3. stavku 11. prvom podstavku Provedbene uredbe (EU) 2019/1014. Granična kontrolna postaja mora biti usklađena sa zahtjevom (članak 3. stavak 1. Provedbene uredbe (EU) 2019/1014) da ima skladišne objekte za kategorije robe za koje je određena, a *uz* (*ne umjesto*) njih može upotrebljavati komercijalne skladišne objekte.

([51]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/1014 od 12. lipnja 2019. o utvrđivanju detaljnih pravila o minimalnim zahtjevima za granične kontrolne postaje, uključujući inspekcijske centre, i za format, kategorije i pokrate koje se upotrebljavaju za popisivanje graničnih kontrolnih postaja i kontrolnih točaka (SL L 165, 21.6.2019., str. 10.).

Takva upotreba može se dopustiti samo pod uvjetom da za komercijalne skladišne objekte vrijedi sljedeće:

— nalaze se u neposrednoj blizini granične kontrolne postaje; i

— u nadležnosti su istog carinskog tijela kao i granična kontrolna postaja.

Nadalje, u skladu s člankom 3. stavkom 12. Provedbene uredbe (EU) 2019/1014 roba uskladištena u komercijalnim skladišnim objektima u skladu s člankom 3. stavkom 11. te uredbe mora biti:

— skladištena u higijenskim uvjetima; i

— pravilno označena crtičnim kodovima ili drugim elektroničkim sredstvom ili oznakom; i

— roba koja bi mogla biti rizična za zdravlje ljudi, životinja i bilja ili, u slučaju genetski modificiranih organizama i sredstava za zaštitu bilja, za okoliš, drži se u posebnoj prostoriji koja se može zaključati ili na područjima ograđenima od sve druge robe uskladištene u komercijalnom skladišnom objektu. To, među ostalim, znači da se ta roba mora skladištiti odvojeno od druge robe i jasno označiti kao roba zadržana pod nadzorom nadležnog tijela.

2.4.4.1. *Upotreba komercijalnih skladišnih objekata za provjere identiteta i fizičke provjere proizvoda neživotinjskog podrijetla*

Člankom 3. stavkom 11. drugim podstavkom Provedbene uredbe (EU) 2019/1014 nadležnom tijelu granične kontrolne postaje omogućuje se upotreba komercijalnih skladišnih objekata iz članka 3. stavka 11. prvog podstavka te uredbe za provedbu provjera identiteta i fizičkih provjera proizvoda neživotinjskog podrijetla, pod uvjetom da ti komercijalni skladišni objekti ispunjavaju minimalne zahtjeve utvrđene u toj uredbi.

Pojam „proizvodi neživotinjskog podrijetla" naveden je u točki (d) Priloga II. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/1014 i odnosi se na hranu i hranu za životinje neživotinjskog podrijetla te na proizvode koji nisu namijenjeni prehrani ljudi, a nisu hrana za životinje (tj. materijali koji dolaze u dodir s hranom) na koje se primjenjuju uvjeti ili mjere iz članka 47. stavka 1. točaka (d), (e) ili (f) USK-a. Za tu kategoriju robe dopušta se fleksibilnost na temelju članka 3. stavka 11. drugog podstavka Provedbene uredbe (EU) 2019/1014 jer je potreba za sprečavanjem opasnosti za nju niska. Ta fleksibilnost *ne* primjenjuju se na „bilje, biljne proizvode i druge predmete", koji su navedeni kao zasebna kategorija robe u točki (c) Priloga II. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/1014, što odgovara potrebi za kontrolom štetnih organizama za bilje, biljne proizvode i druge predmete na koje se primjenjuje Uredba (EU) 2016/2031. Slično tomu, ta se fleksibilnost ne primjenjuje ni na pošiljke sijena i slame koje pripadaju kategoriji robe iz točke (b) Priloga II. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/1014, što odgovara potrebi za kontrolom bolesti životinja za tu robu.

Neovisno o prethodno navedenom, pojedinačni inspekcijski centri na graničnoj kontrolnoj postaji određeni za obavljanje provjera proizvoda neživotinjskog podrijetla ili bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta *mogu* biti smješteni u objektima privatnog sektora u kojima se odvijaju komercijalne djelatnosti, *pod uvjetom* da ti inspekcijski centri ispunjavaju zahtjeve utvrđene u članku 8. Provedbene uredbe (EU) 2019/1014. Inspekcijski centri su objekti uspostavljeni unutar granične kontrolne postaje te zato moraju, na primjer, biti u neposrednoj blizini točke ulaska u skladu s člankom 64. stavkom 1. USK-a ([52]). Nadalje, svi potrebni objekti moraju biti dostupni i mora im se omogućiti pristup za potrebe službene kontrole kad je to potrebno (članak 64. stavak 3. točke (b), (c) i (d) USK-a) ([53])te moraju postojati odgovarajući mehanizmi kako bi se zajamčili higijenski uvjeti i spriječili rizici koji mogu nastati zbog unakrsne kontaminacije (članak 64. stavak 3. točke (h) i (i) USK-a). Treba napomenuti da se službene kontrole uvoza sijena i slame provode u skladu s pravilima koja se primjenjuju na proizvode životinjskog podrijetla (članak 47. stavak 1. točka (b) USK-a), uz dodatne zahtjeve u pogledu rasporeda objekata te razdvajanja robe i aktivnosti, kako su utvrđeni u članku 6. Provedbene uredbe (EU) 2019/1014.

([52]) Izuzeća od tog zahtjeva utvrđena su u članku 3. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/1012 od 12. ožujka 2019. o dopuni Uredbe (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća odstupanjem od pravila o određivanju kontrolnih postaja i od minimalnih zahtjeva za granične kontrolne postaje (SL L 165, 21.6.2019., str. 4.).

([53]) Na primjer, u skladu s radnim vremenom inspekcijskog centra.

2.4.4.2. *Postupak za upotrebu komercijalnih skladišnih objekata za nadležna tijela na graničnoj kontrolnoj postaji*

Nadležna tijela na graničnoj kontrolnoj postaji odlučuju hoće li dopustiti upotrebu komercijalnih skladišnih objekata, kako je predviđeno člankom 3. stavkom 11. Provedbene uredbe (EU) 2019/1014. Komisiju se ne mora obavijestiti o upotrebi komercijalnih skladišnih objekata ako se oni upotrebljavaju samo za *dodatno* skladištenje.

Međutim, ako nadležna tijela dopuste upotrebu komercijalnih skladišnih objekata za obavljanje provjera identiteta i fizičkih provjera proizvoda neživotinjskog podrijetla, o tome *moraju* obavijestiti Komisiju u skladu s člankom 3. stavkom 14. Provedbene uredbe (EU) 2019/1014 kao o promjeni u infrastrukturi ili radu te granične kontrolne postaje (bez promjene opsega onoga za što je ta granična kontrolna postaja određena). U tom bi slučaju nadležna tijela trebala uspostaviti postupak za dokazivanje da su objekti u skladu s minimalnim zahtjevima utvrđenima u Provedbenoj uredbi (EU) 2019/1014 i za pružanje svih informacija koje su Komisiji potrebne za provjeru njihove usklađenosti s tim zahtjevima.

2.4.4.3. *Popis komercijalnih skladišnih objekata i registracija u sustavu TRACES-NT*

Ne postoji zakonska obveza uključivanja komercijalnih skladišnih objekata na popis objavljenih graničnih kontrolnih postaja iz članka 60. USK-a i članka 7. Provedbene uredbe (EU) 2019/1014. Međutim, ako se komercijalni skladišni objekti upotrebljavaju za provjere identiteta i fizičke provjere (članak 3. stavak 11. Provedbene uredbe (EU) 2019/1014), države članice trebale bi te informacije učiniti javno dostupnima i uključiti ih u stupac 7 popisa objavljenih graničnih kontrolnih postaja ([54]).

Osim toga, ti komercijalni skladišni objekti ne moraju se registrirati u sustavu TRACES-NT ili imati vlastitu jedinstvenu identifikacijsku oznaku u sustavu TRACES. Umjesto toga može se upotrijebiti oznaka granične kontrolne postaje.

U tablici u nastavku sažete su razlike između graničnih kontrolnih postaja / inspekcijskih centara, komercijalnih skladišnih objekata i kontrolnih točaka.

([54]) Format popisa objavljenih graničnih kontrolnih postaja utvrđenih u Prilogu I. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/1014.

Tablica 5.

Usporedba zahtjeva za granične kontrolne postaje / inspekcijske centre, komercijalne skladišne objekte i kontrolne točke

	Granična kontrolna postaja / inspekcijski centri	Komercijalni skladišni objekti (upotrebljavaju se za skladištenje robe, uz infrastrukturu graničnih kontrolnih postaja)	Komercijalni skladišni objekti (upotrebljavaju se za provjeru identiteta i fizičke provjere proizvoda neživotinjskog podrijetla, uz infrastrukturu graničnih kontrolnih postaja)	Kontrolne točke osim graničnih kontrolnih postaja
Pravni okvir	Članak 59. USK-a, Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/1014, Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1012	Članak 3. stavak 11. prvi podstavak Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1014	Članak 3. stavak 11. drugi podstavak Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1014	Članak 53. stavak 1. točka (a) i članak 53. stavak 2. USK-a i Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/2123
Područje primjene	Službene kontrole životinja ili robe iz članka 47. stavka 1. USK-a	Skladištenje robe iz članka 47. stavka 1. USK-a	Provjere identiteta i fizičke provjere proizvoda neživotinjskog podrijetla u skladu s člankom 47. stavkom 1. USK-a	Provjere identiteta i fizičke provjere hrane i hrane za životinje neživotinjskog podrijetla te bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta na koje se primjenjuje članak 47. stavak 1. USK-a, uključujući ekološke proizvode i proizvode iz prijelaznog razdoblja, kako je utvrđeno u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2019/2123
Primjenjivi minimalni zahtjevi	Članak 64. USK-a i Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/1014 (primjenjivi minimalni zahtjevi ovisno o kategorijama životinja i robe uključenima u opseg određenja)	Članak 3. stavak 11. prvi podstavak i članak 12. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1014	Primjenjivi minimalni zahtjevi za granične kontrolne postaje određene za proizvode neživotinjskog podrijetla, kako su utvrđeni u članku 64. USK-a i Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2019/1014	Članak 64. stavak 3. USK-a i Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/1014 (primjenjivi minimalni zahtjevi ovisno o kategorijama životinja i robe uključenima u opseg određenja) (članak 53. stavak 1. točka (a) USK-a)
Lokacija u odnosu na točku ulaska u Uniju	U neposrednoj blizini točke ulaska u Uniju (članak 64. stavak 1. USK-a); odstupanja u slučajevima geografskih ograničenja utvrđena su u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2019/1012 na temelju članka 64. stavka 2. USK-a	U neposrednoj blizini granične kontrolne postaje i u nadležnosti istog carinskog tijela (članak 3. stavak 11. prvi podstavak Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1014)	U neposrednoj blizini granične kontrolne postaje i u nadležnosti istog carinskog tijela (članak 3. stavak 11. prvi podstavak Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1014)	Na udaljenosti od granične kontrolne postaje, pod uvjetima utvrđenima u Delegiranoj uredbi (EU) 2019/2123; na primjer, prijevoz do kontrolnih točaka mora se obavljati pod carinskim nadzorom i iziskuje da nadležna tijela na kontrolnoj točki dovrše zasebni ZZUD.

Postupak određivanja/obavješćivanja	Obavijest Komisiji prije određivanja (članak 59. stavak 2. USK-a); Komisija provjerava usklađenost s primjenjivim minimalnim zahtjevima	Nije potrebno prethodno obavijestiti Komisiju; preporuka da se Komisiju obavijesti o tome je li upotreba komercijalnih skladišnih objekata dopuštena pri: — obavješćivanju o određivanju; ili — ažuriranju informacija o graničnoj kontrolnoj postaji ili njezinim inspekcijskim centrima; ili — pripremi kontrola Komisije.	Obavijestiti Komisiju prije upotrebe komercijalnih skladišnih objekata za provjere (članak 59. stavak 2. USK-a i članak 3. stavak 14. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1014); provjera usklađenosti s primjenjivim minimalnim zahtjevima koju provodi Komisija	Prije određivanja nije potrebno prethodno obavijestiti Komisiju (članak 53. stavak 2. USK-a)
Uključiti u objavljeni popis graničnih kontrolnih postaja	Da (članak 60. USK-a)	Ne	Da	Da (članak 53. stavak 2. i članak 60. stavak 1. USK-a i članak 7. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1014)

2.5. **POGLAVLJE VI. – Financiranje službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti (članci od 78. do 85. USK-a)**

2.5.1. ***Opća pravila financiranja***

Kako bi se smanjila ovisnost sustava službenih kontrola o javnim financijama, nadležna tijela dužna su naplaćivati naknade ili pristojbe za pokrivanje troškova koje snose pri provedbi određenih službenih kontrola (obvezne naknade i pristojbe). To se, primjerice, primjenjuje na nadoknadu troškova koje nadležna tijela snose pri provedbi službenih kontrola životinja i robe iz članka 47. stavka 1. USK-a. U skladu s člankom 78. USK-a države članice moraju osigurati dostupnost adekvatnih financijskih sredstava kako bi nadležna tijela imala na raspolaganju osoblje i druga sredstva koja su im potrebna za provedbu službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti. To se primjenjuje i u slučaju delegiranja određenih zadaća službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti u skladu s člancima 28. i 31. USK-a.

Iako je prvenstveno na subjektima da se pobrinu da se njihove aktivnosti obavljaju u skladu sa zakonodavstvom Unije o poljoprivredno-prehrambenom lancu, sustav vlastitih kontrola koji uspostave u tu svrhu trebalo bi nadopuniti posebnim sustavom službenih kontrola koji održava svaka država članica kako bi osigurala djelotvoran nadzor u cijelom poljoprivredno-prehrambenom lancu.

2.5.2. ***Obvezne naknade ili pristojbe***

U tu se svrhu člankom 79. stavkom 1. USK-a utvrđuje sljedeće:

Članak 79. stavak 1. USK-a
1. Nadležna tijela naplaćuju naknade ili pristojbe za službene kontrole provedene u odnosu na aktivnosti iz Priloga IV. poglavlja II. te službene kontrole životinja i robe iz članka 47. stavka 1. točaka (a), (b) i (c), na graničnim kontrolnim postajama ili kontrolnim točkama iz članka 53. stavka 1. točke (a), ili: (a) u visini troška izračunanog u skladu s člankom 82. stavkom 1.; ili (b) u iznosima predviđenima Prilogom IV.

Primjer: za pošiljke bilja u provozu na granici naknade se naplaćuju u skladu s Prilogom IV. poglavljem I. dijelom VII. (VII. POŠILJKE ŽIVOTINJA I ROBE IZ TREĆIH ZEMALJA U PROVOZU ILI PRETOVARU), a ne dijelom VIII. (VIII. POŠILJKE BILJA, BILJNIH PROIZVODA I DRUGIH PROIZVODA, PREDMETA I MATERIJALA KOJI MOGU SADRŽAVATI ILI ŠIRITI ORGANIZME ŠTETNE ZA BILJE).

Osim toga, člankom 79. stavkom 2. USK-a predviđa se da nadležna tijela naplaćuju naknade ili pristojbe radi nadoknade troškova koje snose u vezi sa službenim kontrolama životinja i robe iz članka 47. stavka 1. točaka (d), (e) i (f) USK-a, službenim kontrolama provedenima na zahtjev subjekta, radi dobivanja odobrenja predviđenog člankom 10. Uredbe (EZ) br. 183/2005, te službenim kontrolama koje nisu bile prvotno planirane, a koje su postale nužne nakon utvrđivanja slučaja neusklađenosti istog subjekta i provode se radi procjene opsega i učinka slučaja neusklađenosti ili kako bi se verificiralo je li neusklađenost otklonjena.

2.5.3. ***Druge naknade i pristojbe (neobvezne)***

Kako je utvrđeno člankom 80. USK-a, države članice u svrhu pokrivanja troškova službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti mogu naplaćivati naknade ili pristojbe različite od naknada i pristojbi iz članka 79. USK-a, osim ako je to zabranjeno zakonodavnim odredbama primjenjivima u područjima uređenima pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a. Te naknade ili pristojbe nisu obvezne i na njih se ne primjenjuju članak 81. USK-a u vezi s troškovima ni članak 82. USK-a u vezi s izračunom naknada ili pristojbi. Međutim, naknade naplaćene u skladu s člankom 80. USK-a moraju ispunjavati zahtjeve utvrđene u člancima 83., 84. i 85. te uredbe.

Na primjer, člankom 21. stavkom 2. točkom (a) USK-a utvrđuju se posebna pravila o službenim kontrolama koje se provode prije utovara kako bi se provjerilo jesu li životinje sposobne za prijevoz. Naknade ili pristojbe za službene kontrole iz članka 21. stavka 2. točke (a) USK-a mogu se naplaćivati u skladu s člankom 80. USK-a jer kontrole nisu obuhvaćene člankom 79. USK-a niti se zakonodavstvom o prijevozu životinja zabranjuje naplata naknada i pristojbi, među ostalim za potrebe provjere sposobnosti životinja prije utovara i prijevoza u treće zemlje. One bi trebale pokrivati, ali ne i premašiti, nastale troškove.

2.5.4. ***Visina troškova i metode izračuna obveznih naknada ili pristojbi***

Nadležna tijela trebaju naplaćivati obvezne naknade ili pristojbe za službene kontrole iz članka 79. stavka 1. USK-a u visini troškova izračunanih u skladu s člankom 82. stavkom 1. USK-a ili u iznosima predviđenima u Prilogu IV. USK-u. Naknade ili pristojbe naplaćene za službene kontrole iz članka 79. stavka 2. USK-a izračunavaju se i u skladu s člankom 82. stavkom 1. USK-a ili se naplaćuju u iznosima predviđenima u Prilogu IV. USK-u za životinje, robu ili aktivnosti za koje su naknade utvrđene u tom prilogu.

U poglavlju I. Priloga IV. USK-u utvrđuju se naknade ili pristojbe za službene kontrole pošiljaka životinja i robe koje ulaze u Uniju, na primjer živih životinja, mesa, proizvoda ribarstva, bilja, biljnih proizvoda, robe u provozu itd. U poglavlju II. tog priloga utvrđuju se naknade ili pristojbe za službene kontrole u klaonicama, rasjekavaonicama, objektima za preradu divljači, proizvodnji mlijeka te proizvodnji i stavljanju na tržište proizvoda ribarstva i proizvoda akvakulture.

Člankom 79. stavkom 1. USK-a nadležnim tijelima ne dopušta se kombiniranje dviju metoda navedenih u točkama (a) i (b) tog članka u vezi s pošiljkama životinja i robe iste kategorije ([55]) (npr. službene kontrole pošiljaka proizvoda ribarstva) iz poglavlja I. Priloga IV. USK-u ni u vezi s aktivnostima iste kategorije ([56]) (npr. službene kontrole u klaonicama) iz poglavlja II. Priloga IV. USK-u.

Međutim, države članice mogu odrediti naknade ili pristojbe na razini troškova izračunanih u skladu s člankom 82. stavkom 1. USK-a i u iznosima predviđenima u Prilogu IV. toj uredbi, pod uvjetom da pošiljke ili aktivnosti pripadaju različitim kategorijama. Na primjer:

1. za službene kontrole pošiljaka mesa mogla bi se upotrijebiti metoda izračuna, a za službene kontrole pošiljaka mesnih proizvoda, mesa peradi, mesa divljači, mesa kunića ili mesa divljači iz uzgoja mogao bi se upotrijebiti fiksni iznos iz Priloga IV. poglavlja I. USK-a; ili

2. za službene kontrole u rasjekavaonicama mogla bi se upotrijebiti metoda izračuna, a za službene kontrole proizvodnje mlijeka mogao bi se upotrijebiti fiksni iznos iz Priloga IV. poglavlja II. OSK-a.

Države članice mogu to učiniti samo u mjeri u kojoj je takvo razlikovanje u skladu s temeljnim načelima nediskriminacije i jednakog postupanja.

Troškovi navedeni u članku 81. USK-a relevantni su samo za članak 79. stavak 1. točku (a) i članak 79. stavak 2. USK-a, a ne za članak 79. stavak 1. točku (b) USK-a.

Primjer: kad je riječ o uvoznim naknadama, država članica odlučuje se za primjenu članka 79. stavka 1. točke (b) USK-a (tj. naknada ili pristojbi za službene kontrole pošiljaka životinja i robe koje ulaze u Uniju utvrđenih u poglavlju I. Priloga IV. USK-u). Međutim, nastaju dodatni troškovi, kao što su prijevoz u slučaju provjera izvan graničnih kontrolnih postaja i naknade za prekovremeni rad službenika koji provode inspekcije izvan službenog radnog vremena. Ti se troškovi ne mogu pridodati naknadama na temelju članka 79. stavka 1. točke (b) USK-a jer su naknade iz Priloga IV. USK-u fiksne i države članice ne bi trebale nametati dodatne troškove.

([55]) U točkama od I. do VIII. poglavlja I. Priloga IV. USK-u navedeno je osam kategorija životinja i robe.
([56]) U točkama od I. do V. poglavlja II. Priloga IV. USK-u navedeno je pet kategorija aktivnosti.

U članku 82. stavku 1. USK-a navodi se sljedeće:

Članak 82. stavak 1. USK-a
1. Naknade ili pristojbe naplaćene u skladu s člankom 79. stavkom 1. točkom (a) i člankom 79. stavkom 2. utvrđuju se u skladu s jednom od sljedećih metoda izračuna ili njihovom kombinacijom:
(a) u paušalnom iznosu na temelju ukupnih troškova službenih kontrola koje nadležna tijela snose u određenom razdoblju i primjenjuju se na sve subjekte, neovisno o tome provodi li se službena kontrola tijekom referentnog razdoblja u odnosu na svaki od subjekata koji su podložni plaćanju; kod utvrđivanja visine naknada koje se naplaćuju za svaki sektor, aktivnost i kategoriju subjekata, nadležna tijela uzimaju u obzir učinak koji vrsta i opseg dotične aktivnosti i relevantni čimbenici rizika imaju u raspodjeli ukupnih troškova tih službenih kontrola; ili
(b) na temelju izračuna stvarnih troškova svake pojedine službene kontrole te se primjenjuju na subjekte koji podliježu takvoj službenoj kontroli.

Točkom (a) te odredbe državama članicama dopušta se da izračunaju paušalni iznos za određeni sektor, aktivnost ili kategoriju subjekata na temelju troškova svih službenih kontrola koje su obuhvaćene USK-om. U skladu s člankom 82. stavkom 1. točkom (a) USK-a države članice pri izračunu naknada koje se naplaćuju za svaki sektor, aktivnost i kategoriju subjekata moraju uzeti u obzir učinak koji vrsta i opseg predmetne aktivnosti i relevantni čimbenici rizika imaju u raspodjeli ukupnih troškova službenih kontrola.

U skladu s člankom 82. stavkom 3. USK-a, kad se izračunavaju u paušalnom iznosu u skladu s člankom 82. stavkom 1. točkom (a), naknade ili pristojbe koje naplaćuju nadležna tijela „ne smiju premašiti ukupne troškove nastale prilikom provedbe službenih kontrola tijekom razdoblja koje je tamo navedeno”. Prema članku 82. stavku 4. USK-a, ako se naknade ili pristojbe izračunavaju u skladu s člankom 82. stavkom 1. točkom (b) USK-a, „ne smiju premašiti stvarni trošak provedene službene kontrole”.

U članku 81. točkama od (a) do (g) USK-a dodatno se objašnjava opseg navedenih ukupnih troškova. Oni uključuju, u mjeri u kojoj proizlaze iz predmetnih službenih kontrola, „plaće osoblja, *uključujući pomoćno i administrativno osoblje*, koje sudjeluje u provedbi službenih kontrola te troškova njihova socijalnog i mirovinskog osiguranja te osiguranja” (točka (a)), kao i „trošak *objekata i opreme*, uključujući troškove održavanja i osiguranja te druge povezane troškove” (točka (b)), „trošak *osposobljavanja*, uz izuzetak osposobljavanja koje je potrebno za stjecanje kvalifikacije koja je uvjet prilikom zapošljavanja od strane nadležnih tijela” (točka (e)) te „*putne* troškove” (točka (f)) tog osoblja.

Kad je riječ o opsegu „ukupnih troškova službenih kontrola koje nadležna tijela snose u određenom razdoblju” iz članka 82. stavka 1. točke (a) USK-a, u uvodnoj izjavi 66. te uredbe objašnjava se da oni mogu pokriti nastale „fiksne troškove” nadležnih tijela koji nastaju pri provedbi službenih kontrola. U istoj se uvodnoj izjavi dodatno objašnjava da bi „fiksni troškovi mogli uključivati troškove potpore i organizacije potrebne za planiranje i provedbu službenih kontrola”.

Pored toga, ako se naknade ili pristojbe primjenjuju na temelju stvarnih troškova pojedinačnih službenih kontrola, subjekti s dobrim dotadašnjim rezultatima u pogledu usklađenosti trebali bi snositi manje ukupne troškove od neusklađenih subjekata jer bi ih rjeđe trebalo podvrgavati službenim kontrolama. Kad se naknade ili pristojbe izračunavaju na temelju ukupnih troškova nadležnih tijela tijekom određenog razdoblja i naplaćuju svim subjektima bez obzira na to jesu li tijekom referentnog razdoblja podvrgnuti službenoj kontroli, te bi naknade ili pristojbe trebalo izračunati tako da se nagrade subjekti sa sustavno dobrim rezultatima u pogledu usklađenosti sa zakonodavstvom Unije o poljoprivredno-prehrambenom lancu.

U skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda Europske unije ([57]), posebno u odnosu na troškove povezane s administrativnim i pomoćnim osobljem, „pri izračunu pristojbi u obzir se može uzeti samo radno vrijeme administrativnog i pomoćnog osoblja potrebno za djelatnosti koje su neodvojivo povezane s provedbom službenih kontrola”.

([57]) Sud Europske unije, 19. prosinca 2019., Exportslachterij J. Gosschalk, C-477/18 i C-478/18, točka 66.

Člankom 79. stavkom 3. USK-a državama članicama dopušta se da umanje iznos naknada ili pristojbi za aktivnosti iz poglavlja II. Priloga IV. USK-u (klaonice, rasjekavaonice, objekti za preradu divljači, proizvodnja mlijeka te proizvodnja i stavljanje na tržište proizvoda ribarstva i proizvoda akvakulture), na objektivnoj i nediskriminirajućoj osnovi, uzimajući u obzir:

— interese subjekata s niskim kapacitetom proizvodnje;

— tradicionalne metode koje se upotrebljavaju u proizvodnji, preradi i distribuciji;

— potrebe subjekata koji su smješteni u područjima sa specifičnim geografskim ograničenjima;

— i evidenciju usklađenosti subjekata s relevantnim pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a kako je utvrđeno službenim kontrolama.

2.5.5. ***Transparentnost***

Uvodna izjava 68. USK-a:

Financiranje službenih kontrola naknadama ili pristojbama koje se naplaćuju subjektima trebalo bi biti potpuno transparentno kako bi građani i poduzeća razumjeli metodu i podatke upotrijebljene za utvrđivanje naknada ili pristojbi.

Članak 85. USK-a

Transparentnost

1. Države članice osiguravaju visoku razinu transparentnosti u vezi s:

   (a) naknadama ili pristojbama predviđenima člankom 79. stavkom 1. točkom (a), člankom 79. stavkom 2. i člankom 80., to jest u vezi s:

      i. i. metodom i podatcima upotrijebljenima za utvrđivanje tih naknada ili pristojbi;

      ii. iznosom naknada ili pristojbi koje se primjenjuju na svaku od kategorija subjekata i za svaku od kategorija službenih kontrola ili drugih službenih aktivnosti;

      iii. raščlambom troškova kako je navedeno u članku 81.;

   (b) identitetom tijela koja su odgovorna za naplatu naknada ili pristojbi.

2. Svako nadležno tijelo stavlja na raspolaganje javnosti informacije iz stavka 1. ovog članka za svako referentno razdoblje te troškove nadležnog tijela za koje naknada ili pristojba dospijeva u skladu s člankom 79. stavkom 1. točkom (a), člankom 79. stavkom 2. i člankom 80.

3. Države članice savjetuju se s relevantnim dionicima o općim metodama koje se upotrebljavaju za izračun naknada ili pristojbi predviđenih člankom 79. stavkom 1. točkom (a), člankom 79. stavkom 2. i člankom 80.

Iz članka 85. USK-a proizlazi da države članice trebaju osigurati visoku razinu transparentnosti „u vezi s naknadama ili pristojbama" predviđenima člankom 79. stavkom 1. točkom (a), člankom 79. stavkom 2. i člankom 80. USK-a te „identitetom tijela koja su odgovorna za naplatu naknada ili pristojbi".

Godišnja izvješća država članica u skladu s člankom 113. stavkom 1. točkom (e) USK-a i Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2019/723 moraju sadržavati poveznicu na internetsku stranicu nadležnog tijela na kojoj se nalaze javne informacije o naknadama ili pristojbama iz članka 85. stavka 2. USK-a.

2.6. **POGLAVLJE VII. – Službeno certificiranje (članci od 86. do 91. USK-a)**

2.6.1. ***Službeno certificiranje***

Službeni certifikati i službene potvrde pružaju jamstvo usklađenosti s pravnim zahtjevima u područjima obuhvaćenima USK-om. Njihove definicije navedene su u članku 3. USK-a. I službeni certifikati i službene potvrde sastavnice su službenog certificiranja kako je utvrđeno u glavi II. poglavlju VII. USK-a. Člancima od 86. do 91. USK-a utvrđuje se skup pravila za ujednačen i usklađen okvir za službeno certificiranje u svim predmetnim područjima USK-a.

Članak 3. USK-a

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije: [..]

27. „službeni certifikat" znači papirnati ili elektronički dokument koji je potpisala službena osoba za certificiranje i kojim se pruža jamstvo u pogledu usklađenosti s jednim ili više zahtjeva utvrđenih pravilima iz članka 1. stavka 2.;

28. „službena potvrda" znači svaka etiketa, oznaka ili drugi oblik potvrde koje izdaju subjekti pod nadzorom nadležnih tijela u okviru namjenskih službenih kontrola, ili koje izdaju sama nadležna tijela, a kojima se pruža jamstvo u pogledu usklađenosti s jednim ili više zahtjeva utvrđenih ovom Uredbom ili pravilima iz članka 1. stavka 2.; [..]

U skladu s definicijama iz članka 3. točaka 27. i 28. te uvodnim izjavama 69. i 70. USK-a, iako su službeni certifikati dokumenti u papirnatom ili elektroničkom obliku, službene potvrde za određene životinje ili robu su etikete i oznake ili drugi oblici potvrda.

Izdavanje službenih certifikata i službenih potvrda, ako ga provode nadležna tijela, smatra se službenim aktivnostima koje nisu službene kontrole, u kontekstu članka 2. stavka 2. USK-a.

Ta dva oblika certificiranja imaju zajedničke i različite značajke. Kad je riječ o službenim certifikatima, člankom 88. stavkom 3. i člankom 89. USK-a predviđena je osnova za njihovo izdavanje i elementi njihova sadržaja. Dodatni zahtjevi za službene certifikate mogu se uključiti u pravila iz članka 1. stavka 2. USK-a ili utvrditi u provedbenim aktima na temelju ovlasti dodijeljenih Komisiji člankom 90. USK-a. Kad je riječ o službenim potvrdama, u članku 91. USK-a utvrđena su opća načela, dok sektorsko zakonodavstvo u okviru USK-a sadržava posebna pravila za njihovo izdavanje.

USK-om je propisano da nadležna tijela jamče pouzdanost službenih certifikata i službenih potvrda. Stoga su u članku 88. stavku 2., članku 89. stavku 1. i članku 91. stavcima 2. i 3. utvrđene usporedive odredbe o vjerodostojnosti i točnosti službenog certificiranja, kao i o obvezi nadležnih tijela da zajamče da je:

(i) osoblje koje potpisuje službene certifikate; ili

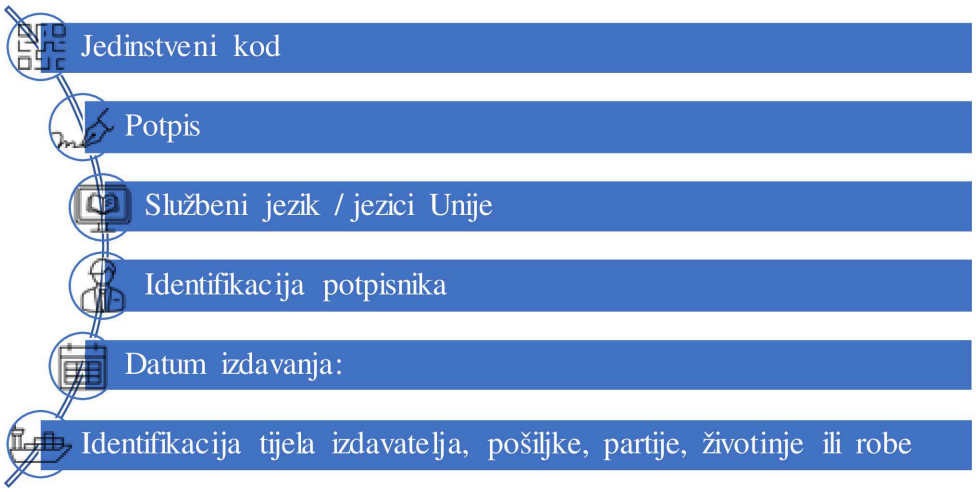
(ii) osoblje koje provodi službene kontrole radi nadzora izdavanja službenih potvrda ili sudjeluje u izdavanju službenih potvrda kad ih izdaju nadležna tijela;

nepristrano i primjereno osposobljeno te da nije ni u kakvu sukobu interesa.

Obvezni sastavni dijelovi službenih certifikata navedeni su u članku 89. USK-a i prikazani na slici 7.

Slika 7.

Sastavni dijelovi službenih certifikata na temelju odredaba USK-a

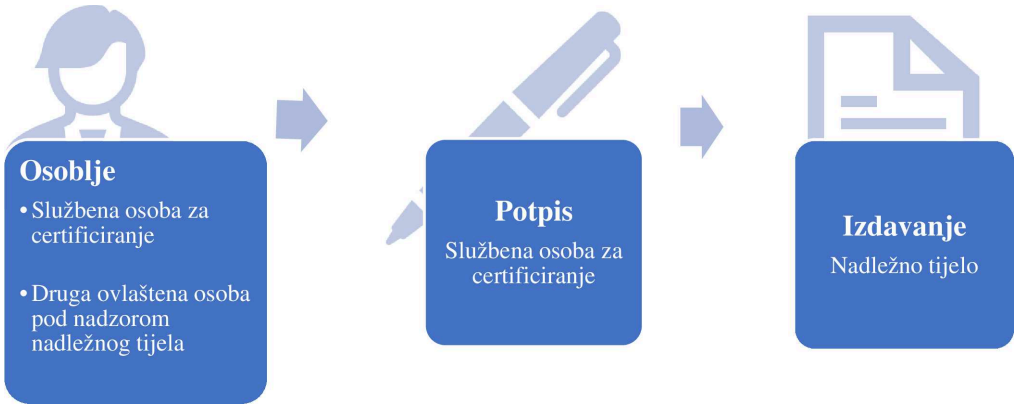

Kad je riječ o službenim potvrdama, odgovarajući zahtjevi odnose se na upotrebu službenih jezika Unije i provjeru povezanosti između službene potvrde i pošiljke ili partije, prema potrebi (članak 91. stavak 2. USK-a).

Na slikama 8 i 9 prikazane su različite uloge nadležnih tijela i osoblja koji sudjeluju u izdavanju službenih certifikata, kako je predviđeno člancima 3., 88., 89. i 91. USK-a.

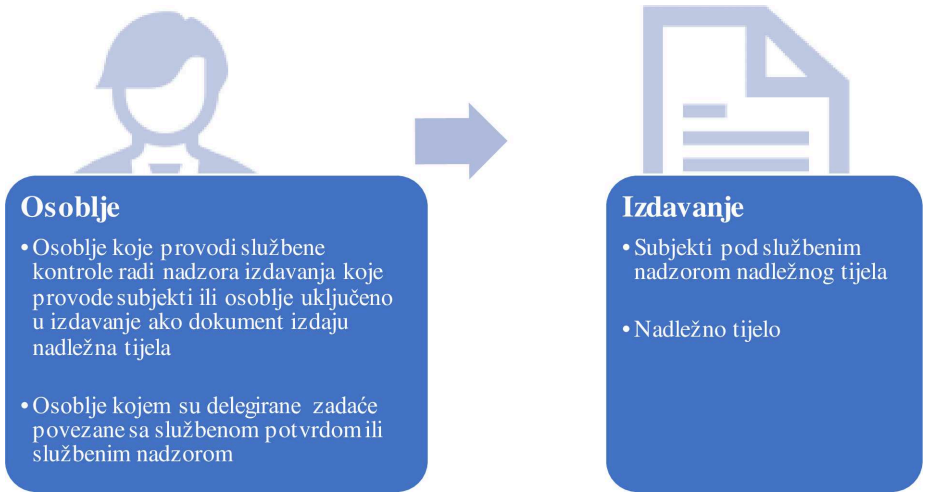
Slika 8.

Uloge nadležnih tijela i članova osoblja uključenih u postupak izdavanja službenih certifikata, na temelju odredaba USK-a

Slika 9.

Uloge nadležnih tijela i članova osoblja uključenih u postupak izdavanja službenih potvrda na temelju odredaba USK-a

2.6.2. ***Službeni certifikat***

Iz članka 88. stavka 1. USK-a proizlazi da su za izdavanje službenih certifikata*isključivo* odgovorna nadležna tijela. Međutim, određene zadaće povezane s izdavanjem službenih certifikata mogu se delegirati u skladu s člankom 86. stavkom 2. USK-a, pod uvjetom da je to delegiranje u skladu s člancima od 28. do 33. USK-a.

Službeni certifikati omogućuju identifikaciju životinja ili robe za koje su izdani te se u njima navode datum njihova izdavanja i osoba koja ih je potpisala (članak 89. stavak 1. USK-a), koja se smatra odgovornom za informacije sadržane u certifikatu. Izdavanje službenog certifikata temelji se na provjeri ili potvrdi posebnih činjenica i podataka o životinjama i robi u postupku certificiranja (članak 88. stavak 3. USK-a), čime se jamči pouzdanost informacija za svaki pojedinačni certifikat.

Dodatni elementi kojima se osigurava točnost i pouzdanost službenih certifikata navedeni su u članku 89. stavku 1. USK-a:

(i) službene osobe za certificiranje ne smiju potpisivati prazne ili nepotpune potvrde;

(ii) potvrde se sastavljaju na jednom ili više službenih jezika koje razumije službena osoba za certificiranje i, prema potrebi, jeziku odredišne države članice.

Valja napomenuti da se u članku 89. stavku 2. USK-a ističe da su nadležna tijela odgovorna za poduzimanje odgovarajućih mjera za sprečavanje prijevarnih praksi povezanih s izdavanjem i upotrebom službenih certifikata. Odredbe članka 138. stavka 5. USK-a dodatno povećavaju tu odgovornost jer određuju mjere koje je nadležno tijelo dužno poduzeti u takvim slučajevima. Te mjere uključuju administrativne mjere protiv pojedinaca, odnosno privremenu suspenziju službene osobe za certificiranje ili povlačenje ovlaštenja za potpisivanje potvrda, kao i mjere za sprečavanje ponavljanja kaznenih djela.

Kako bi nadležna tijela imala određenu fleksibilnost, u pravilima iz članka 88. stavka 3. USK-a navode se tri načina na koje službene osobe za certificiranje prije potpisivanja certifikata mogu dobiti potrebne informacije.

Točnije, činjenice i podatke može pribaviti službena osoba za certificiranje izravno ili neizravno preko druge osobe koju su ovlastila nadležna tijela i koja djeluje pod nadzorom nadležnih tijela, ili samog subjekta, kako je navedeno u članku 88. stavku 3., pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti utvrđeni u toj odredbi. Međutim, trebalo bi napomenuti da se, kao što proizlazi iz članka 88. stavka 4. USK-a, posebnim odredbama pravila iz članka 1. stavka 2. USK-a može propisati da certifikat potpisuje službena osoba za certificiranje i da se izdaje isključivo na temelju *izravnog* saznanja te osobe o činjenicama i podacima.

Službeni certifikati mogu biti preduvjet:

(i) za stavljanje na tržište ili premještanje životinja i robe, na temelju pravila iz članka 1. stavka 2. USK-a.

Kategorije takvih službenih certifikata posebno uključuju:

a. certifikate o zdravlju životinja u skladu s člancima 149., 161., 167. i 216. Zakona o zdravlju životinja [Uredba (EU) 2016/429] za premještanje držanih kopnenih životinja, zametnih proizvoda držanih životinja koje pripadaju vrstama goveda, ovaca, koza, svinja i kopitara te zametnih proizvoda peradi, proizvoda životinjskog podrijetla odnosno akvatičnih životinja;

b. službene certifikate u skladu s člankom 21. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/2292;

c. certifikate o zdravlju za nusproizvode životinjskog podrijetla i od njih dobivene proizvode kako je propisano člankom 21. Uredbe (EZ) br. 1069/2009 i Uredbom Komisije (EU) br. 142/2011;

d. potvrde o osposobljenosti vozača i pratitelja u cestovnom vozilu koje prevozi domaće kopitare ili domaće životinje koje pripadaju vrstama goveda, ovaca, koza ili svinja ili perad u skladu s člankom 6. stavkom 5. Uredbe (EZ) br. 1/2005 i potvrde o odobrenju cestovnih prijevoznih sredstava i plovila za prijevoz stoke u skladu s člancima 18. i 19. te uredbe;

e. službene certifikate u skladu s člankom 11. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2019/1793;

f. fitosanitarne certifikate za izvoz, ponovni izvoz i predizvozne certifikate kako su predviđeni u člancima 100., 101. i 102. Uredbe (EU) 2016/2031;

g. certifikate u skladu s člankom 35. Uredbe (EU) 2018/848 o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda;

h. certifikate o zdravlju za proizvode podrijetlom ili poslane iz Kine u skladu s člankom 4. Provedbene odluke Komisije 2011/884/EU ([58]).

(ii) za izvoz pošiljaka u treće zemlje koji obavlja država članica koja je ili zemlja podrijetla ili zemlja otpreme, kako je navedeno u članku 87. točki (b) USK-a.

2.6.3. ***Službena potvrda***

Za razliku od službenih certifikata koje izdaju samo nadležna tijela, iz članka 3. točke 28. i članka 91. USK-a proizlazi da službene potvrde u prvom redu izdaju subjekti. Na primjer, u skladu s Uredbom (EU) 2016/2031 biljne putovnice potrebne za premještanje bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta unutar područja Unije obično izdaju ovlašteni specijalizirani subjekti.

Subjekte u tom slučaju nadziru nadležna tijela u okviru posebnih službenih kontrola. U skladu s člankom 86. stavkom 2. USK-a nadležna tijela mogu delegirati određene zadaće povezane sa službenim nadzorom pod uvjetom da je to delegiranje u skladu s člancima od 28. do 33. USK-a. Delegirati se mogu i druge posebne zadaće povezane s izdavanjem potvrda ako je to u skladu s pravilima iz tih članaka.

Nadležna tijela imaju dvostruku zadaću kad je riječ o službenim potvrdama:

(i) izdaju potvrde;

(ii) ili, ako ih izdaju subjekti, nadziru taj subjekt, a posebno redovito provode službene kontrole, u skladu s člankom 91. stavkom 4. USK-a, kako bi provjerila usklađenost subjekata koji izdaju potvrdu s primjenjivim pravilima te činjenicama i podacima na kojima se izdavanje temelji.

([58]) 2011/884/EU: Provedbena odluka Komisije od 22. prosinca 2011. o hitnim mjerama u vezi s nedopuštenom genetički modificiranom rižom u proizvodima od riže podrijetlom iz Kine i o stavljanju izvan snage Odluke 2008/289/EZ (SL L 343, 23.12.2011., str. 140.).

Primjeri su službenih potvrda sljedeći:

(i) oznake zdravstvene ispravnosti i identifikacijske oznake, kako su predviđene člankom 18. stavkom 4. USK-a i člankom 5. Uredbe (EZ) br. 853/2004;

(ii) biljne putovnice potrebne za premještanje bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta unutar područja Unije, kako su predviđene u poglavlju VI. odjeljku 2. Uredbe (EU) 2016/2031;

(iii) označivanje drvenog materijala za pakiranje predviđeno člankom 96. Uredbe (EU) 2016/2031 i potvrde osim oznake na drvenom materijalu za pakiranje kako su predviđene člankom 99. te uredbe;

(iv) znak Europske unije za ekološku proizvodnju predviđen člankom 33. Uredbe (EU) 2018/848 o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda;

(v) zaštićene oznake izvornosti i zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla Unije u skladu s člankom 37. Uredbe (EU) 2024/1143 i simbol Unije koji se odnosi na zajamčeni tradicionalni specijalitet u skladu s člankom 70. te uredbe.

2.6.4. ***Službena osoba za certificiranje***

Članak 3. točka 26. USK-a Definicije Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije: [..] 26. „službena osoba za certificiranje” znači: (a) svaki službenik nadležnih tijela ovlašten za potpisivanje službenih certifikata tih tijela; ili (b) svaka druga fizička osoba koju su nadležna tijela ovlastila za potpisivanje službenih certifikata, u skladu s pravilima iz članka 1. stavka 2.; [..]

Kvalifikacija službene osobe za certificiranje rezervirana je isključivo za potpisivanje službenih certifikata, kako je definirano u članku 88. stavku 2. USK-a. Prema definiciji službene osobe za certificiranje, čini se da ona može biti službena ili druga fizička osoba koju su nadležna tijela ovlastila za potpisivanje službenih certifikata u skladu s pravilima iz članka 1. stavka 2. USK-a. Nadležna tijela moraju „odrediti” i „ovlastiti” druge fizičke osobe koje potpisuju potvrde te stoga u tom kontekstu delegiranje nije potrebno.

Dodatna pravila o kvalifikacijama službene osobe za certificiranje mogu se utvrditi u zakonodavstvu Unije. U skladu s Provedbenom uredbom (EU) 2020/2235 o utvrđivanju predložaka certifikata o zdravlju životinja, predložaka službenih certifikata i predložaka certifikata o zdravlju životinja / službenih certifikata za ulazak u Uniju i premještanja unutar Unije pošiljaka određenih kategorija životinja i robe, certifikat može potpisati ili službeni veterinar ili službena osoba za certificiranje.

3. **GLAVA III. – REFERENTNI LABORATORIJI I REFERENTNI CENTRI**

Svrha je referentnih laboratorija EU-a i nacionalnih referentnih laboratorija promicanje ujednačenih praksi razvoja ili upotrebe metoda koje primjenjuju službeni laboratoriji koje su odredile države članice, čime se osiguravaju pouzdanost i dosljednost rezultata ispitivanja, analiza i dijagnosticiranja koji se provode u kontekstu službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti.

Svrha je referentnih centara EU-a promicanje znanstvenog i tehničkog stručnog znanja u područjima dobrobiti životinja te autentičnosti i cjelovitosti poljoprivredno-prehrambenog lanca, čime se potiče zajedničko znanstveno poimanje u njihovim područjima specijalnosti kao temelj za službene kontrole i druge službene aktivnosti.

3.1. **Određivanje laboratorija i opseg misije**

3.1.1. ***Referentni laboratoriji i referentni centri EU-a (članci od 92. do 99. USK-a)***

Opseg aktivnosti EURL-a i EURC-a određen je prvenstveno sektorskim zakonodavstvom kojim se uređuju pojedina područja politike u okviru zakonodavstva EU-a o poljoprivredno-prehrambenom lancu i kojim se utvrđuje potreba za usklađenim metodama i stručnim znanstvenim znanjem u skladu s člankom 92. stavkom 1. USK-a za EURL-e odnosno člankom 95. stavkom 1. i člankom 97. stavkom 1. USK-a za EURC-e.

Komisija službenu odluku o uspostavi EURL-a za određeni sektor može donijeti delegiranim aktom (članak 92. stavak 4. USK-a), a zatim provedbenim aktom (članak 93. stavak 1. USK-a) odrediti jedan ili više laboratorija koji će preuzeti funkcije EURL-a nakon postupka javnog odabira (članak 93. stavak 2. točka (a) USK-a). Na temelju tih odluka o uspostavljanju i određivanju laboratorija djelokrug EURL-a može se suziti na određena stručna područja (npr. skupine patogena, vrste štetnih organizama itd.). Slično tomu, Komisija provedbenim aktima može donijeti službenu odluku o određivanju jednog ili više EURC-a za dobrobit životinja ili za autentičnost i cjelovitost poljoprivredno-prehrambenog lanca ([59]), čime djelokrug EURC-a može suziti na određena stručna područja.

Obvezne zadaće koje moraju obavljati EURL-i i EURC-i, kao i zahtjevi za njihov rad (npr. oprema, osoblje, akreditacija itd.) utvrđeni su u članku 93. stavku 3. i članku 94. USK-a za EURL-e, u članku 95. stavku 3. i članku 96. USK-a za EURC-e za dobrobit životinja i u članku 97. stavku 3. i članku 98. USK-a za EURC-e za autentičnost i cjelovitost poljoprivredno-prehrambenog lanca. Unutar tog pravnog okvira postoji znatna fleksibilnost za određivanje detaljnog opsega misije EURL-a ili EURC-a u njegovu godišnjem ili višegodišnjem programu rada.

Ako se utvrde dodatne zadaće ili zahtjevi za EURL ili EURC nakon njegova određivanja, potrebno je ocijeniti jesu li oni obuhvaćeni: 1. odgovarajućim sektorskim zakonodavstvom, 2. delegiranim aktom o uspostavljanju i/ili provedbenim aktom o određivanju te 3. katalogom zadaća i zahtjeva opisanih u člancima od 93. do 98. USK-a. Ako jesu, Komisija ih može odlučiti uključiti u godišnji ili višegodišnji program rada EURL-a ili EURC-a. U suprotnom Komisija delegiranim aktom mora donijeti službenu odluku u skladu s člankom 99. stavkom 2. USK-a. Međutim, taj je postupak ograničen na situacije novih ili budućih rizika, novih ili budućih bolesti životinja ili organizama štetnih za bilje, ili kad je to opravdano novim pravnim zahtjevima.

3.1.2. ***Nacionalni referentni laboratoriji (članci 100. i 101. USK-a)***

Države članice određuju jedan ili više nacionalnih referentnih laboratorija (NRL) za svaki EURL. Aktivnosti EURL-a može obavljati jedna odgovarajuća nacionalna institucija koja funkcionira kao NRL ili mogu biti raspodijeljene na nekoliko nacionalnih institucija. U potonjem slučaju države članice osiguravaju blisku suradnju između laboratorija koji dijele funkciju NRL-a (članak 100. stavak 5. USK-a). Države članice mogu odlučiti odrediti i dodatne NRL-e za područja politike u kojima ne postoji odgovarajući EURL (članak 100. stavak 1. USK-a). Ti dodatni NRL-i ipak moraju ispunjavati zahtjeve, zadaće i odgovornosti NRL-a kako je utvrđeno u člancima 100. i 101. USK-a, osim onih koji se odnose na suradnju s EURL-ima (npr. članak 101. stavak 1. točka (a) i članak 101. stavak 1. točka (d) USK-a).

Laboratorij može istodobno obavljati funkciju službenog laboratorija i referentnog laboratorija ako ispunjava zahtjeve i obveze te je određen za obje funkcije.

Države članice kao NRL mogu odrediti laboratorij koji se nalazi u drugoj zemlji EU-a ili EGP-a. Taj se mehanizam može upotrijebiti, na primjer, ako nacionalni laboratoriji ne posjeduju kapacitet ili stručnost za ispunjavanje zahtjeva za akreditiranje NRL-a. Nadalje, u skladu sa Sporazumom o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju ([60]), a posebno s člankom 5. stavkom 4. Protokola o Irskoj i Sjevernoj Irskoj i člankom 43. Priloga 2. tom protokolu, to je jedini mehanizam s pomoću kojeg se mogu odrediti NRL-i u vezi sa Sjevernom Irskom.

([59]) Do dana objave ove Obavijesti nije određen EURC za autentičnost i cjelovitost poljoprivredno-prehrambenog lanca.
([60]) SL L 29, 31.1.2020., str. 7.

3.2. **Akreditiranje**

3.2.1. ***Referentni laboratoriji EU-a (članak 93. USK-a) i nacionalni referentni laboratoriji (članak 100. USK-a)***

EURL-i i NRL-i dužni su djelovati i imati akreditaciju u skladu s normom EN ISO/IEC 17025. Tom akreditacijom moraju biti obuhvaćene sve metode laboratorijske analize, ispitivanja ili dijagnosticiranja koje laboratorij mora upotrebljavati kad djeluje kao EURL ili NRL. Pojam „metode" može se tumačiti kao postupak mjerenja koji se primjenjuje na određeni matriks ili skupinu matriksa i na određeni analit ili skupinu analita, ili njihovu kombinaciju, ovisno o metodi o kojoj je riječ, u skladu s normom EN ISO/IEC 17025.

Ta pravila odgovaraju relevantnim obvezama utvrđenima za određivanje službenih laboratorija iz članka 37. stavka 4. točke (e) i članka 37. stavka 5. USK-a (vidjeti poglavlje 2.3.3.2. o akreditiranju). USK-om se predviđaju odstupanja od te obveze tako što se državama članicama daje ovlast određivanja NRL-a koji ne ispunjava obvezu akreditiranja pod određenim uvjetima te se omogućuje određena fleksibilnost u pogledu opsega akreditiranja:

1. opseg akreditiranja NRL-a ili EURL-a može se:

    a. sastojati od skupina metoda (članak 100. stavak 2. u vezi s člankom 37. stavkom 5. točkom (b) USK-a za NRL-e, članak 93. stavak 3. točka (a) podtočka ii. USK-a za EURL-e);

    b. definirati fleksibilno (članak 100. stavak 2. u vezi s člankom 37. stavkom 5. točkom (c) USK-a za NRL-e, članak 93. stavak 3. točka (a) podtočka iii. USK-a za EURL-e);

2. privremeno odstupanje od obveznog akreditiranja (1 + 1 godina) dopušteno je za NRL-e (članak 100. stavak 2. u vezi s člankom 42. stavkom 1., člankom 42. stavkom 2. točkama (a) i (b) i člankom 42. stavkom 3. USK-a):

    a. ako je upotreba te metode nedavno propisana pravilima Unije, u skladu s člankom 34. stavkom 1. USK-a (od datuma stupanja na snagu takvih pravila);

    b. kad promjene metode koja se upotrebljava zahtijevaju novu ili proširenu akreditaciju (ako nije obuhvaćena fleksibilnim opsegom akreditiranja ([61]));

    c. kad potreba za upotrebom metode proizlazi iz izvanredne situacije ili novog rizika;

3. za područje zdravlja bilja do 29. travnja 2022. trajalo je prijelazno razdoblje za stupanje na snagu zahtjeva za akreditiranje (članak 167. stavak 2. USK-a).

NRL-i i EURL-i nisu obuhvaćeni područjem primjene odstupanja od obvezne akreditacije utvrđenih u članku 41. USK-a i Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2021/1353. Međutim, za područje zdravlja bilja nadležna tijela ili Komisija na temelju odstupanja donesenog u skladu s člankom 41. USK-a mogu odrediti službene laboratorije kao NRL ili EURL, neovisno o tome ispunjavaju li uvjet da su sve njihove metode akreditirane (članak 93. stavak 4. odnosno članak 100. stavak 2. USK-a). Ta mogućnost ne bi utjecala na NRL-e i EURL-e u području zdravlja bilja koji su kao takvi određeni prije donošenja delegiranog akta prema članku 41. USK-a.

3.2.2. ***EURC-i (članci od 95. do 98. USK-a)***

Budući da je njihova misija usmjerena na podršku, ne postoji odredba o obveznom akreditiranju EURC-a. Međutim, EURC-i moraju „posjedovati visoku razinu znanstvenog i tehničkog stručnog znanja" u područjima za koja su specijalizirani te „osigurati da njihovo osoblje dobro poznaje međunarodne norme i prakse" (članak 95. stavak 3. točke (b) i (e) i članak 97. stavak 3. točke (b) i (e) USK-a).

([61]) „Fleksibilni opseg akreditiranja": opseg akreditiranja izražen kako bi se tijelima za ocjenu sukladnosti omogućilo da izmijene metodologiju i druge parametre koji su u nadležnosti tijela za ocjenjivanje sukladnosti, što je potvrdilo akreditacijsko tijelo (ISO/IEC 17011:2017).

3.3. **Obveze objavljivanja i obavješćivanja**

3.3.1. ***Popis nacionalnih referentnih laboratorija***

Države članice u skladu s člankom 100. stavkom 4. USK-a Komisiji, drugim državama članicama i relevantnim EURL-ima dostavljaju ažurirani popis naziva i adresa NRL-a i stavljaju ga na raspolaganje javnosti.

EURL-i u skladu s člankom 94. stavkom 3. USK-a objavljuju popis odgovarajućih NRL-a koje su odredile države članice u njihovu području specijalnosti.

3.3.2. ***Popisi referentnih laboratorija i referentnih centara EU-a***

Komisija u skladu s člankom 99. stavkom 1. USK-a na svojim internetskim stranicama objavljuje ažurirani popis naziva i adresa određenih EURL-a (https://ec.europa.eu/food/ref-labs_en) i EURC-a (za dobrobit životinja: https://ec.europa.eu/food/animals/welfare/eu-ref-centre_hr).

3.3.3. ***Privatnost podataka***

Na objavu informacija o NRL-ima (države članice) ili EURL-ima (Europska komisija) primjenjuju se pravila EU-a o zaštiti podataka (Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ([62]) odnosno Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ([63])). Podaci o fizičkim osobama ne smiju se objavljivati bez njihove privole. Bilo bi najbolje da se objavljuju samo opći podaci za kontakt (npr. adresa, namjenski poštanski pretinac) laboratorija jer se time u dovoljnoj mjeri ispunjavaju obveze objavljivanja utvrđene u članku 94. stavku 3., članku 99. stavku 1. i članku 100. stavku 4. USK-a.

3.4. **Izvješćivanje i kontrole Komisije**

3.4.1. ***Referentni laboratoriji i referentni centri EU-a***

EURL-i i EURC-i u skladu s člankom 99. stavkom 3. USK-a podliježu kontrolama Komisije radi verifikacije usklađenosti sa zahtjevima iz članka 93. stavka 3. i članka 94. USK-a za EURL-e odnosno članka 95. stavka 3. i članka 97. stavka 3. USK-a za EURC-e.

Trenutačna je praksa Komisije da u okviru svojih kontrola pregledava: dokumentaciju izvješća na temelju godišnjih ili višegodišnjih programa rada EURL-a i EURC-a,

— dokumentaciju godišnjih financijskih izvješća.

Osim toga, Komisija može odlučiti provesti kontrole na licu mjesta na pojedinačnoj osnovi kako bi verificirala usklađenost laboratorija s kriterijima za određivanje i jesu li provedba i izvješćivanje o dostavljenim godišnjim ili višegodišnjim programima prikladni:

— radi verifikacije elemenata koji se ne mogu lako verificirati pregledom dokumenata,

— ako izvješća ili drugi izvori informacija izazivaju sumnje ili ukazuju na neusklađenosti.

3.4.2. ***Nacionalni referentni laboratoriji***

NRL-i ne podliježu kontrolama Komisije opisanima u članku 99. stavku 3. USK-a. Međutim, aktivnosti NRL-a mogu biti obuhvaćene kontrolama Komisije kojima se verificira funkcioniranje sustava kontrola država članica kako je opisano u člancima od 116. do 119. te uredbe.

([62]) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

([63]) Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

3.4.2.1. *Nacionalni referentni laboratoriji: međulaboratorijska usporedna ispitivanja i provjere kvalitete rada*

EURL-i redovito prate radni učinak NRL-a putem međulaboratorijskih usporednih ispitivanja ili provjera kvalitete rada u skladu s člankom 94. stavkom 2. točkom (c) USK-a, osobito ako postoji pravni zahtjev za upotrebu određenih metoda. Na temelju članka 101. stavka 1. točke (a) USK-a NRL-i su dužni sudjelovati u takvim ispitivanjima i provjerama. Ako ne postoje pravni zahtjevi ili sigurnosni problemi u vezi s analitom/specifičnom opasnosti, NRL-i bi trebali učiniti sve što mogu kako bi osigurali sudjelovanje u usporednim ispitivanjima ili provjerama kvalitete rada EURL-a ili dali obrazloženje za nesudjelovanje.

NRL-i ili EURL-i prema potrebi mogu zatražiti od drugog NRL-a ili službenog laboratorija koji predstavlja državu članicu da sudjeluje u usporednim ispitivanjima ili provjerama kvalitete rada (članak 94. stavak 2. točka (c) i članak 38. stavak 2. USK-a). U slučaju nesudjelovanja u usporednom ispitivanju ili provjeri kvalitete rada ili ako EURL ne prihvati obrazloženje za nesudjelovanje, države članice trebalo bi obavijestiti da poduzmu mjere.

Ako NRL nije dovoljno uspješan u usporednim ispitivanjima ili provjerama kvalitete rada koje organiziraju EURL-i, trebalo bi provesti odgovarajuće postupke praćenja. Ti bi se postupci općenito trebali provoditi u dva koraka. U prvoj fazi od NRL-a treba zatražiti da poduzme korektivne mjere kako bi se ublažili utvrđeni problemi. U drugoj fazi, ako nakon poduzimanja tih mjera NRL i dalje nije dovoljno uspješan ili ako ne surađuje u potpunosti kako bi se ispravili problemi utvrđeni u prvoj fazi, EURL bi trebao obavijestiti Komisiju. Komisija će odlučiti o daljnjim koracima i može zahtijevati od nadležnog tijela države članice da poduzme mjere.

4. **GLAVA VII. – MJERE IZVRŠAVANJ**

4.1. **POGLAVLJE I. – Mjere koje poduzimaju nadležna tijela i sankcije**

4.1.1. ***Prijave kršenja (članak 140. USK-a)***

Poštovanje pravila Unije može se poboljšati mehanizmima koji omogućuju građanima da nadležna tijela upozore na povrede pravila Unije i na to ih potiču, kako bi se nadležnim tijelima pomoglo u otkrivanju kršenja i omogućilo da poduzmu odgovarajuće daljnje mjere. Međutim, potencijalni prijavitelji kršenja mogu se obeshrabriti ako ne postoje postupci za prijavu ili zbog straha od negativnih posljedica, kao što su povrede privatnosti, osveta ili diskriminacija, posebno u slučajevima kad se informacije prikupljaju u radnom okruženju („zviždači”).

U tom kontekstu Direktivom (EU) 2019/1937 ([64]) („Direktiva o zviždačima”) utvrđen je zajednički okvir za prijavljivanje povreda prava Unije i zaštitu zviždača u područjima u kojima se smatra da zviždači jačaju provedbu prava Unije i u kojima povrede prava Unije mogu uzrokovati ozbiljnu štetu javnom interesu. USK i nekoliko drugih akata Unije kojima se utvrđuju pravila o poljoprivredno-prehrambenom lancu obuhvaćeni su područjem primjene Direktive o zviždačima (članak 2. stavak 1. i Prilog Direktivi o zviždačima).

Osim toga, člankom 140. USK-a utvrđena je opća obveza država članica da pri nadležnim tijelima uspostave učinkovite mehanizme prijavljivanja, uključujući posebno postupke za zaprimanje prijava i zaštitu od osvete potaknute prijavljivanjem kršenja USK-a.

Dakle, USK-om je propisano da su nadležna tijela dužna uspostaviti učinkovite sustave za prijavljivanje i zaštitu prijavitelja, a Direktivom o zviždačima dopunjen je članak 140. USK-a i utvrđene su detaljne odredbe o kanalima za prijavljivanje i posebne mjere potpore i zaštite prijavitelja obuhvaćenih područjem primjene te direktive.

Direktiva o zviždačima ne utječe na primjenu prava Unije ili nacionalnog prava u vezi s pravilima o kaznenom postupku, posebno onih namijenjenih zaštiti integriteta istraga i postupaka ili prava dotičnih osoba na obranu (članak 3. stavak 3. točka (d) i uvodna izjava 28. Direktive). U nastavku su detaljnije opisana područja primjene članka 140. USK-a i Direktive o zviždačima te zahtjevi u pogledu oblikovanja kanala za prijavljivanje.

([64]) Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije (SL L 305, 26.11.2019., str. 17.).

4.1.1.1. *Materijalno područje primjene: vrste kršenja koje se mogu prijaviti*

Članak 140. USK-a

Prijave kršenja

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela raspolažu djelotvornim mehanizmima za omogućavanje izvješćivanja o stvarnim ili mogućim kršenjima ove Uredbe.

2. Mehanizmi iz stavka 1. uključuju najmanje:

(a) postupke za primanje prijava o kršenjima te daljnje aktivnosti u vezi s tim prijavama;

(b) primjerenu zaštitu osoba koje prijavljuju kršenje od odmazde, diskriminacije ili drugih vrsta nepoštenog postupanja; i

(c) zaštitu osobnih podataka osobe koja prijavljuje kršenje u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom.

Člankom 140. USK-a utvrđena je obveza država članica da omoguće prijavljivanje kršenja „ove Uredbe", odnosno kršenja pravila za provedbu službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti utvrđenih u USK-u. To može uključivati, među ostalim, kršenja pravila o planiranju, organizaciji, izvedbi, dokumentiranju ili financiranju službenih kontrola i drugih službenih aktivnosti, kršenja pravila o obvezama subjekata utvrđenih u USK-u, kao i postupanje, nepristranost ili kvalifikaciju osoblja subjekata koji podliježu pravilima USK-a.

Akti navedeni u Prilogu Direktivi o zviždačima u cijelosti su uključeni u materijalno područje primjene te direktive. Stoga je cijeli USK obuhvaćen materijalnim područjem primjene Direktive o zviždačima.

Iako se člankom 140. USK-a ne utvrđuju zahtjevi za zaštitu osoba koje prijavljuju kršenja pravila utvrđenih u drugim zakonodavnim aktima u područjima iz članka 1. stavka 2. USK-a, neki od tih akata uključeni su u materijalno područje primjene Direktive o zviždačima (vidjeti tablicu 6: Pravni akti obuhvaćeni područjem primjene Direktive o zviždačima). Drugim riječima, prijave povreda prava Unije koja su obuhvaćena područjima iz članka 1. stavka 2. USK-a obuhvaćene su Direktivom o zviždačima samo u mjeri u kojoj se odnose na: (a) kršenje USK-a, npr. u području službenih kontrola koje treba provesti, ili (b) kršenje pravnih akata Unije navedenih u Prilogu Direktivi o zviždačima.

Treba podsjetiti i na to da Komisija potiče države članice da pri prenošenju Direktive o zviždačima razmotre proširenje njezina područja primjene na druga područja te da općenito uspostave sveobuhvatan i dosljedan okvir na nacionalnoj razini.

Tablica 6.

Okvirni popis pravnih akata EU-a u područjima iz članka 1. stavka 2. USK-a na koje se primjenjuje Direktiva o zviždačima. Osim toga, i sam USK uključen je u područje primjene Direktive o zviždačima

Područja iz članka 1. stavka 2. USK-a		Pravni akti obuhvaćeni područjem primjene Direktive (EU) 2019/1937 (članak 2. stavak 1. i Prilog)
a)	hrana i sigurnost hrane	Uredba (EZ) br. 178/2002

b)	namjerno uvođenje u okoliš genetski modificiranih organizama u svrhu proizvodnje hrane i hrane za životinje;	–
c)	hrana za životinje i sigurnost hrane za životinje	Uredba (EZ) br. 178/2002
d)	zahtjevi u pogledu zdravlja životinja;	Uredba (EU) 2016/429 Uredba (EZ) br. 1069/2009
e)	nusproizvodi životinjskog podrijetla i dobiveni proizvodi	Uredba (EZ) br. 1069/2009
f)	zahtjevi u pogledu dobrobiti životinja;	Direktiva Vijeća 98/58/EZ ([1]) Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2005 Uredba Vijeća (EZ) br. 1099/2009 Direktiva Vijeća 1999/22/EZ ([2]) Direktiva 2010/63/EU ([3])
g)	zaštitne mjere protiv organizama štetnih za bilje	–
h)	sredstva za zaštitu bilja i održiva upotreba pesticida	–
i)	ekološka proizvodnja i označivanje ekoloških proizvoda	Uredba (EU) 2018/848
j)	upotreba zaštićenih oznaka izvornosti, zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla i zajamčeno tradicionalnih specijaliteta te označivanja njima.	–

([1]) Direktiva Vijeća 98/58/EZ od 20. srpnja 1998. o zaštiti životinja koje se drže u svrhu proizvodnje (SL L 221, 8.8.1998., str. 23.).
([2]) Direktiva Vijeća 1999/22/EZ od 29. ožujka 1999. o držanju divljih životinja u zoološkim vrtovima (SL L 94, 9.4.1999., str. 24.).
([3]) Direktiva 2010/63/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2010. o zaštiti životinja koje se koriste u znanstvene svrhe (SL L 276, 20.10.2010., str. 33.).

4.1.1.2. *Mehanizmi prijave*

Člankom 140. USK-a utvrđena je obveza nadležnih tijela da omoguće učinkovite kanale za prijavljivanje povreda USK-a, a općenito se odnosi na „izvješćivanja o stvarnim ili mogućim kršenjima" i na „osob[e] koje prijavljuju kršenje". Nadalje, u uvodnoj izjavi 91. USK-a pojašnjava se da bi trebalo zaštititi „svaku osobu" koja upozori nadležna tijela na moguća kršenja. Stoga bi kanali za prijavljivanje uvedeni u okviru USK-a trebali biti u skladu sa standardima Direktive o zviždačima.

Pri uspostavi kanala za prijavljivanje, iznimno je važno omogućiti jasno „označivanje" ([65]), odnosno pružiti točne i lako dostupne informacije široj javnosti o kanalima za podnošenje prijava i povezanim razinama zaštite, posebno ako su u skladu sa zahtjevima Direktive o zviždačima osim manje povjerljivih načina pružanja informacija dostupni i povjerljivi kanali.

([65]) Uvodna izjava 89. Direktive o zviždačima: *„[..] Države članice trebale bi osigurati pružanje relevantnih i točnih informacija u tom pogledu javnosti na jasan i lako dostupan način. Trebali bi biti dostupni pojedinačni, nepristrani i povjerljivi besplatni savjeti o tome, primjerice, jesu li dotične informacije obuhvaćene primjenjivim pravilima o zaštiti zviždača, koji bi kanal za prijavljivanje bilo najbolje upotrijebiti i koji su drugi postupci dostupni ako informacije nisu obuhvaćene primjenjivim pravilima, takozvano ‚označivanje'. [..]"*

U nastavku se opisuje kako nadležna tijela u smislu USK-a provode mehanizme za prijavljivanje u skladu s Direktivom o zviždačima.

4.1.1.3. *Pisani postupci*

Direktivom o zviždačima propisana je uspostava postupaka za zaprimanje prijava kršenja i daljnje postupanje u vezi s njima.

To podrazumijeva da bi nadležno tijelo trebalo uspostaviti jasne pisane postupke kojima se određuju način podnošenja, obrade i postupanja s prijavama, mehanizmi zaštite koji se primjenjuju i način praćenja prijava.

Cilj je tih zaštitnih mjera zajamčiti ispravnu obradu informacija, uključujući povjerljivost i zaštitu osobnih podataka unutar nadležnog tijela, te potencijalnim prijaviteljima pružiti informacije o mogućnostima podnošenja prijava i postupcima njihove obrade. Te bi informacije trebale biti lako i javno dostupne kako bi se potencijalne prijavitelje potaknulo na podnošenje prijave i uvjerilo u zaštitu povjerljivosti i učinkovito daljnje postupanje na temelju njihove prijave.

4.1.1.4. *Osobe za kontakt, primitak i postupanje s prijavama*

Mehanizmi prijavljivanja predviđeni člankom 140. USK-a koje trebaju uspostaviti nadležna tijela određena na temelju USK-a obuhvaćeni su pojmom „kanali za unutarnje prijavljivanje” (članci od 7. do 9. Direktive o zviždačima) ([66]). „Unutarnje prijavljivanje” uključuje i slučajeve u kojima su subjekti koji upravljaju kanalom za prijavljivanje ovlastili treće strane da u njihovo ime zaprimaju prijave povreda (članak 8. stavak 5. Direktive o zviždačima).

Na subjektu (nadležna tijela) je odluka o tome hoće li ovlastiti treće strane za zaprimanje prijava u njegovo ime, ali u svakom slučaju osobe koje zaprimaju prijave i postupaju s njima trebaju ponuditi odgovarajuća jamstva poštovanja neovisnosti, povjerljivosti, zaštite podataka i tajnosti (uvodna izjava 54. Direktive o zviždačima).

Sa svim prijavama koje prime subjekti (nadležna tijela u smislu USK-a) trebalo bi postupati povjerljivo. Člankom 9. Direktive propisano je da subjekti (nadležna tijela) potvrđuju primitak prijave prijavitelju u roku od sedam dana, a prijavitelj bi trebao primiti povratne informacije o poduzetim ili predviđenim mjerama, u razumnom roku koji nije dulji od tri mjeseca od potvrde primitka ili, ako prijavitelju nije poslana potvrda, tri mjeseca od isteka sedmodnevnog razdoblja nakon podnošenja prijave. Daljnje postupanje znači svaka mjera koju je primatelj prijave ili bilo koje nadležno tijelo poduzeo radi procjene točnosti navodâ iz prijave i, prema potrebi, radi rješavanja prijavljene povrede, među ostalim s pomoću mjera kao što su unutarnja istraga, istraga, progon, mjera za povrat sredstava ili zaključivanje postupka (članak 5. stavak 12. Direktive o zviždačima).

4.1.1.5. *Zaštita osobnih podataka*

Zahtjevi za oblikovanje kanala za prijavljivanje u skladu s Direktivom o zviždačima ([67]) jamče da subjekti koji upravljaju kanalima za prijavljivanje postupaju s identitetom prijavitelja uz najveću moguću razinu povjerljivosti jer je zaštita povjerljivosti identiteta prijavitelja ključna za sprečavanje osvete ([68]).

([66]) Valja napomenuti da je Direktivom o zviždačima, uz „kanale za unutarnje prijavljivanje”, propisano da države članice uspostavljaju „kanale za vanjsko prijavljivanje” i da u tu svrhu određuju tijela nadležna za zaprimanje prijava, davanje povratnih informacija i daljnje postupanje u vezi s prijavama (vidjeti posebno članak 11. Direktive). Vanjsko prijavljivanje u skladu s Direktivom o zviždačima nije obuhvaćeno ovim dokumentom.

([67]) Članak 16. Direktive o zviždačima.

([68]) Uvodna izjava 82. Direktive o zviždačima.

Osobni podaci moraju se obrađivati u skladu s pravilima o zaštiti podataka na nacionalnoj razini ili razini Unije te uglavnom s pravilima utvrđenima u Uredbi (EU) 2016/679 (Opća uredba o zaštiti podataka) i Direktivi (EU) 2016/680. Valja napomenuti da su u tom pogledu „osobni podaci" sve informacije koje se odnose na fizičku osobu čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi („ispitanik"); pojedinac čiji se identitet može utvrditi jest osoba koja se može izravno ili neizravno identificirati, osobito s pomoću identifikatora kao što su ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji, mrežni identifikator ili s pomoću jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog pojedinca (članak 4. stavak 1. Opće uredbe o zaštiti podataka i članak 3. stavak 1. Direktive (EU) 2016/680).

Prijava će vjerojatno sadržavati osobne podatke prijavitelja i prijavljene osobe ili osoba povezanih s prijaviteljem. U skladu s Direktivom o zviždačima kanali za prijavljivanje moraju biti oblikovani tako da se zajamči zaštita identiteta prijavitelja i prijavljene osobe (tj. fizičke ili pravne osobe koja se u prijavi navodi kao osoba koja je počinila povredu ili s kojom je ta osoba povezana) ([69]). Slijedom toga, unutarnji pristup predmetnim informacijama u okviru istrage o navodima treba odobriti samo imenovanom osoblju ([70])..

Osim toga, treba slijediti posebna pravila o vođenju evidencije o prijavama. Prijave se pohranjuju samo onoliko koliko je potrebno i razmjerno kako bi se ispunili zahtjevi iz Direktive o zviždačima ili drugi zahtjevi propisani pravom Unije ili nacionalnim pravom ([71]), uključujući pravila o prikupljanju osobnih podataka koja su relevantna za navod, definiciju razdoblja čuvanja osobnih podataka ovisno, među ostalim, o ishodu postupka zviždanja i ishodu predmeta ([72]) ili provedbi odgovarajućih sigurnosnih mjera ([73]).

Preporučuje se da nadležna tijela u smislu USK-a pri stavljanju na raspolaganje informacija o kanalima za prijavljivanje potencijalnim prijaviteljima uključe informacije o načinu obrade osobnih podataka sadržanih u prijavama.

Nadalje, preporučuje se da organizacije razmotre posljedice novih postupaka prijave povreda na zaštitu podataka u fazi oblikovanja (načelo tehničke zaštite podataka iz članka 25. Opće uredbe o zaštiti podataka). Uključivanjem službenika za zaštitu podataka u ranoj fazi postupka relevantne organizacije moći će prilagoditi svoje postupke prijave povreda zahtjevima u pogledu zaštite podataka.

4.1.1.6. *Anonimna prijava*

Direktivom o zviždačima državama članicama prepušta se mogućnost da prihvaćaju i poduzmu mjere u vezi s anonimnim prijavama ([74]). Međutim, u Direktivi o zviždačima jasno se ističe ([75]) da, neovisno o tome hoće li države članice odlučiti poduzeti daljnje mjere u vezi s anonimnim prijavama, ako osobe koje su prijavile informacije anonimno dožive osvetu nakon otkrivanja svojeg identiteta, moraju dobiti zaštitu kako je predviđeno u poglavlju VI. Direktive.

Prednost anonimnog prijavljivanja je u tome što bi se time moglo smanjiti oklijevanje u podnošenju prijava, u prvom redu kad je riječ o osobama koje, unatoč jamstvima povjerljivosti, i dalje ne vjeruju da njihov identitet neće biti otkriven.

Tehnološka rješenja koja osobama omogućuju da prvo podnesu anonimnu prijavu i istodobno omogućuju dvosmjernu komunikaciju, mogla bi smanjiti početno oklijevanje s prijavom, a nadležnim tijelima i dalje omogućiti da od prijavitelja zatraže dodatne informacije. Neovisno o tehničkom sredstvu komunikacije, moraju postojati mehanizmi za osiguranje povjerljivosti i zaštite od osvete kako bi se zajamčila zaštita nakon otkrivanja identiteta prijavitelja.

([69]) Članak 22. stavak 3. Direktive o zviždačima.
([70]) Članak 9. stavak 1. točka (a) i članak 12. stavak 1. točka (a) Direktive o zviždačima.
([71]) Članak 18. stavak 1. Direktive o zviždačima.
([72]) Članak 5. stavak 1. točka (e) Uredbe 2016/679, kojim se uvodi opće načelo čuvanja osobnih podataka „u obliku koji omogućuje identifikaciju ispitanikâ samo onoliko dugo koliko je potrebno u svrhe radi kojih se osobni podaci obrađuju".
([73]) Članak 5. stavak 1. točka (f) Uredbe 2016/679, kojim se propisuje da osobni podaci moraju biti „obrađivani na način kojim se osigurava odgovarajuća sigurnost osobnih podataka, uključujući zaštitu od neovlaštene ili nezakonite obrade te od slučajnog gubitka, uništenja ili oštećenja primjenom odgovarajućih tehničkih ili organizacijskih mjera (‚cjelovitost i povjerljivost')".
([74]) Članak 6. stavak 2. Direktive o zviždačima.
([75]) Članak 6. stavak 3. Direktive o zviždačima.

Tablica 7.

Primjeri dostupnih tehnologija za prijavljivanje ([76])

Alat	Prednosti	Nedostaci/problemi
Poštanski sandučić / pošta	— jednostavna primjena	— mora se osigurati povjerljiva dostava osobi za kontakt
E-pošta	— jednostavna primjena	— pristup računu e-pošte mora biti ograničen na osobu za kontakt — pružatelj usluga e-pošte mora osigurati zaštitu podataka
Telefon / glasovne poruke / fizički sastanak	— jednostavna primjena — izravna komunikacija s osobom za kontakt	— i dalje se moraju zajamčiti povjerljivost i nepristranost pri zaprimanju i tijekom rukovanja
Digitalna rješenja / IT platforme	— mala vjerojatnost oklijevanja — sigurnost podataka — dvosmjerna komunikacija — anonimno prijavljivanje može se jednostavno omogućiti	— i dalje se moraju zajamčiti povjerljivost i nepristranost pri zaprimanju i tijekom rukovanja

4.1.1.7. *Zaštita od osvete*

Osveta, diskriminacija ili druge vrste nepravednog postupanja mogu uključivati bilo koju izravnu ili neizravnu radnju (ili propust) na štetu prijavitelja. Osobe koje rade za nadležno tijelo mogu, na primjer, dobiti otkaz, suspenziju ili premještaj na nižu poziciju. I prijavitelji izvan nadležnog tijela mogu snositi negativne posljedice, na primjer, zbog objavljivanja njihova identiteta ili drugih osobnih podataka u vezi s prijavom ili uskraćivanja usluga ili drugog nepravednog postupanja u vezi s aktivnostima nadležnih tijela.

Člankom 19. Direktive o zviždačima utvrđuje se neiscrpan popis mjera osvete koje države članice trebaju zabraniti, a člancima 20. i 21. utvrđuje se niz mjera potpore i mjera zaštite od osvete kako bi se osigurala odgovarajuća zaštita osoba koje su žrtve osvete. Nadalje, kako bi se spriječila osveta, nepristranost osobe za kontakt i povjerljivo postupanje s prijavama, kako je prethodno opisano, ključni su za zaštitu identiteta i osobnih podataka prijavitelja. Jasni pisani postupci i ciljano osposobljavanje mogu pomoći u informiranju zaposlenika i rukovodećeg osoblja te bi trebali biti usmjereni na sprečavanje diskriminirajućeg i nepoštenog ponašanja.

Mjere zaštite predviđene u Direktivi o zviždačima uzimaju u obzir neravnotežu moći između prijavitelja i organizacije u kojoj je došlo do povrede, u slučajevima kad su informacije dobivene u radnom okruženju. Ako prijave podnose osobe koje su prikupile informacije o povredama izvan radnog okruženja, takva neravnoteža moći može biti manje relevantna. Međutim, kako je prethodno opisano, u članku 140. USK-a potvrđuje se da prijavitelji koji su primili informacije o povredama izvan radnog okruženja mogu pružiti vrijedne informacije, posebno podnošenjem prijava povjerljivim kanalima za prijavljivanje.

([76]) Direktivom o zviždačima utvrđuju se određeni zahtjevi o oblikovanju kanala za prijavljivanje. Na primjer, mora se omogućiti usmeno prijavljivanje telefonom ili drugim sustavima za glasovne poruke te, na zahtjev prijavitelja, na fizičkom sastanku (članci 9. i 12. Direktive o zviždačima).